

Lucas papel tepyaca apostolpan la tjajay mpes

Jesucristo tjevele Dios Cjües ncuwim.

1 ¹Teófilo, püna 'in napj tepyac Jesucristo la tjjjá. Tepyac wa jupj sin tji'yüsa la tjjjá. ²Nosis nt'a tjuwine na, apostolpan* lis t'ya. Jupj tjjjyü'ta yupj ca nin la mijicj jupj tjevele jin. Jupj tjevele Dios Cjües nin jostsja jupj velá. ³Jesucristo pajal malala tepyala, tepe'e. Locopyaya jas tjjjyünsa, tüpü'ü niswá. Nin tepyala na, ts'ac' cuarenta lay tepyala apostolpan jilal. La pülücj lay tepyala. Jupj la tjjji mpes yupj sin tji'yüsa jupj tüpü'ü niswá. Jupj sin tji'yüsa lis tjjji Dios jyü'ta po'ó. ⁴La pjaní jis tjjjyü'ta:

—Ma pje'á lowa custjay Jerusalén mpe. La tjunucú nun Dios Cjües jac' mpes. Mpapay tjevele jupj Cjües jas majamas nun nt'a. Napj tjevelé nun jilal nin ca mpalas. ⁵Juan bautizar* lis tjjji 'üsú mpes la p'in. Más 'üsüs ca nu mpalas quinam. Dios ca nu ma'ayas jupj Cjües. Ts'ac' pjaní way p'in tepyala na ca nin mpalas —nin tjevele Jesucristo.

Jesucristo tjemey tsjun po'ó.

⁶Apostolpan* 'a jis tjimyula na Jesucristo lal, tjowelepj jupj lal:
—Qjuis Jepa, jipj selen la p'a way jajütütj quinam israelpan* jis lal. ¿Ncu leñ way ca mal yupj, israelpan jis la jütütj yupj p'iyá? ¿'Ona ca nin la mijin, Dios Popel vele jinwá?

⁷Jesucristo jis wala tjevele:

—Mpapay jos nun ma ca jus nlayé tsjan jawas ca nin mpalas. Jupj p'in selé tsjan jawas niná ca la mijis israelpan* jis lal. ⁸Najas p'a wa ca jus nlayé. Dios Cjües nujisas mo'o tjemey na, ca 'üsüs polel la müjíf

Jesucristo tsjun po'ó tjemey. (Hechos 1.9)

nun. Ca polel mvelé la p'a jilal napj mpes. Napj mpes solejé mpes ca mvelé. Nin ca la müjí Jerusalén nt'a, Judea nt'a 'ots'ipj, Samaria* nt'a 'ots'ipj, nosis casá jas tüpwes ca nin la müjí —nin tjevele Jesucristo.

⁹Jesucristo t'üc' tjevele na, Dios tsjun po'o tjemyana jupj. Tjemey na, apostolpan* jus tjunuc. Mol mo'o tjemey. Mol mpes ma polel jus

tjunuc tsjun po'ó tjemey na. ¹⁰Newa januctsja. Januctsja na, ángel* mat'e lay jis tepyala yupj nt'a. Niyom jinwá yustaptsja yupj. Yupj sin quip pje waytsja. ¹¹Tjowelepj:

—¿Tsjan mpes tsjun po'o nucú? Tjunuc Jesucristo tjemey tsjun po'ó. Nin p'iyá ca ncuwim niswá —nin tjowelepj.

Yupj la t'apj Matías, apóstol nsem jupj.

¹²Mpes yupj tjil joc' mpe, joc' niná Olivos ló. Tjil Jerusalén nt'a. Ne'aj p'intjsja; judiopan* 'ücj ne'aj tjil sábado* na, nin jawas ma polel campa jiltsja. ¹³Wosis cuarto viyapa mo'o tjil. Ne'aj tapátjatsja yupj quinam, apostolpan*. Ne'aj tjátjatsja Pedro, Jacobo 'ots'ipj, Juan 'ots'ipj, Andrés 'ots'ipj. Tjátjatsja wa Felipe, Tomás 'ots'ipj, Bartolomé 'ots'ipj, Mateo 'ots'ipj. Tjátjatsja wa Jacobo (jupj ne Alfeo popa), Simón 'ots'ipj. (Simón le palánatsja jepa lal, jepa israelpan* popa tulucj. Nin mpes “Israel Mpes Jola” lotsja wa jupj.) Judas já'asa watsja (jupj ne Jacobo pópatsja). ¹⁴Pajal la pülücj 'a jis tjimyula jis la veles Dios lal. Nequem nepenowá tjiquil wa, Jesucristo jamay 'ots'ipj, Jesucristo jatjaypan 'ots'ipj, tjiquil wa; 'a jis tjimyula yupj tjatja nt'a.

¹⁵P'a jawas Jesucristo lal japon witjacj ciento veinte 'a jis tjimyula. Pedro jas tjijyünsa, tjevele: ¹⁶“Natjampan, nun solejé püna David* papel tepyaca Judas po'ó. Tepyaca Dios Cjües jostsja nin tepyaca jupj. Tepyaca Judas ca nin la mijis, ne nawaja'a Judas nin la tjiji David tepyaca jin p'iyá. Dios Popel tjevele ca nin la mijis, mpes nin la tjiji. Judas niyom jis ticyuna, Jesucristo la tjilil. ¹⁷Judas cupj sin pópatsja. T'ücj way Jesucristo la t'ya jupj 'ots'ipj, Dios mpes tsji' la tjiji 'ots'ipj. ¹⁸Mop'in nin, pasal malala la tjiji Jesucristo lal. Yupj t'emel tja'ayapj Judas, jupj malala la tjiji mpes. 'Amá jaylacj la tjiji t'emel niná mpes. Ne'aj wolap'a'a tyüla, jupj col tjopjolta. Juts'ul pje'á palá tinca. ¹⁹Pjü way Jerusalén po'o patja sin tji'yüsa nin tepyalá. Mpes 'amá niná jupj jaylacj la tjiji yupj ló la t'apj. Acéldama lotsja momas ne'aj. Yupj jis tin javelepj yupj, mpes Acéldama javelepj. Cupj velecj: ‘Amá 'As’”, Pedro nin tjevele.

²⁰Pedro tjevele niswá: “Püna Dios mpes tjenejets'eñ tapac mo'ó yom pjaní tepyaca Judas po'ó:

‘Pjü ca mal jupj wo mpe. Wo mo'ó cjuwá ca nsem.

Ma ca p'a mpü'üm jupj wo nt'a.

Jupj ma polel sin 'yüsa la mijis quinam.

La p'a ca nin la mijis quinam jupj la tjiáj',

nin tepyaca yom pjaní. ²¹Mpes yom p'a wa apóstol* nsem qjuisas, Judas tepe'e mpes. Ca mveles la p'a jilal Jesucristo jas tjiyyünsa, pü'tü niswá. La p'a pülücj lovin qjuis capj tocoñ, qjuis Jepa Jesucristo cus tecyoñcocj na. ²²Yupj qjuis capj tocoñ, tjunuc Juan el Bautista bautizar* la tjiijí Jesucristá. Lovin qjuis capj tocoñ. Yupj tjunuc pjü way Jesucristo la tjiijá. Jesucristo qjuisin tji'yüsa la tjiijí na, pjü tjepjyacañ yupj. Cupj qjuilal tjelejeñ, Dios yupj tjemyana na tsjun po'ó. Mpes yupj sin popa ca pjaní la nt'acj. Jupj nin p'iyá la mijis cupj lijicj jinwá. Ca mveles Jesucristo jas tjiyyünsa, pü'ü niswá”, nin tjevele Pedro yupj jilal.

²³Mpes niyom mat'e lis t'apj. Pjaní Matías lotsja. Pjaní wa José lotsja. José cónt'eya lotsja yupj. Barsabás lotsja wa, Justo lotsja wa. ²⁴⁻²⁵Lis t'apj na, tjowelepj Dios lal. Tjowelepj: “Jipj cupj qjuis Jepa. Qjuisin 'yüsa la mijin tsjan más 'ücj la mijicj cupj. Judas apóstol* waytsja yupj. Tepe'e quinam jupj; malala nyuca la tjiijí, ne nin. Quina cupj quelel la nt'acj p'a wa, apóstol ca nsem jupj. Mpes jupj ca qjuis capj ncoñcos. Ca mveles wa la p'a jilal Jesucristo niswa pü'ü. Jipj selen tsjan yola pjü way. ¿Cana más 'ücj jipj lal cupj la nt'acj apóstol nsem jupj?” nin la tjü'üy Dios lal. ²⁶Yupj la t'apj tjunuc cana más 'ücj la nt'acj. Matías la t'apj. Apóstol tepyala jupj. Jupj lal apostolpan doce waytsja niswá.

Dios Cjües tjac' Dios ts'uyupj nt'a.

2 ¹P'a jawas judiopan* fiesta lajaytsja, fiesta niná Pentecostés* ló. Nin jawas tjejyawca na, pjü Dios ts'uyupj 'a jis tjimyula wa nt'a. ²Leñ way pasal yümücj pjactsja tsjun po'ó, lüpjü pajal püné jinwá. Yümücj pjac yupj nt'a tjac'. Más yümücj pjactsja quinam, nin tepyala yupj tjátjatsja nt'a. ³Awa wolaqué jinwá tjunuc. Tsjictjacj jis tepyala 'owus, jis capá nt'a jis tjiquil. ⁴Nin tepyala na, Dios Cjües yupj jisas mo'o tjemey. La p'a jis tin tjowelepj, yupj p'iyá ma sin 'yúsatsja. Dios Cjües nin la tjiijí mpes yupj 'ücj tjowelepj la p'a jis tin.

⁵Judiopan* pülücj pátjatsja quinam Jerusalén po'ó. Jun ta'á nosis mpe jiquiltsja jis la püt'üs Jerusalén po'ó. Yupj pülücj way po quelel lajaytsja Dios jos jin. ⁶Yümücj pjactsja tjepjyacañ na, tjiquil Dios ts'uyupj 'a jis tjimyula nt'a. Ma sin 'yúsatsja tjunuc yupj. Ma tjunuctsja püna p'in. Dios ts'uyupj tjoweleptsja yupj jis tin. Judiopan p'a mpe 'esepj jis tin 'ücj tjowelepj yupj. ⁷Mpes judiopan po yólatsja nin tepyala, tjunuc mpes. Tjowelepj:

—Yupj Galilea mpe ne'espan. ⁸¿'Onin ne nin javelepj yupj? Quina 'ücj javelepj pjü cupj qjuis tin. Nin p'iyá tjevelecj cupj tsjictsja na,

*'Awa wolaqué jinwá tjunuc. Tsjictjacj jis tepyala
'owus, jis capá nt'a jis tjiquil. (Hechos 2.3)*

nin javelepj quinam. ⁹Cupj nepenowá Partia mpe ne'espan. Cupj nepenowá Media mpe ne'espan. Cupj nepenowá Elam mpe ne'espan. Cupj nepenowá Mesopotamia mpe ne'espan. Cupj nepenowá Judea mpe ne'espan, nepenowá Capadocia mpe ne'espan 'ots'ipj. Cupj nepenowá Ponto mpe ne'espan, nepenowá Asia mpe ne'espan 'ots'ipj. ¹⁰Cupj nepenowá Frigia mpe ne'espan, nepenowá Panfilia mpe ne'espan 'ots'ipj. Cupj nepenowá Egipto mpe ne'espan. Cupj nepenowá ne'aj way tepyatjaquecj Libia po'ó, ne'aj way p'in Cirene mo'ó. Cupj nepenowá Roma mpe ne'espan. Cupj popé nepenowá judiopan* tulucj, mop'in judiopan jinwá japon yupj quinam. ¹¹Cupj nepenowá Creta mpe ne'espan, nepenowá Arabia mpe ne'espan 'ots'ipj. Pjü cupj qjuis tin, 'ücj javelepj yupj. Dios püné mpes 'ücj nin javelepj —pülücj tjiquil nin tjowelepj.

¹²Tjiquil witjacj po yólatsja nin tepyala mpes, tjunuc mpes. Jis la tjü'üy yupj yuwá: “¿Tsjan mpes nin pyala niná?” nin la tjü'üy. ¹³Mop'in yupj nepenowá la tjüpjüts'ün. Tjowelepj 'üsú jis tjemyona p'in yupj.

Pedro tjevele Jesucristo po'ó.

¹⁴Quina apostolpan* dóceya sin tjüjünsüpj. Pedro tjevele pjü jilal ne'aj. Yümücj tjevele pjü jis la pjac. Tjevele: “Quelel velé pjü judiopan* jilal, pjü judío tulucj jilal 'ots'ipj. 'Üsüs tjpajja'aque nun. ¹⁵Nun nepenowá tjewelé niyom nenem 'üsú jis tjemyona. Müsü secj yupj. Püstapj custjay. Nueve p'in quinam. ¹⁶Joel tjevele niná ca mpalas. Profétatsja* jupj; tjevele Dios tjevelá. ¹⁷Ninana Joel tjevele Dios p'iyá tjevelá:

‘P'a jawas napj ca jis ma'ayá napj Neqjues gente pjü way jis lal la püt'üs.

Nun sejatjampan ca mvelecj la p'a jilal napj mpes. Nin ca la mijicj wa nun jis cucuspan.

Napj ca la mejay tjamacjaspan ca nucucj napj ca sin mü'üsüs la mejay.

Niyom co'müypan püste ca nucucj, mpes ca sin mü'üsüs la mejay napj.

¹⁸Napj ca jis ma'ayá napj Neqjues napj nomozopan jis lal la püt'üs. Nin ca nsem nomozopan niyom jilal, nomozopan nequem jilal 'ots'ipj.

Jupj pajal ca jis capj mp'a'sas. Nin mpes yupj ca 'ücj mvelecj la p'a jilal napj mpes.

¹⁹P'a casá la mejay tsjun po'ó.

P'a casá la mejay nosis nt'a 'ots'ipj.

Nusin mü'üsüs la mejay püné napj.

'Os ca núcú nun. Ca núcú wa 'owus.

Pajal ca musques ca núcú.

²⁰Lots'ac' püste ca nsem.

Mümüy 'as jin justa nsem ca.

Nin tepyala nam, leñ way pajal 'üsüs ca mpalas. Pjü ca nucucj Dios püné.

Qjuis Jepa Dios ncuwim.

²¹Yupj la mon Dios lal jupj ca perdonar lis mijis qjuis Jepa Püné 'üsüs la tjiji mpes,

t'üc' way Dios ca perdonar lis mijis.

Lovin ca mpatjam jupj lal.

Pjü nin lajay, pjü ca mpatjam jupj lal'.

Joel nin tjevele Dios tjevelá”, tjevele Pedro.

²²Pedro tjevele niswá: “Judiopan*, 'üsüs tjpajja'aque napj velé. Napj velé nun jilal Jesucristo po'ó, Nazaret mpe 'eseptsja jupj. Nun solejé

jupj pajal 'üsüs la tjiji nun jilal qui'á, yom p'in ma polel liji jinwá. Nin la tjiji nusin 'yüsa la mijis Dios jas tjejyama jupj. Nun pajal nujólatsja jupj la tjiji mpes. Dios tje'yaya mpes pajal 'üsüs polel l'jitsja. Mpes t'üc' way tsji' la tjiji Dios mpes. Nawa nin, nun ma nusin tji'yüsa jupj tsji' la tjiji Dios mpes. ²³Nun tsu'pá Jesucristo. Tja'ayá niyom malala witjacj cruz* po'o tjovalapj jupj. Tjü'ünan jupj. Yupj la tjajay nun jisastsja jinwá. Dios seletsja nin ca la müjí. Dios jostsja ca nin mpalas, mpes nin polel la tjüjí nun. ²⁴Mop'in nyucunú jupj quinam. Dios jas tjijyüsa jupj, tepe'e na. Tüpü'ü niswá. Dios ticyuna jupj tecya'liñ tjil mpe. Ma polel pú'ütsja ne'aj. Malala nyuca lajay p'in patja ne'aj. ²⁵Püna David* tjevele Jesucristo po'ó. Tjevele:

‘Napj selé Nejeпа Dios lovin ncapj cyoñca.

Jupj ncapj p'ya'sa. Mpes ma nola pjü mpes.

²⁶Mpes 'ücj najas pajal. Velé po 'ücj najas.

Napj mp'üy mpa'is ca,

mop'in selé 'üsüs ca ma palas.

²⁷Dios ca ncunus napj neqjues tecya'liñ tjil mpe.

Napj jipj jits'a'á. Napj mp'üy ma ca majam

la mijis jupj.

²⁸Napj selé quinam 'onin la cüjay la püt'üs lovin.

Jipj lal mpü'üs na, 'ücj najas nsem.'

David nin tjevele püná Jesucristo po'ó.

²⁹”Natjampan, t'üc' way velé nun jilal David* po'ó, pajal püné waytsja jupj. Mop'in nin, jupj tepe'e, ne toc. Solejé toc nt'a. Polel nyucucj toc nt'a.

³⁰David profétatsja* jupj. Jupj seletsja jupj popa p'iyá pjaní, püs naya pü'ü, ca müjü'tüs israelpan* jilal jupj jinwá. Dios nin tjevele David lal.

Tjevele t'üc' way mpalas ca niná. ³¹Mpes David seletsja nin ca mpalas p'a jawasa, püs naya. Jas tji'yüsa Dios tjevele mpes, Dios tjevele jupj ca jas majamas Jepa Püné jis capj lo p'acj judiopan*. Mpes David tjevele jupj po'ó.

Jupj tjevele Dios ca jas müjünsüs tepe'e mpe, mpü'üm niswá. Tjevele Dios ca ncunus jupj tecya'liñ tjil mpe. Tjevele Dios ca la mijis jupj jüp'üy ma ca majam. ³²T'üc' way Dios nin la tjiji Jesucristo lal. Jas tjijyüsa jupj, la püt'üs niswá. Pülücj way cupj jus tjinyucucj jupj, niswa pü'ü tepyala na. ³³Dios tjemjana jupj, jupj pü'ü nt'a. Tjevele ca ma'ayas jupj Cjües jupj lal, ne tje'yaya jupj. Jesucristo já'asa Dios li'innyampe quinam. Jesucristo jas tjejyama Dios Cjües cupj nt'a, mpes nin tjunucú, tjapja'aque yacjaj. ³⁴David ma tjemey jupj jüp'üy lal Dios pü'ü nt'a. Jesucristo p'in jupj jüp'üy lal tjemey Dios pü'ü nt'a. David tjevele:

‘Qjuis Jepa Dios tjevele Nejepa lal:

“Nt'i'isa napj li'inyampe.

Jipj ca müjü'tün napj lal.

35 Napj ca la mpalan jipj enemigopan jis lal.

Napj ca la mejay jipj enemigopan
tsjyam 'alá jatja jinwá.

Nin ca la mejay jipj mpes, jipj napj lal jac' na.” ’

Niná Dios tjevele David Jepa lal.

36”Judiopan*, nun tjü'ü'ná Jesucristo. Nusin tjü'üsüs t'üc' way Jesucristo Jepa Püné tepyala, Dios nin la tjiji. Dios jas tjejyama Jesucristo jis capj la p'acj judiopan”, Pedro nin tjevele judiopan jilal.

37Judiopan* nin tjejyacañ na, pajal 'aplijila jis tepyala yupj. Po yólatsja Pedro tjevele mpes. La tjü'üy Pedro lal, apostolpan* p'a wa jilal 'ots'ipj:

—Qjuis catjampan, ¿Tsjan jos Dios cupj lijicj? —nin la tjü'üy.

38Pedro jis wala tjevele:

—'Aplijila t'as pjü malala nyuca la tjüjü mpes. Lovin 'üsüs la tjüjü quinam Dios jos jinwá. Dios jos cupj bautizar* la nujicj Jesucristo mpes. Mpes Dios ma ca jola nsem malala nyuca la tjüjü. Ca jas majamas jupj Cjües nujisas mo'ó. 39Püna Dios tjevele jupj ca jas majamas jupj Cjües nun nt'a nujos mo'o la püt'üs. Niná nin tjevele wa nun popa mpes 'ots'ipj, campa patja mpes 'ots'ipj. Qjuis Jepa Dios pasal pülücj lis t'ya jis la püt'üs jupj lal. Jupj jis capj p'ya'sa jis la pon jupj lal. Dios tjevele jupj ca jas majamas jupj Cjües pjü way yupj mpes 'ots'ipj —nin tjevele Pedro.

40Pedro pülücj nin tjevele yupj jilal, tjevele niná Dios jos ca yupj la mijicj. Po jostsja mponecj, mpes tjevele:

—Dios ca jis capj ntülüs malala nyuca lajay. Po ma yupj jinwá t'as. Más 'ücj nujisas nsem Jesucristo. Nin lojí Dios ma ca nucopj ntülüs —nin tjevele Pedro.

41Mil cónt'eya topon Pedro tjevelá. Bautizar* jis tepyala yupj.

42Mpes yupj lovin quelel sin 'yúsatsja apostolpan* tjowelepj mpes. Lovin 'a jis tjimyula, nin p'iyá yólatsja mpes. Lovin 'a mulú tjalá, lovin yola tepyálatsja Jesucristo tepe'e yupj mpes. Lovin 'a mulú tjowelepj Dios lal. Nin la tjajay Jesucristo lal topon.

Dios ts'uyupj lovin 'a jis tjimyula. Lovin 'üsüs la tjajay yuwá.

43Apostolpan* pajal 'üsüs la tjajay niyom p'in ma polel lajay jinwá. Nin la tjajay la p'a ca jus nlayecj Dios mpes tjowelepj yupj. Pjü po

yola tepyala, yupj la tjajay mpes. ⁴⁴Lovin 'a jis tjimyula. Nepénowa yupj sin popa cjuwatsja na, nepénowa se 'aptsja. ⁴⁵Nenényawa t'emel cjuwatsja yupj nepenowá. Mpes la p'a vender la tjajay yupj yuts'a'á, t'emel tja'ayapj cjuwatsja mpes. ⁴⁶Yupj lovin 'a jis tjimyula Dios wo* nt'a. Lovin 'a mulú tjalá yupj jis wa nt'a. Pajal 'ücj jisas tepyala yupj. Tjuwi'iiñ Dios lal. ⁴⁷'Üsüs tjowelepj Dios po'ó. La p'a wa gente pjü way yólatsja 'üsüs waytsja yupj. Püna ma japontsja, quina wa japontsja nepenowá, mpes pjü jyawca na p'a wa topon yupj, nin la tjiji qjuis Jepa Jesucristo. Ca mpatjam wa Dios lal.

Pedro, Juan, tji'yü'sa la tjajay ma wine lal.

3 ¹P'a jawas Pedro Juan lal tjemey Dios wo* nt'a. Las tres t'awaná tjiil, judiopan* javelepj na Dios lal. ²Ne'aj tjá'asatsja yom ma polel wínetsja. Tsjom c'atsja jupj. Tsjicj way pepes ma polel wínetsja. Lovin ma polel wínetsja. Pjü jyawca na nepenowá tucuman jupj jun vilicj nt'a, Dios wo nt'a. Ne'aj tüpüntüpj jupj. Jun vilicj ne'aj “Üsüs Justa” lotsja jupj. Ne'aj t'emel la tjemyónatsja ne'aj tjelyawuñ jis lal. ³Pedro, Juan, Dios wo wama quelel jiltsja, ne ma wine yus tjinyuca. La tjemyona t'emel ma'ayacj. ⁴La tjemyona na, Pedro, Juan, po jus tjunuctsja. Pedro tjevele jupj lal:

—Cus 'unuca.

⁵Mpes yupj jis wala yus tjinyuca. T'emel ma'ayacj jólatsja. ⁶Pedro tjevele:

—Cjuwá napj nt'emel. P'a casá ca la mejay jipj mpes. Jipj ca mya 'üsüs Jesucristo nin polel la mijis mpes, Jesucristo Nazaret mpe 'eseptsja jupj. Mpes 'i jütütj, jin tjijyünsa, tjuwine —Pedro nin tjijyü'ta jupj lal.

⁷Pedro yomen ma wine mos li'inyampe ntjüi'le, jas tjijyünsa. Leñ way jis tji'yü'sa jupj tsjom. ⁸'Ücj polel tóncatsja jusapj. Ntolo, 'ücj jos tjuwine. Dios wo* wama tjemey Pedro lal, Juan lal wa. Ne'aj tjuwine, tólotsja, 'ücj jostsja mpes. 'Üsüs véletsja Dios po'ó. ⁹Gente ne'aj jájtatsja tjunuc wínetsja jupj, tjepjyacañ 'üsüs véletsja Dios po'ó. ¹⁰Yupj sa nuactsja jupj. Salejeptsja jupj p'i'yá lovin tjá'asatsja jun vilicj nt'a, Dios wo nt'a, la tjemyónatsja. Tjunuc wínetsja quinam, mpes po yólatsja tji'yü'sa mpes.

Pedro tjevele Jesucristo po'ó Dios wo mo'ó.

¹¹Pedro, Juan, tjelejeñtsja Dios wo* nt'a, corredor nt'a. Salomón* Corredor lotsja ne'aj, yupj tjelejeñtsja nt'a. Yom tji'yü'sa newa

Ma wine tji'yü'sa, tólotsja, 'čj jostsja mpes. (Hechos 3.8)

ntjüj'letsja Pedro, Juan 'ots'ipj, pajal 'ücj jostsja mpes. Gente pjü way ne'aj leñ way tjiquil yupj nt'a. Po yólatsja pajal 'üsüs tepyala mpes. ¹²Pedro jus nléyatsja yupj pajal yólatsja, mpes la tji'yüya yupj jilal: "Judiopan*, ¿tsjan mpes pajal nujola niná tepyala mpes? ¿Tsjan mpes po cus nucu? Nun poné cupj p'iyá 'ücj nin lijicj niná, mpes tji'yü'sa jupj. Nin tulucj. Nun poné cupj tsjay 'üsüs Dios lal ca nacj, mpes tji'yü'sa. Nin tulucj. Jupj tji'yü'sa Dios nin la tjiji mpes p'in. ¹³Jupj nun jis Dios. Jupj Dios Abraham* lal, Isaac lal wa, Jacob lal wa. Yupj pajal püna tapatja, nun yupj popa p'iyá püs naya potjaqué. Jupj nun jis Dios 'ots'ipj. Mpes Dios nusin tji'yüsa la tjiji pajal püné Jesucristá; jupj 'üsüs tsji' la tjiji Dios mpes.

"Mop'in malala la tjüjí Jesucristo lal. Jis tja'ayá jupj nun jis jepapan jilal jis la 'ünan. Pilato quelel syóctetsja jupj; nun p'iyá malala nyuca tjowelé Jesucristo po'ó Pilato lal. ¹⁴Jesucristo Dios juts'a'atsja, jupj Yom 'Üsüs Dios Lal. Nun nujisastsja Pilato ma syóctetsja jupj. Nujisastsja nsocetes gente si 'ü'na p'in. ¹⁵T'üc' way pjü potjaqué Jesucristo mpes. Pero nun la tjüjí mpes, yupj tjü'ünan jupj. Tepe'e na, Dios jas tjijyünsa, tüpü'ü niswá. Cupj jus tjinyucucj. ¹⁶Jesucristo mpes yom ma wine tji'yü'sa. Nun su nucutsja jupj. Jupj tepyona mü'ü'süs ca, Jesucristo nin polel la mijis. Mpes jupj po 'üsüs tji'yü'sa, la tjiji Jesucristo. Nun nucu tji'yü'sa tepyala jupj.

¹⁷"Napj selé nun ma nusin tji'yüsa Jesucristo Dios Jatjam waytsja jupj. Napj selé nun jis jepapan ma wa sin tji'yüsa yupj. Mpes nun malala nyuca la tjüjí jupj lal. ¹⁸Püna Dios tjevele jupj ca jas majamas Jepa Püné jis capj la p'acj judiopan*; Dios tjevele ca malala mpalas jupj. Nin tjevele profetapan* jilal, ne yupj pjü way nin tjowelepj gente jis lal. Quina Dios t'üc' la tjiji püná tjevelá. ¹⁹Aplijila t'as nun, malala nyuca la tjüjí mpes. Dios jos jinwá la müjí quinam. Mpes Dios ca perdonar la numijis malala nyuca la tjüjí. Dios ca la mijis 'ücj nujisas nsem nun quinam, jupj so coñcó mpes. ²⁰Jupj ca jas majamas Jesucristo niswá. Dios la t'ya jupj. Jupj perdonar la numijis malala nyuca la tjüjí mpes. Jis capj mp'a'sas judiopan. ²¹Quina Jesucristo tsjun po'o já'asa. P'a jawas 'üsüs ca mpalas pjü jilal, ca la mijis Dios. Dios püna tjevele ca nin la mijis. Tjevele profetapan jilal, yupj ne Dios mpes tsji' lajaytsja. Yupj tjowelepj gente jis lal. Yupj tjowelepj jin tepyala na, Jesucristo ncuwim niswá.

²²"Moisés* profeta* waytsja jupj. Jupj tjevele: 'Qjuis Jepa Dios ca jas majamas profeta pjaní napj jinwá. Nun popa ca nsem jupj. Tjapja'aque

pjü mveles. La müjí pjü way jupj müjü'tüs ca. ²³Pülücj ma ca la mijicj jupj jyü'tá. Mpes t'üc' way yupj pjü nca'liñ ca.' Moisés nin tjevele.

²⁴"Pjü profetapan* tjowelepj nin ca mpalas. Samuel mwalá way tjevele nin ca mpalas, locopyaya pjü profetapan nin p'iyá tjowelepj nin ca mpalas. Quina nin pyala yupj tjowelepj jinwá.

²⁵"Profetapan* püna tapatja tjowelepj Dios mpes, tapac wa Dios mpes. Nun to'á yupj tapac, mpes solejé tsjan tjevele Dios. Nun israelpan*. Dios tjevele israelpan püna tapatja jis lal. Niná jupj tjevelá nun mpes wa tjevele. Tjevele jupj pajal 'üsüs lójitsja israelpan mpes. Ninana jupj tjevele Abraham* lal: 'Jipj cüicpan popa pjaní mpes ca 'üsüs la mejay pjü gente mpes, jun ta'á patja mpes'. ²⁶Nun nt'a mwalá way jas tjejyama jupj Jatjam. Jas tjejyama 'üsüs way la mijis nun mpes. Dios nin jostsja nun lovin ma malala nyuca lojí niswá", Pedro nin tjevele yupj jilal.

Jepapan jis ntji'liñ Pedro, Juan 'ots'ipj, jis capj la tül.

4 ¹Pedro newa véletsja na, sacerdotepan* nepenowá tjiquil. Saduceopan* nepenowá tjiquil wa. Yom p'a wa tjac' wa, jupj jépatjsja Dios wo* jajamapj jis lal. ²Po ts'a tji'in Pedro lal, Juan lal wa, sin tji'yüsa la tjajaytsja mpes. Pedro, Juan, tjoweleptsja gente jis walap'a'á Dios jas tjiyyünsa Jesucristo, tüpü'ü niswá. Tjowelepj t'üc' way Dios tecya'liñ sin müjünsüs wa p'a jawasiyá, mpatjam ca niswá. Mpes tjiquil po ts'a tji'in yupj tjowelepj mpes. ³Mpes jis ntji'liñ yupj. Quelel t'yájatsja quinam, mpes cawilta mo'o tjo'onsopj. Yaya yupj ca quelel mvelecj malala nyuca la tjajay. Quelel jis capj jatültsja. ⁴Mop'in pülücj tjepjyacañ Pedro tjevelá. Pülücj topon tjevelá. Mpes más pülücj jisastsja Jesucristo jupj tjevele mpes. Niyom cinco mil játjatsja quinam Jesucristo lal japon witjacj.

⁵Yaya jepapan 'a jis tjimyula Jerusalén po'ó co'müypan* jis lal wa, Moisés* popel sin 'yüsa lajay jis lal wa. ⁶Anás tjac' wa 'a jis tjimyula nt'a. Jupj sacerdote* más pünetsja. Caifás tjac' wa, Juan 'ots'ipj, Alejandro 'ots'ipj. Anás familia pjü way tjiquil wa 'a jis tjimyula nt'a. ⁷Tjüjütütj jacuman Pedro, Juan 'ots'ipj. La tjü'üy yupj jilal:

—¿'Onin la tjüj' tji'yü'sa ma polel wínetsja? ¿Pjacj nu tjiyyü'ta lo 'üs'üs ne 'yü'sa lojí? —nin la tjü'üy.

⁸Dios Cjües tjevele Pedro lal. Nin p'iyá Pedro tjevele yupj jilal. Tjevele: —Jepapan, co'müypan*, ⁹nun quelel solejé 'onin la tjiicj cus tjep'ya'sacj ma wínetsja lal. Quelel solejé 'onin la tjiicj tji'yü'sa jupj.

¹⁰Mpes ca mvelecj nun jilal. Qjuisas nusin 'yüsa; pjü judiopan* sin 'yüsa wa qjuisas. Jesucristo mpes tji'yü'sa jupj. Jesucristo, jupj ne Nazaret mpe 'eseptsja. Jupj mpes ma wínetsja qui'á toñca. Nun tjü'ü'ná Jesucristo cruz* po'ó pero Dios jas tjiyyünsa, tüpü'ü niswá. ¹¹Püna yom pjaní tepyaca Jesucristo po'ó. Tepyaca:

'Niyom nepénowa quelel jajünsüptsja wosis
pe mpes.

Pe pjaní ma jisastsja wosis la jünsüs.

Pe niná t'üc' way 'üsüstsja.

Mpes qjuis Jepa Dios jas tjiyyünsa wosis.

Jupj mwalá way tje'yonsa pe niná
wosis si jünsa mpes.

Pe niná más 'üsüs waytsja pjü pe witjacj jilal.

Tsjomis pe niná casá tóñcatsja.'

Nin tepyaca jupj. Nun niyom nenem pe 'üsüs ma jisastsja jinwá. Jesucristo niná pe 'üsüs jinwá. Nun ma jisastsja Jesucristo. ¹²Gente 'ücj ca mpatjam Dios lal Jesucristo mpes la p'in. Ma la p'a mpes 'ücj mpatjam Dios lal. T'üc' way ma la p'a mpes 'ücj mpatjam Dios lal —nin tjevele Pedro.

¹³Pedro, Juan 'ots'ipj, ma lacj tjeyaptsja la veles niná yupj jilal. Mpes yupj ne'aj tjatja po yólatsja ma lacj tjeyaptsja mpes. Yupj salejeptsja Pedro, Juan, ma escuela mpes pülücj sin tji'yüsa. Salejeptsja noypan tuluctsja yupj. Mpes po yólatsja yupj tjowelepj mpes, la tjajay mpes wa, ma lacj tjeyaptsja mpes wa. Yola tepyala Pedro, Juan, cus tocoñ Jesucristo. ¹⁴Jus tjunuc yom tji'yü'sa tóñcatsja Pedro, Juan jilal. Yupj salejeptsja pajal 'üsüs tepyala jupj lal, tji'yü'sa mpes. Mpes ma polel jis wala javeleptsja Pedro, Juan jilal. ¹⁵Tjüjütütj 'ístaway pje'á jil. Tjil na, yupj tjowelepj yuwá. ¹⁶Tjowelepj: “¿'Oyn la qjuijim noyomes jilal? Pjü way Jerusalén po'o patja salejepj quinam pajal 'üsüs la tjajay ma wínetsja lal, niyom p'in ma polel lajay jinwá. Mpes ma polel velecj nin tepyala tulucj. ¹⁷Más 'ücj ca müjü'tücj yupj ma ca mvelecj niswá Jesucristo po'ó. Nin la mijicj ne la p'a ma ca sin mü'üsüs jupj po'ó”, nin tjowelepj.

¹⁸Tjüjütütj wama jis tucuman niswá, Pedro, Juan. Tjüjütütj ca ma mvelecj niswá Jesucristo po'ó, ma sin 'yüsa la mijicj jupj mpes. ¹⁹Pedro, Juan ma quelel lajaytsja yupj tjowelepj jinwá. Mpes yupj jis wala tjowelepj:

—Cupj quelel lijicj Dios jos jinwá. Nun nujisas cupj lijicj nun nujisas jinwá. Nun solejé ncu 'ücj Dios lal nin lijicj nujisas jinwá. ²⁰Cupj

qjuiyola más 'ücj nin lijicj Dios jos jinwá. T'üç' way lovin ca mvelecj tjinyucuj mpes, tjepjya'aquecj mpes 'ots'ipj —nin tjowelepj.

²¹Mpes jepapan niswa jis tjüjütütj ma ca mvelecj lovin Jesucristo po'ó. Tjowelepj ca jis capj ntülücj yupj niswá javelepj niná. T'üç' tjüjütütj na, sin tjajam. Mpes tjil yupj. Jepapan po quelel jis capj jatültsja yupj. Newa ma nin la tjajay. Gente ne'aj ca ts'i mi'inacj, yólatsja yupj. Gente nenem pjü way po 'üsüs tjoweleptsja Dios po'ó, nin tepyala mpes ma wínetsja lal. ²²Ma wínetsja año cuarenta tyá'atsja jupj, más 'in pülücj way tyá'atsja.

Dios ts'uyupj la tjomon Dios lal.

²³Po quina Pedro, Juan, tjil Dios ts'uyupj nt'a. Tjowelepj yupj jilal sacerdote* noypan tjowelepj mpes, co'müypan* tjowelepj mpes 'ots'ipj. ²⁴Tjepjyacañ na, tjowelepj Dios lal. Tjowelepj: “Qjuis Jepa Dios, más püné jipj pjü jilal. ‘Jipj la tjejay tsjun, la tjejay wa nosis, la tjejay wa 'üsú püné. Pjü ne'aj patja la tjejay wa.’ ²⁵David* pajal püna tüpü'ü, cupj jupj popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. David jipj myózotsja. Tjevelen jupj lal nin jyastsja jupj mveles ca gente jis lal. Jipj Jeqjues cus tjep'ya'sa la veles. David nin tjevele:

¿Tsjan mpes pjü jun ta'á ts'a tjl'in?

¿Tsjan mpes gente malala quelel lajaytsja

Dios lal? Jipj selen ma polel lajaytsja niná.

²⁶Pjü noypan nosis casá 'a jis tjimyula,
quelel la palantsja Dios lal,

Dios se jamá lal 'ots'ipj.

Dios tjevele ca jas majamas yom pjaní nosis nt'a jis capj la p'acj', David nin tjevele. ²⁷T'üç' way Herodes, Poncio Pilato 'ots'ipj, 'a jis tjimyula qui'á judiopan* jilal, judiopan tulucj jilal 'ots'ipj. Quelel ja'ünantsja Jesucristo. Jesucristo jipj jits'a'á, pajal 'üsüs tsji' la tjiji jipj mpes. Jipj la t'ya jupj jis capj la p'acj judiopan. ²⁸Püna jipj tjevelen yupj malala ca la mijicj jupj lal, ne nin la tjajay yupj. Nin tepyala jipj jyastsja jinwá, jipj püné mpes. Nin tepyala jipj nin jyastsja mpes. ²⁹Qjuis Jepa, jipj selen malala nyuca quelel lajay yupj cupj qjuilal 'ots'ipj. Cupj jipj myozopan. Qjuis capj tjep'ya'sa, ma lecj meyacj la veles jipj tjevelen mpes. ³⁰Qjuisas gente si 'ü'sa la sejay jipj. Qjuisas pajal 'üsüs way lejay jipj Jesucristo mpes, gente p'in ma polel lajay jinwá. Jupj jipj jits'a'á, pajal 'üsüs la tjiji jipj mpes. Qjuisas yupj pajal yola nsem jipj lejay mpes”, nin tjowelepj Dios lal.

³¹Tjowelepj na, wa 'a jis tjimyula nt'a jus tiquits'e. Dios Cjües jisas mo'o tjemey. Ma lacj jeyaptsja quinam, mpes tjil, tjowelepj gente jilal Dios tjevelá.

Dios ts'uyupj jis tja'ayapj la p'a cjuwatsja na.

³²Dios ts'uyupj pjü way yuwal yólatsja. Tjowelepj yupj yuts'a'á pjü way Dios ts'uyupj yuts'a'á 'ots'ipj. Dios ts'uyupj cjuwatsja na, yupj yuts'a'á lovin jis tja'ayapj. ³³Apostolpan* tjowelepj la p'a jilal yupj salejeptsja qjuis Jepa Jesús jas tjijyünsa tepe'e mpe, pü'ü niswá. Dios jis capj tjep'ya'sa 'ücj jis la veles, mpes pajal 'üsüs tepyala yupj tjowelepj mpes. Dios pasal 'üsüs la tjiji pjü yupj jilal. ³⁴Dios ts'uyupj pjü jisastsja, pjü jatatsja. 'Amá jatatsja vender la tjajay momas. Jis wa jatatsja nin p'iyá la tjajay. ³⁵T'emel tucutj, tja'ayapj apostolpan jilal. Apostolpan tja'ayapj t'emel niná Dios ts'uyupj t'emel cjuwatsja mpes. ³⁶José nin p'iyá la tjiji. Levítatsja* jupj. Chipre mpe 'esejp jupj. Apostolpan p'a ló la t'apj jupj mpes. Bernabé p'a wa ló watsja jupj. Bernabé mpes 'ücj la veles “gente 'ücj jisas se palá jupj liji mpes”, nin velecj cupj qjuis tin. ³⁷Jupj 'amá tyá'atsja. Vender la tjiji. Niná t'emel pjü way teque'e, jis tje'yaya apostolpan jilal.

Ananías, Safira, malala nyuca la tjajay.

5 ¹Ananías Jesucristo po'o pyónatsja wa. Jupj jats'om pyónatsja wa. Safira lotsja jupj. 'Amá vender la tjajay yupj, la p'a jinwá. ²Ananías t'emel niná teque'e, jis tje'yaya apostolpan* jilal. Mop'in ma pjü way teque'e. La tsyawilí. Tjevele t'emel pjü way teque'e. Jats'om seletsja wa ma pjü way teque'e. ³Pedro la tji'yüya Ananías lal:

—¿Tsjan mpes la tjejay Satanás* jostsja jinwá? ¿Tsjan mpes la tsyawil? La tsyawil Dios Cjües lal. T'emel ma pjü way tequetj. ⁴'Amá jipj jits'a'atsja. Vender la tjejay. Pjü t'emel jipj jits'a'atsja. 'Ücj t'emel pjü way ma jequetj. Jipj la tsyawil, niná p'in malala. ¿Tsjan mpes quelel li tsuwiltsja? Ma cupj qjuilal la tsyawil. La tsyawil Dios lal —nin tjevele Pedro.

⁵Ananías niná tjjapjaca na, tyüla, tepe'e. Pjü sin tji'yüsa ninana tepyalá. Lacj tjeaptsja. ⁶Tjamacjaspan tjiquil, tepe'e tjüwü'ün, tjaman, 'amá toc.

⁷Hora cont'e tepyala na, tjac' wa Ananías jats'om apostolpan* nt'a. Jupj ma seletsja tepe'e Ananías. ⁸Pedro tjevele jupj lal:

—'Amá vender la tjjüj. Vyayum teque'e t'emel. ¿Ncu pjü way teque'e? —la tji'yüya.

—Nin, pjü way teque'e —Ananías jats'om tjevele.

⁹Pedro wola tjevele:

—¿Tsjan mpes nun quelel lu tsuwilitsja Dios Cjües lal? Nin p'iyá nujólatsja nun. ¿Ncu nujólatsja jupj ma ca nucopj ntülüs? Tjamacjaspan tjil, vyayum tjaman, 'amá toc. Quina jiquil. Mya manucj ca jipj 'ots'ipj, ntoquecj ca —nin tjevele Pedro.

¹⁰Leñ way jupj tyüla, tepe'e wa. Tjamacjaspan wama tjiqul, tjunuc jupj nasa tepe'e. Mpes tjaman jupj 'ots'ipj, la toc voyum toc nt'a. ¹¹Pjü Dios ts'uyupj lacj tjeyaptsja nin tepyala mpes. Pülücj ma japon witjacj sin tji'yüsa wa tepyalá. Lacj tjeyaptsja wa yupj.

Apostolpan la pülücj 'üsüs la tjajay.

¹²Apostolpan* pasal 'üsüs la tjajay gente nt'a, gente p'in ma polel lajay jinwá. Gente po yólatsja 'üsüs la tjajay mpes. Dios ts'uyupj la pülücj 'a jis tjimyula Dios wo* nt'a, corredor nt'a. Salomón* Corredor lotsja ne'aj. ¹³Ma topon ma 'a jis tjimyula yupj jilal. Lacj tjeyaptsja. Newa nin, Dios ts'uyupj po 'üsüstsja yupj jilal. ¹⁴Mop'in la p'a p'in japontsja wa qjuis Jepa Jesucristo po'ó, yupj jin p'iyá. Tipyülücú Dios ts'uyupj. ¹⁵Apostolpan 'üsüs la tjajay mpes, gente jis tucuman malala jisas jümücj nt'a. Jis tüpüntüpj yupj cobija casá, cjan casá 'ots'ipj. Yupj jisastsja Pedro lo tsjojoc mpalas malala jisas nt'a, jupj ne'aj jámatsja mpes. Nin tepyala na, jis tji'yü'sa. ¹⁶Jerusalén ne'aj p'in tapatja tjiqul wa yupj Jerusalén nt'a. Pajal pülücj tjiqul. Jis tucuman malala jisas. Jis tucuman lapanenpan jatatsja. Yupj pjü way jis tji'yü'sa.

Judiopan jis jepapan malala nyuca la tjajay apostolpan jilal.

¹⁷Sacerdote* más püné jómatsja apostolpan* jilal, gente apostolpan jisastsja mpes. Saduceopan* la tjejyamananñ wa. (Saduceopan cus tjap'actsja sacerdote más püné.) ¹⁸Mpes yupj jis ntji'liñ apostolpan. Jis tjo'onsopj cawilta mo'ó. ¹⁹Püste na, qjuis Jepa Dios ángel* pjaní jas tjejyama, tjac', cawilta jun vilicj jun tjecjyoltse. Jis tjemyana pje'á, tjevele: ²⁰“Nlawú Dios wo* nt'a la veles gente jilal ne'aj. Tjowelé Jesucristo po'ó, pjü way tjowelé 'onin ne 'ücj la püt'üs Dios lal”, ángel nin tjevele.

²¹Mpes nin la tjajay. Tjejyawca na Dios wo* wama tjil, sin tji'yüsa la tjajay yupj jilal ne'aj.

Yacjaya, sacerdote* más püné tjac' ne'aj, saduceopan* tjiqul wa; yupj tjowelepj ncul 'a jis mulus judiopan* jis jepapan. Jisastsja pjü way

yupj 'a jis mulus. 'A jis tjimyula na, nepenowá sin tjajam cawilta nt'a, apostolpan* jis la cuman. ²²Tjil na, ma yus tjunuc ne'aj. Mpes tjiquil jepapan nt'a niswá, tjowelepj: ²³“Cawilta jun vilicj jun t'yó'natsja llave mpes. Pjü jajamapj lejeñtsja yupj. Jun vilicj jun tjecjyoltsecj, wama tjeleque. Apostolpan leñtsja yupj”, nin tjowelepj. ²⁴Dios wo* jajamapsja jis jepa pajal jólatsja tjowelepj mpes. Sacerdote noypan pajal jólatsja wa tjowelepj mpes. Ma salejeptsja tsjan ca mpalas nin tepyala mpes.

²⁵Locopyaya yom pjaní tjac', tjevele: “Cawilta mo'o tjatjá, ne'aj wa lejeñ Dios wo* nt'a quinam. Sin 'yüsa lajay gentas ne'aj”, nin tjevele. ²⁶Mpes Dios wo jajamapsja jis jepa tjemey apostolpan* nt'a. Tjemey Dios wo jajamapsja nepenowá jilal. Tjil jis la cuman apostolpan. Ma malala lis tjajay; lacj jeyaptsja gente ca ts'i mi'inacj, ca pe witjacj la nts'iyacj. ²⁷Mpes jis tucuman yupj judiopan* jis jepapan nt'a. Sacerdote* más püné nin tjevele apostolpan jilal:

²⁸—Po 'in tülü way tjijyü'tücj ma sin 'yüsa la müjí Jesucristo po'ó. Ma la tjüjí nu tjijyü'tücj mpes. Pjü way Jerusalén po'o patja nin tjepjyacañ pjü tjowelé Jesucristo po'ó. Nujisas pjü way mponecj cupj tji'yü'nacj Jesucristo —nin tjevele.

²⁹Pedro wola tjevele. La p'a apostolpan* nin p'iyá tjowelepj niná: —Dios qjuis tjijyü'ta, nun qjuis tjüjü'tú wa. Más 'ücj cupj nin lijicj Dios tjijyü'tá. ³⁰Judiopan* püna tapatja, jupj yupj jis Dios waytsja. Jupj jas tjijyünsa Jesucristo, pü'ü niswá. Nun tjovalá Jesucristo cruz* po'ó, tepe'e, mop'in pü'ü niswá jupj. ³¹Jupj já'asa quinam Dios li'innyampe, jupj püné way mpes. Dios nin la tjiji. Jesucristo Jepa jupj. Jupj la tjiji gente 'ücj ca mpatjam Dios lal. Dios jos israelpan* 'aplijila se palá malala nyuca la tjajay mpes. Jos 'üsüs la mijicj quinam jupj jos jinwá. Dios perdonar lis mijis malala nyuca la tjajay, nin jos jupj. ³²Pjü way niná tjinyucucj, velecj niná la p'a jilal. Dios Cjües nin p'iyá vele jupj. T'üc' way gente pülücj way nin lajay Dios tjijyü'tá. Dios jis tje'yaya jupj Cjües yupj jisas po'ó la püt'üs —nin tjowelepj.

³³Niná tjepjyacañ na, pajal ts'a tji'in judiopan* jis jepapan. Quelel ja'unantsja apostolpan*.

³⁴Judiopan* jis jepapan popa pjaní Gamaliel lotsja. Fariseo* waytsja jupj. Sin tji'yüsa la tjijitsja Moisés* popel. Jupj 'üsüs waytsja pjü jilal. Quina jas tjijyünsa, jis tjijyü'ta ne'aj jajamapj jilal pje'á jis la man apostolpan*. ³⁵Tjil na, tjevele judiopan jis jepapan jilal, co'müypan* jilal 'ots'ipj. Tjevele:

—Israelpan*, 'in tjamamá ma malala lojí niyom nenem jilal. ³⁶Nujola tepyala, 'in lacasana Teudas tjevele jupj p'iyá püné waytsja. Niyom cien yulupjana topon jupj tjevelá, ne nin la tjjay jupj tjevelá. Mop'in nin, la p'a tju'ünan jupj. Mpes niyom nenem tjil yupj jis wa nt'a. Mpes leñtsja yupj, tjil mpes. ³⁷Locopyaya, p'a jyawca na, jepapan gente sin tapac na, gente pülücj la tjjay Judas tjevelá, jupj ne Galilea mpe 'esej. La p'a tju'ünan wa jupj. Mpes jupj cus tocoñ tjil wa yupj jis wa nt'a. Mpes leñtsja yupj, tjil mpes. ³⁸Quina nun ma jisas niyom nenem Jesucristo lal japon. Po ma malala la tjují yupj jilal. Yupj p'in nin quelel lajay ca nacj. Mpes t'üc' way malala nyuca ca jis mpalas. Leñ ca nsem yupj. ³⁹Ma selecj ncu Dios jos jin lajay, ncu yupj sin nin lajay. Dios jis capj p'ya'sa ca nacj. Mpes ca ma polel lis müjí nujisas jin. Más 'ücj nun ma lo palaná Dios lal —Gamaliel nin tjevele.

⁴⁰Jupj tjevelá 'üsüstsjja yupj jilal. Jis tjujütütj jajamapj jilal wama jis la cuman apostolpan*. Mo'o süptsja apostolpan. Jis tjujütütj ma ca mvelecj niswá Jesucristo po'ó. Nin la tjjay na, tjowelepj 'ücj jis la winin quinam.

⁴¹Apostolpan* tjil judioplan* jis jepapan mpe. 'Ücj jisastsja 'üsüs waytsja Dios lal malala jis tepyala, Jesucristo sa coñtsja mpes. ⁴²Lovin sin tji'yüsa la tjjaytsja Jesucristo po'ó Dios wo* nt'a, gente jis wa nt'a 'ots'ipj. Pülücj jis walap'a'a tjowelepj. Sin tji'yüsa la tjjaytsja Jesús ne Cristo jupj. Jupj tjac' perdonar la qjuis mijis malala nyuca la tjjicj. Sin tji'yüsa la tjjaytsja Dios jas tjejyama jupj, ca jis capj mp'a'sas judioplan.

Dios ts'uyupj lis t'apj niyom siéteya jis capj lo p'acj.

6 ¹Judioplan* pülücj topontsjja Jesucristo lal. Nepénowa yupj griego* tjoweleptsja. Yupj ts'a tji'intsjja 'ots'ots' way, la p'a judioplan la tjjaytsja mpes. Tjowelepj: “Ja'ayapj jis la las voyum tulucj jilal. Cupj popa nepenowá jis vayum tulucj 'ots'ipj, mop'in tsjicj way p'in se 'ayapj yupj. Más pülücj se 'ayapj la p'a jis vayum tulucj jilal”, nin tjowelepj. ²Apostolpan* dóceya tjujütütj 'a jis mulus pjü way Jesucristo lal japon. Tjowelepj: “Malala cupj se 'ayacj jis la las. Pülücj lijicj na, ma polel sin 'yüsa lijicj Dios tjevelá. Más 'ücj sin 'yüsa lijicj Dios tjevelá. ³Más 'ücj niyom siéteya ca la nt'a nun popé, yupj ca nin la mijicj. Qjuisas niyom nenem pajal 'üsüs nsem. Más 'ücj la p'a 'üsüs javelepj yupj sin po'ó. Más 'ücj t'üc' way lajay Dios Cjües velá. Más 'ücj lovin salejepj tsjan más 'üsüs la mijicj. Cupj ca mvelecj yupj jis lal yupj ca jis ma'ayacj

jis la las nequem jis vayum tecya'liñ. ⁴Mpes cupj ca 'ücj sin 'yüsa la mijicj Dios ts'uyupj jupj tjevelá. Ca 'ücj mvelecj hora pülücj Dios lal”, nin tjowelepj apostolpan.

⁵Yupj tjowelepj pajal 'üsüstja pjü jilal. Mwalá way la t'apj Esteban. Po tepyónatsja pjü way Jesucristo tjevelá. T'üc' way la t'jijitsja Dios Cjües velá. La t'apj wa Felipe, Prócor 'ots'ipj, Nicanor 'ots'ipj. La t'apj wa Timón, Parmenas 'ots'ipj, Nicolás 'ots'ipj. Nicolás judío* tuluctsja. Antioquía mpe 'eseptsja jupj. Ne'aj mwalá way tepyona judiopan jinwá. Locopyaya, p'a jyawca na, tjac' Jerusalén nt'a. ⁶Niyom siete nenem t'üc' lis t'apj na, jis tucuman yupj apostolpan* nt'a. Apostolpan sey pjucj po la tjo'otj, tjowelepj Dios lal yupj mpes. 'Ücj ca polel la mijicj Dios jos jin quinam.

⁷Lovin más pülücj topon Dios tjevelá. Jerusalén po'o 'ots'ipj pajal pülücj jisastsja Jesucristo quinam. Sacerdotepan* pülücj topon wa Jesucristo tjevelá.

Niyom Jesucristo ma jisas ntji'liñ Esteban.

⁸Esteban pajal 'üsüs la t'jijitsja, yom p'in ma polel liji jinwá. Pjü po yólatsja jupj la t'jijitsja mpes. Dios pajal 'üsüs la t'jijitsja jupj lal. Nin tepyala mpes la p'a jus nlay Dios cus tjep'ya'sa jupj.

⁹Jerusalén po'ó, judiopan* nepenowá 'a jis tjimyula nt'a, “Ücj Pje'á Jis La Winin” lotsja. 'A jis tjimyula, nepénowa Cirene mpe ne'espan. Nepénowa Alejandría mpe ne'espan. Nepénowa Cilicia mpe ne'espan. Nepénowa Asia mpe ne'espan. Yupj nepenowá tjil Esteban nt'a jis la velel. ¹⁰Esteban tjevele yupj jilal. Jupj po seletsja 'üsüs way la veles. Dios Cjües cus tjep'ya'sa. Mpes yupj ma salejeptsja tsjan jupj wola la veles. P'a casá yólatsja yupj.

¹¹Mpes la p'a jilal jaylacj la tjajay, 'ücj la tsuwil. La tsuwilpan tjowelepj: “Esteban malala tjevele Moisés* po'ó, Dios po'ó 'ots'ipj”.

¹²Niná tjowelepj mpes, judiopan* ts'a tji'in Esteban lal. Co'müyan* ts'a tji'in 'ots'ipj, Moisés* popel sin 'yüsa lajay ts'a tji'in 'ots'ipj. Tjiquil, ntji'liñ Esteban, tjaman jupj judiopan jis jepapan nt'a. ¹³Tjaman wa la p'a, la ntsawilicj Esteban po'ó. La tsuwilpan tjowelepj:

—Niná lovin malala vele Dios wo* po'ó, malala vele Moisés* tepyaca po'ó 'ots'ipj. ¹⁴Tjepjya'aquec jupj tjevele Jesús ca jas mojoyes Dios wo. Jesús ne Nazaret mpe 'eseptsja. Jupj tjevele Jesús jos ma lijicj Moisés tjiyyü'tá. P'a way lijicj jos jupj —nin tjowelepj la tsuwilpan.

¹⁵Quina pjü way ne'aj tjatja po tjunuc Esteban. Jupj wola ángel* wola jinwatsja.

**Esteban tjevele judiopan jis jepapan
jilal, co'müypan jilal 'ots'ipj.**

7 ¹Sacerdote* más püné tjevele Esteban lal. Tjevele:
—¿Ncu t'üic' way yupj tjowelepj?

²Esteban tjevele:

—Natjampan, najas nun pjo'oqué napj velé. Jepapan way nun. T'üic' way cupj qjuis Dios pajal püné. Lay tepyala Abraham* nt'a. Nun solejé Abraham pajal püna tüpü'ü, cupj jupj popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Lay tepyala jupj nt'a Mesopotamia po'ó, custjay Harán nt'a ma tjemey na p'in. ³Dios tjevele jupj lal: 'Wya mpe mim. La p'a wa qui'á patja mpe mim. 'Amá p'a wa nt'a napj ca mya man. Ne'aj mpü'üm ca', Dios nin tjevele Abraham lal. ⁴Mpes tjemey Caldea mpe. Harán nt'a tjemey, tüpü'ü. Jupj popay tepe'e na, Dios jas tjejyama jupj qui'á, nun potjaqué nt'a. ⁵Dios 'amá ma tje'yaya Abraham lal. Jas tüpwes 'aya secj jupj. Dios tjevele p'a jawasa 'amá ca ma'ayas. Abraham popa p'iyá püs naya patja mpes ca jis ma'ayas wa, tjevele. Abraham ts'uyupj tuluctsja custjay, Dios niná tjevele na.

⁶"Dios tjevele: 'Abraham* popa p'iyá püs naya patja ca mpatjam 'amá p'a wa nt'a. Año cien yulupjana ca mpatjam ne'aj —tjevele—. Pasal yümücj tsji' la mijicj ne'aj, esclavopan* nsem yupj. Ne'aj patja ma ca jis ma'ayacj tsji' la tjajay mpes. Lovin ca malala lis mijicj.' ⁷Dios tjevele wa: 'T'üic' way ca malala nyuca la mijicj yupj jilal. Mpes napj ca jis capj ntül. Abraham popa p'iyá püs naya patja ca ncul qui'á niswá. Yupj ca mvelecj napj lal. Pasal ca quelel la ma jicj', Dios nin tjevele. ⁸Abraham po jostsja Dios tjevelá. Yuwal yola pyáaltsja yupj. Mpes Dios jis tjijyü'ta yupj t'ü yupj jis cocoy tsjicj. Jostsja jat'ú yupj jis pjoloc' tsjicj way t'asiyú. Jat'ú mpes ca jus nlayecj Abraham yuwal jólatsja Dios lal. Mpes Abraham t'yüjü Isaac, Isaac ts'ac' ocho tyá'atsja na. Nin p'iyá Isaac t'yüjü wa Jacob. Nin p'iyá Jacob t'yüjü wa jupj jatjampan dóceya. Noypan waytsja yupj püná.

⁹"Nun solejé Jacob jatjam pjaní José lotsja. Jupj jatjampan la tjejyamaná jupj mpes. Mpes vender la tjajay jupj la p'a jilal. Jaylaj la tjajay tjaman jupj Egipto nt'a. Mop'in Dios cus tecyoñca jupj. ¹⁰Pajal malala tepyala José Egipto po'ó. Malala tepyala na, pajal cus tjep'ya'sa Dios. Dios la tjiji José pajal 'üsüstsja jepa lal ne'aj, (Egipto jis jepa Faraón jupj tjowelepj yupj.) Dios la tjiji José lovin seletsja tsjan 'üsüs la mijis. Faraón jus nleya José lovin po seletsja tsjan 'üsüs la mijis.

Mpes José jepa püné tepyala Egipto po'ó, Faraón wo nt'a 'ots'ipj, Faraón nin tje'yaya jupj lal.

11 "P'a jawasa cjuwá jis la las tepyala Egipto po'ó, Canaán po'ó 'ots'ipj. Malala jis tepyala pjü gente jilal, israelpan* jilal 'ots'ipj, cjuwatsja jis la las. 12 Jacob jus nléyatsja vender lajaytsja jis la las Egipto po'ó. Mpes sin tjejyama jupj jatjampan Egipto nt'a jaylacj la mijicj jis la las. Nin mpes mwalá way tjil yupj. 13 P'a jawasa sin tjejyama niswá jaylacj la mijicj jis la las. José tjevele yupj jis lal jupj p'iyá yupj sejatjam. Nin tepyala na, Faraón jas tji'yüsa José jatjampan po'ó. 14-15 José jis tjiyyü'ta jatjampan jis lal la cuwis yupj jis papay. Jacob lotsja yupj jis papay. Tjevele pjü jis ts'uyupan jis lal ncul, sejats'ompan jis lal ncul 'ots'ipj. Jis tjiyyü'ta jis lal la cuwis Egipto nt'a. Mpes Jacob tjac' Egipto nt'a, pjü jupj jatjampan jis lal, jupj cüicpan jis lal wa. Pjü way yupj setenta y cinco waytsja yupj. Tapatja Egipto po'ó. P'a jawasa Jacob tepe'e. Locopyaya, püna, jupj ts'uyupj tecya'liñ 'ots'ipj. 16 P'a año yupj jis cjüele tjat' Siquem nt'a, püna tapatja nt'a. Jomwen jul tüpüntüj. Püna Abraham* jaylacj la tjiji jomwen jul niná, Hamor jatjampan vender la tjajay.

17 "Locopyaya, año pülücj tepyala na, israelpan* pajal pülücj yupj sin popé tjamanun Egipto po'ó. Dios nasa quelel 'yáyatsja 'amá p'a way, püna tjevele Abraham* lal ca ma'ayas 'amá niná. 18 Quina jepa p'a way já'asatsja Egipto po'ó. Mop'in ma seletsja pjactsja José. 19 Jupj malala la tjiji israelpan jilal. Cupj yupj sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Pajal malala jis tepyala jepa niná mpes. Jis tjiyyü'ta pje'á mo'onsoj yupj jis tsjictjacj. Tjiyyü'ta ne'aj jatja ca mal yupj mpe, mpes jis tsjictjacj tecya'liñ, yusapj pátjatsja mpes.

20 "Niná tjiyyü'ta na, Moisés* tjemya'na. Pajal 'üsüs waytsja jupj Dios lal. Mes cont'e mpes tüpü'ü jamay lal, popay lal. 21 Mes cont'e t'üc' tepyala na, tjaman, tüpüntüj p'a nt'a, ne tjil. Tüpüntüj nt'a Faraón jucucus jus tjinyuca. Jupj t'yüna la tjiji jupj, quepj t'yüna liji jinwá jupj popa p'iyá lal. 22 Ne'aj Moisés pjü way jas tji'yüsa 'oyn nyuca la tjajay egiptopan*. Po 'üsüs way tjevele, pajal 'üsüs la tjiji wa, jupj pünetsja mpes.

23 "Año cuarenta tyá'atsja na, quelel jámatsja la nuc jupj gente, israelpan* waytsja yupj. 24 Tjemey na, jupj tjinyuca Egipto mpe 'esepj syúpatsja israelpan popa pjaní. Israelpan popa ma malala la tjiji, jupj sin nin syúpatsja jupj. Mpes Moisés* cus tjep'ya'sa israelpan popa. Jupj tji'yü'na Egipto mpe 'esepj. 25 Moisés jólatsja israelpan sin tji'yúsatsja jupj jis capj p'yá'satsja, Dios la tjiji mpes. Ma sin tji'yüsa yupj.

26”Yaya Moisés* tjemey niswá israelpan* nt'a. Yus tjinyuca niyom má't'eya; pjaní malala lǐjitsja p'a lal. Moisés jostsja ma la palantsja yupj. Tjevele: ‘Jatjampan nun. ¿Tsjan mpes lo palaná?’ nin la tji'yüya. 27 Malala lǐjitsja pja'as la tjiji Moisés lal, la tji'yüya: ‘¿Pjacj jin tjejyama qjuis la jütütj? ¿Pjacj jin tjejyama la veles ncu malala la tjiijicj? 28 Napj selé t'añ jipj tji'yünan Egipto mpe 'esejpj. ¿Ncu nin p'iyá quelel lejaj napj lal?’ nin la tji'yüya. 29 Jupj tjevele mpes, Moisés lecj tjejá. Leñ way campa ts'üequené jupj. Madián nt'a patja nt'a tjemey. Pjü ma ne'as tjunuc. Ne'aj tjowaya, popa mat'e tepyala jupj.

30”Locopyaya, año cuarenta tepyala na, ángel* lay tepyala Moisés* nt'a. Moisés tóncatsja pje'á, wa cjuwá nt'a, p'a leñtsja nt'a. Ángel lay tepyala jupj nt'a ne'aj. Ne'aj waytsja p'in joc' mpe, joc' niná Sinaí ló. Jül 'awa tüpwé. 'Awa culupwen nt'a lay tepyala ángel. 31 Moisés jus tjinyuca na, pasal jólatsja tjinyuca mpes. Ne'as tjemey la nuc. Qjuis Jepa Dios vele tjapjaca. 32 Tjevele: ‘T'üic' way Abraham* tepyona napj lal. T'üic' way Isaac tepyona wa napj lal, Jacob tepyona wa. Yupj püna tapatja, jipj yupj popa p'iyá püs naya püt', nin tjevele. Moisés lecj tjejatsja, ma quelel nyúcatsja niswá 'owus.

33”Qjuis Jepa Dios niswa tjevele: ‘Tsnyam 'yüts'opta. Jipj toñ nt'a 'amá 'üsüs way, napj qui'á jüs mpes. 34 Napj selé malala se palá napj ts'uyupan Egipto po'o patjá. Tjapjacas yupj la puyupj. La palá tjacuwis jis la man la p'a nt'a. Mas. Jin majam Egipto nt'a', qjuis Jepa Dios nin tjevele.

35”Israelpan* ma jisastsja Moisés* yas nam. Nujola tepyala yupj tjowelepj Moisés lal. La tji'üy: ‘¿Pjacj jin tjejyama qjuis la jütütj? ¿Pjacj jin tjejyama la veles ncu malala la tjiijicj?’ nin la tji'üy. Dios püné ne jas tjejyama jupj yupj nt'a, yupj jis jepa tepyala. Jupj jas tjejyama pje'á jis la man. Ángel* lay tepyala jül lejeñ mo'ó, jupj p'iyá cus tjep'ya'sa jupj. 36 Mpes Moisés pje'á jis tjemyana Egipto mpe. Pajal 'üsüs la tjiji Egipto nt'a, yom p'in ma polel liji jinwá. Nin p'iyá la tjiji Mar Rojo nt'a 'ots'ipj. Yupj pajal yólatsja jupj 'üsüs la tjiji mpes. Año cuarenta mpes jis tjemyana jis wa cjuwá nt'a. Pajal 'üsüs la tjiji ne'aj 'ots'ipj. 37 Nun solejé jupj tjevelá israelpan jilal. Tjevele: ‘Profeta* p'a wa napj jinwá ncuwim; Dios ca jas majamas nun nt'a. Nun popa nsem jupj’, nin tjevele jupj. 38 Solejé Moisés já'asatsja israelpan jis lal joc' nt'a, joc' niná Sinaí ló, wa cjuwatsja nt'a. Joc' mo'o ángel tjevele Moisés lal. Niná Moisés nin tjevele israelpan jis lal. Qjuis Jepa Dios nin tjevele yupj mpes, nun mpes 'ots'ipj.

39”Mop'in ma quelel lajaytsja Moisés* tjiyü'tá. Quelel jiltsja niswá Egipto nt'a. 40Tjowelepj Aarón lal, Moisés leñtsja na. Tjowelepj: ‘La p'a dios witjacj* la mijin. Yupj ca qjuis manucj Egipto nt'a. Ma selecj tsjan mpes Moisés ma tjac'. Jupj qjuis ticyuna qui'á. Leñ quinam jupj. Püs way leñtsja jupj', nin tjowelepj. 41Mpes vaca jinwá justa la tjajay oro* mpes. Niná yupj jis dios nsem jisastsja. Animal tjü'ünan, vaca oro wolap'a'a tüpüntüpj jupj. Po 'ücj jisastsja la tjajay mpes.

42”Pjulacj 'ots'ipj yupj jis dios witjacj* jin yólatsja yupj. Yólatsja yupj noypan. Mpes Dios tjemey yupj mpe. Ma jis capj teczyóncatsja quinam. Püna Dios profeta* pjaní papel tepyaca Dios tjevelá. Tepyaca:

‘Israelpan*, wa cjuwá nt'a tjalawiqué
año cuarenta mpes.

Ne'aj animal tjü'ü'ná, tja'ayá p'a mpes.

Napj mpes tulucj la tjüjí.

43 P'a dios witjacj la tjüjí. Moloc jin justa la tjüjí. T'üc' way nun
quelel lojitsja jupj.

Nujólatsja jupj püné.

Nun tjajamá jupj, jupj wo 'ots'ipj tjajamá.

Renfán jin justa la tjüjí wa.

Quelel lojitsja jupj 'ots'ipj.

Nujólatsja jupj püné. Tjajamá jupj.

Mpes napj ca nucopj ntülüs.

Nusin majam ca campa way,

más campa Babilonia mpe nusin majam ca’

Dios nin tjevele.

44”T'üc' way cupj yupj sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Yupj tjelyawuñ na wa cjuwá nt'a, wa pülül tatsja. Yupj la tjajay niná wa pülül. Dios jas tji'yüsa la tjiji Moisés* 'oyñ nyuca la mijis niná wosis. Niná Dios wo ló. Niná wa mpes, salejeptsja Dios jis capj teczyóncatsja. 45Locopyaya, p'a año na, Josué jépantsja israelpan* jis lal quinam. Wa niná tjam custjay. Josué jis tjemjana 'amá p'a wa nt'a. Dios leñ way pje'á sin tjejyama pjü way ne'aj tapatjá. Israelpan tjamtsja custjay wosis pülül. Locopyaya, año pülücj tepyala na, David* israelpan jis jépantsja jupj. Tatsja custjay wosis pülül. 46David pajal 'üsüstsja Dios lal. David tjevele Dios lal: ‘Quelel si jüñsú wa püné jipj mpes. ¿Ncu 'ücj napj nin lejay?’ la tji'yüya Dios lal. 47Dios jostsja ma nin liji. Mop'in 'üctsja Dios lal David jatjam Salomón* nin la mijis. Mpes Salomón jas tjiyünsa wosis pones Dios mpes.

48”Cupj selecj Dios ma pü'ü wa mo'ó. Profeta* pjaní papel tepyaca Dios tjevelá. 49Jupj tjevele:

‘Napj jyütütj tsjun po'ó.

Jyütütj nosis nt'a 'ots'ipj.

Nun ma polel su jünsú wosis napj mpes.

Ma pü'üs wa mo'ó.

Lovin jun ta'á winis.

50 Pjü way la tjejay napj', profeta nin tepyaca Dios tjevelá —Esteban nin tjevele.

51 Esteban tjevele niswá. Tjevele:

—Pülücj way ma quelel japon Dios tjevelá. Nun yupj jin p'iyá. Ma pjo'oque Dios tjevelá. Ma lojí Dios tjijyü'tá. Ma jisas Dios Cjües. Nun, israelpan* püna tapatja jin p'iyá. 52Püna profetapan* tjowelepj Yom 'Üsüs Dios Lal ncuwim, más 'üsüs way jupj pjü jilal. Israelpan püna tapatja malala la tjajay profeta nepénowa jilal. Tjü'ünan yupj nepenowá. Nin p'iyá la tjüjí wa yom lal, niná Yom 'Üsüs Dios Lal. Nun tja'ayá jupj la p'a jis la 'ünan. Mpes nun tjü'ü'ná jupj. 53Püna angelpañ* tja'ayapj Dios tjijyü'tá. Newa nin, nun ma lojí Dios tjijyü'tá —Esteban nin tjevele yupj jilal.

Yupj tjü'ünan Esteban

54Judiopan* jis jepapan tjepjyacañ na jupj tjevelá, pajal ts'a tji'in Esteban lal. Nin p'iyatsja co'müypan*. Mpes jis wis jis tiquilil. 55Esteban

Pe noypan la ts'i Esteban po'ó, tpe'e nas. (Hechos 7.60)

newa la tjjitsja Dios Cjües jostsja jin la p'in. Tsjun po'o tjinyuca. Tjinyuca jaw Dios já'asa nt'a. Jus tjinyuca Jesucristo tóncatsja Dios li'innyampe. ⁵⁶Esteban tjevele:

—Tjunuca. Napj polel nyuc Dios já'asa nt'a. Yom niná Dios jas tjejamá si nuc napj. Toñca Dios li'innyampe —nin tjevele Esteban.

⁵⁷Yupj jis pjats' la topj la tjajay jis mas mpes. Ma quelel pjyacañtsja. Yümücj tjowelepj, ts'a tji'intjsja mpes. Pjü way yümücj ntji'liñ Esteban.

⁵⁸Ntji'liñ, tjaman jupj pülücj patja mpe. Pe noypan la ts'i jupj po'ó, jis la 'ünan. Tjamacjas, Saulo lotsja, tjejjama yupj sin quip pje'apa pe la ts'i na.

⁵⁹Esteban tjevele qjuis Jepa Jesucristo lal:

—Nejepa, tjemjana napj neqjues —nin tjevele.

Yupj lovin pe ne'aj la ts'i.

⁶⁰Esteban tüic' jin tjjüjñsü, yümücj tjevele:

—Nejepa, ma nin jele t'as yupj malala lajay napj lal. Ma jis capj ntülün.

T'üc' tjevele na, tepe'e.

8 ¹Saulo pjü tjinyuca. 'Üc'tsja jupj lal yupj tjjü'ünan Esteban.

Saulo malala nyuca la tjiji Dios ts'uyupj jilal.

Quina Jerusalén po'o patja malala nyuca la tjajay Dios ts'uyupj jilal ne'aj. Mpes Dios ts'uyupj pülücj leñ way tjil Jerusalén mpe. Jun ta'á tjil Judea po'ó, Samaria* po'ó 'ots'ipj. Apostolpan* p'in ma tjil.

²Esteban tjjü'ünan na, niyom 'üsüsapan tjil, toc jupj. Po 'aplijílatsja yupj jupj tepe'e mpes.

³Newa nin, Saulo lovin malala nyuca la tjiji Dios ts'uyupj jilal. Yupj jis wa wama tjemey. Jupj jis ntjüi'le, jis tjemjana cawilta nt'a.

Dios ts'uyupj tjowelepj Jesucristo mpes Samaria nt'a.

⁴Dios ts'uyupj tjil na Judea nt'a, Samaria* nt'a 'ots'ipj, lovin tjowelepj la p'a jilal Jesucristo po'ó. ⁵Felipe tjemey wa Samaria nt'a. Ne'aj wa pülücj lejeñ nt'a yupj jis walap'a'a tjevele Cristo po'ó, jupj ne Jepa niná Dios tjevele ca jas majamas. ⁶Felipe 'üsüs la tjiji ne'aj, yom p'in ma polel liji jinwá, mpes pjü ne'aj patja pajal jisastsja jupj tjevelá. ⁷Jupj tjjijyü'ta lapanenpan pje'á mal gente jisas mpe. Yümücj tjowelepj ne tjil. Gente ma polel lyawuñtsja, leñ way jis tji'yü'sa la tjiji. Gente ma polel 'yutanañtsja 'ots'ipj, jis tji'yü'sa la tjiji. ⁸Mpes pjü way ne'aj po 'ücj jisas jis tepyala.

⁹Yom pjaní ne'aj Simón lotsja jupj. Lapanenpan cus tjap'acj p'a casá la mijis yom p'in ma polel liji jinwá. Gente ne'aj pajal yólatsja

jupj la tjiji mpes. Jupj jostsja pjü yola püné way jupj. ¹⁰Ne'aj tapatja tjepjyacañ jupj tjevelá. Noypan, tsjictjacj 'ots'ipj, 'üsüs jin yólatsja jupj. Tjowelepj yom niná Dios jinwá jupj, pjü 'ücj liji Dios jinwá. ¹¹Püs way lapanenpan cus tjac'acj nin la mijis, mpes yupj yólatsja jupj 'üsüs, topon wa jupj tjevelá.

¹²P'a casá tepyala Felipe tjac' na. Topon Felipe tjevelá Dios jyü'ta po'ó. Jupj tjevele pajal 'üsüs tepyala Jesucristo mpes. Topon na, bautizar* jis tepyala niyom, nequem 'ots'ipj. ¹³Simón tepyona wa Felipe lal. Bautizar tepyala jupj. Jupj cus tecyóncatsja Felipe lovin, jupj tjemey nt'a. Tjinyuca pajal 'üsüs la tjíjitsja Felipá, yom p'in ma polel liji jinwá. Nin la tjiji sin 'yüsa la mijis Dios mpes tjevele.

¹⁴Apostolpan* tapátjatsja custjay Jerusalén po'ó. Sin tji'yüsa yupj Samaria* nt'a patja topon Jesucristo po'ó. Mpes apostolpan sin tjam Pedro, Juan 'ots'ipj, Samaria nt'a. ¹⁵⁻¹⁶Gente Samaria po'o patja bautizar* jis tepyala qjuis Jepa Jesucristo mpes. Newa Dios Cjües ma tjemey custjay yupj jisas mo'ó. ¹⁷Mpes Pedro, Juan 'ots'ipj, tjowelepj Dios lal yupj mpes. Yupj sey pjucj po la tjo'otj. Po la tjo'otj na, Dios Cjües yupj jisas mo'o tjemey.

¹⁸⁻¹⁹Simón tjinyuca niná tepyalá. Mpes tjevele Pedro lal, Juan lal wa: —Napj quelel po le 'otj wa gente sey pjucj, Dios Cjües jisas wama mim. Mpes t'emel ca nu ma'ayá, no 'oyá napj ca nin p'iyá polel la mejay nun lojí jinwá —Simón nin tjevele yupj jilal.

²⁰Pedro wola tjevele:

—Jipj pyon jipj polel jaylacj lejay, ne nin p'iyá polel la mijin cupj lijicj jinwá. Nin tulucj. Dios 'yaya jupj Cjües, jaylacj tulucj. Ma qjuisas jipj t'emel. Najas Dios ca ncawajas la mijis jipj jet'emel. ²¹Ma jele Dios jola jinwá. Mpes ma polel tsji' lejay cupj qjuilal Dios mpes. ²²'Aplijila way t'as jipj, malala jéletsja mpes. Dios lal la monan jupj ca perdonar la mijis jipj, malala jéletsja mpes. ²³Malala jipj quelel nin lejay cupj lijicj jinwá. Jomam jipj. Lovin malala lejay —Pedro nin tjevele.

²⁴Simón wola tjevele:

—Pajal 'aplijila napj jipj tjevelen mpes. Najas Dios ma ca nin la mijis jipj tjevelen jin. La tjemyona Dios lal napj mpes, ne jupj ma ca nin la mijis napj lal —nin tjevele.

²⁵Nin tepyala Pedro, Juan, ne'aj tapatja na. 'Üsüs tjowelepj yupj salejeptsja mpes. Po jisastsja yupj mponecj. Pülücj jis walap'a'a tjowelepj qjuis Jepa Jesucristo tjevelá. T'üc' tjowelepj na, tjil niswá Jerusalén nt'a. Newa jümücj casá lyawuñtsja na, Samaria* mo'o patja jis lal tjowelepj wa,

yupj jis wa nepénowa lejeñ nt'a. La pülücj tjowelepj Samaria mo'o patja jis walap'a'á; nin tjowelepj Jesucristo 'üsüs la tjiji quinam gente mpes.

Felipe tjevele Jesucristo po'ó Etiopía mpe 'eseptsja lal.

²⁶Locopyaya ángel* tjac', tjevele Felipe lal. Tjevele: “Jutja sur nt'a. Ne'aj jümücj pül'ü jupj, jümücj niná Gaza nt'a jama. Jerusalén mpe jac' jümücj niná. Ne'aj mim jipj”, ángel nin tjevele. Ne'aj jis wa cjuwá, gente leñ. ²⁷Mpes Felipe tjemey. Tjemey na, jus tjinyuca yom pjaní jámatsja. Etiopía mpe 'eseptsja jupj. Yom niná püné waytsja Etiopía mo'ó. Quepj jepa já'asatsja ne'aj Etiopía mo'ó. Candace lotsja jupj. Yom niná jyámatsja jepa t'emel. Quina tjactsja jupj Jerusalén mpe. Jerusalén nt'a palá tipi'tje Dios wolap'a'á, tjevele jupj pajal püné. ²⁸Quina jupj tjactsja carreta pajal 'üsüs mpes, cavayú la locjoctsj. Jupj mo'o véletsja Isaías tepyacá, Isaías profétatsja* jupj püna. ²⁹Dios Cjües tjevele Felipe lal: “Jutja carreta tya'a nt'a, cus ncoñcon”.

³⁰Mpes Felipe ts'üequené, la nñjüsü. Ne'as tjemey na, tñapjaca jupj mo'o véletsja Isaías tepyacá. Felipe la tji'yüya:

—¿Ncu jin 'yüsa mo'o velen?

³¹Wola tjevele:

—Ma nin 'yüsa. Leñ pjacj nin mü'üsüs la mijis. Viyá was, ma'ajam napj lal —nin tjevele Felipe lal.

³²Etiopía mpe 'eseptsja mo'o véletsja Isaías tepyacá, Dios Popel popé. Tepyaca:

“Yupj oveja* jaman na la 'ünan,
ma la puyupj ovejas.

Nin p'iyá tjaman yom pjaní.

Oveja lyájasa toñca, jupj ts'üil jat'ú na.

Nin p'iyá jupj lal, ma véletsja jupj.

³³Pajal 'üsüstsja jupj; yupj sin nin ntji'liñ jupj. Pajal malala nyuca la tñajay jupj lal, malalapan jis lal lajay jinwá.

Pjü ma cus tñap'acj. Pajal malálatsja yupj.

Tjü'ünan jupj, mpes tjemey nosis mpe.”

Isaías nin tepyaca püná.

³⁴Etiopía mpe 'eseptsja la tji'yüya Felipe lal:

—¿Pjacj po'o tepyaca profeta* niná? ¿Ncu jupj p'iyá po'o p'in tepyaca? ¿Ncu p'a wa po'o tepyaca? —nin la tji'yüya.

³⁵Felipe jas tji'yüsa la tjiji Isaías nin tepyaca Jesucristo po'ó. Felipe pülücj way nin tjevele jupj lal Jesucristo po'ó. Jas tji'yüsa la tjiji pajal 'üsüs tepyala Jesucristo la tjiji mpes.

Yom Etiópía mpe 'esej tjactsja carreta mpes. (Hechos 8.28)

³⁶Newa jiltsja jümücj casá. Yacjaya 'üsú pü'ü nt'a tjil. Etiópía mpe 'esej tjevele:

—'Unuca, 'üsú pü'ü. Najas bautizar* ma palas la mijin. ¿Ncu 'ücj jipj lal? —la tji'yüya.

³⁷Felipe la tji'yüya:

—¿Ncu t'üc' way pyon jipj Jesucristo po'ó?

Wola tjevele:

—Po pyon napj. Pyon Jesucristo Dios Jatjam jupj.

Felipe tjevele:

—Mpes 'ücj bautizar* mya palas la mejay napj.

³⁸Mpes jupj tyantaná carretas. Manas 'üsú mo'o tjil. Felipe bautizar* la tjiiji Etiopía mpe 'eseptsja.

³⁹'Üsú mpe tjiquil na, Dios Cjües tjemjana Felipe p'a nt'a. Etiopía mpe 'esej ma jus tjinyuca niswá Felipá. Mpes jusapj tjemey. Po 'ücj jostsja quinam Jesucristo mpes. ⁴⁰Dios Cjües tjemjana Felipe Azoto nt'a. Ne'aj tjuwínetsja, tjevele yupj jis walap'a'á Jesucristo mpes. Jun ta'á, pülücj patja nt'a, tjevele jupj, Cesarea ne'as tjemey nas.

Saulo tepyona wa Jesucristo lal.

(Hechos 22.6-16; 26.12-18)

9 ¹Saulo ts'i 'linyatsja custjay Jesucristo lal japon jis lal. Yupj jilal pajal malala véletsja jupj. Quelel si 'ünánatsja yupj. Quina quelel jámatsja Damasco nt'a. Mpes jupj tjemey sacerdote* más püné nt'a Jerusalén nt'a, ²papel la mon tjemey. Papel quelel t'yatsja judiopan* 'a si mulú nt'a Damasco po'ó. Papel véletsja 'ücj la tsupapj Jesucristo sa coñ, jis la cuman Jerusalén nt'a. 'Ücj niyom ntsu'pas jis la cuman, nequem 'ots'ipj.

³Papel nt'ya na, tjemey. Nasa ne'as jámatsja na Damasco nt'a, tsjun po'o pajal jaw tepyala. Saulo nt'a pajal jaw tepyala wa, jupj t'asiyú pajal tjejawca. ⁴Tyüla, pú'ütsja. Vele pjactsja. La tji'yüya:

—Saulo, ¿tsjan mpes malala nyuca lejay napj lal? —nin la tji'yüya.

⁵Saulo la tji'yüya:

—¿Pjacj vele napj lal?

Wola tjevele:

—Jesucristo napj. Malala nyuca lejay jipj napj jisas jilal. Jipj nin lejay na, malala nyuca lejay wa napj lal. Napj buey tsjyac jinwá lejay jipj lal. Buey tsjyaca na ma jama, más yümücj ntsjacas jupj lal. Buey niná jinwá lejay jipj. Malala 'e palá nin lejay jipj.

⁶Mpes Saulo pajal lecj tjejatsja, la tji'yüya:

—¿Tsjan jyas napj la mejay?

Jesucristo wola tjevele:

—Jin tjiyünsa. Damasco nt'a ca mim. Ne'aj yom pjaní ca mveles tsjan la mijin —Jesucristo nin tjevele.

⁷Saulo cus tocoñ tjejjyacañ wa vele pjactsja. Mop'in ma tjunuc pjacj tjevelá. Mpes lacj tjeypaj wa yupj.

⁸Saulo jas nisa. Jun la tyü'pa na, ma polel nyúcatsja jupj. Mpes yupj jupj mos ntji'liñ tjaman Damasco nt'a. ⁹Ts'ac' cont'e ma nyúcatsja. Ma tjelyaja. Ma tjümü'ü.

¹⁰Ananías tüpü'ü wa Damasco po'ó. Jesucristo lal pyónatsja jupj. Nin jawas p'iyá Dios la tjiji Ananías tjinyuca Jesucristo. Tjinyuca Jesucristo tjac', tjevele jupj lal:

—Ananías.

Ananías la tji'yüya:

—Nejepa, ¿tsjan jyas?

¹¹Qjuis Jepa Jesucristo tjevele:

—Judas wo nt'a mim. Jümücj 'T'atsj Way' ló, ne'aj pü'ü. Yom pjaní pü'ü ne'aj, Tarso mpe 'esepj, Saulo ló jupj. Quina jupj vele Dios lal. ¹²Dios lal tjevele na, napj la tjejay jupj tjinyuca yom pjaní tjac' jupj nt'a, yom niná Ananías ló. Tjinyuca yom niná jay pjucj po la tje'yot'a, la tjemyona Dios lal jupj ca 'ücj nucus niswá. Jipj p'iyá yom niná jupj tjinyucá. Jupj ca jus nlayes napj jin tjejyam —Jesucristo nin tjevele.

¹³Ananías wola tjevele:

—Nejepa, pülücj nawala tjowelepj jupj mpes. Tjowelepj pajal malala nyuca la tjiji Dios ts'uyupj jis lal Jerusalén nt'a. ¹⁴Yupj javelepj 'ücj sacerdote* noypan jilal jupj tsyu'pa cyapj jacoñ jilal —Ananías nin wola tjevele.

¹⁵Newa nin, Jesucristo tjevele:

—Jipj ca mim jupj nt'a. Napj la t'ya Saulo. Quina ca la mijis napj najas jinwá. 'Ücj ca mveles napj nin po'ó judiopan* tulucj jilal, yupj jis jepa noypan jilal 'ots'ipj, israelpan* jilal 'ots'ipj. ¹⁶Jas mü'üsüs ca la mejay pajal malala mpalas jupj lal napj mpes —Jesucristo nin tjevele Ananías lal, jupj jun si tsicyaca jinwá tjinyuca na.

¹⁷Mpes Ananías tjemey. Jus tjinyuca Saulo. Jay pjucj po la tje'yot'a, tjevele: “Saulo, natjam jipj. Napj selé qjuis Jepa Jesús lay tepyala jipj lal jümücj nt'a. Jupj nin tjejyama jipj nt'a, mpes ca nucun niswá. Dios Cjües ca mim jyas mo'ó, mpes ca la mijin Dios Cjües vele jin”, Ananías nin tjevele. ¹⁸Leñ way cjul jupjula jinwá palá tinca Saulo jun mpe, polel nyúcatsja niswá. Jas tjijyünsa. Ananías bautizar* la tjiji jupj. ¹⁹Nin la tjiji na, Saulo tjelyaja, tjümü'ü, mpes 'ücj já'asatsja niswá.

Saulo tjevele Jesucristo po'ó Damasco nt'a.

Saulo tsjicj way tüpü'ü Jesucristo lal japon jilal Damasco nt'a. ²⁰Üsüs tjevele Jesucristo mpes judiopan* 'a si mulú nt'a. Tjevele

Jesucristo Dios Jatjam. ²¹Jupj tjevele tjepjyacañ po yólatsja jupj nin tjevele mpes. Ma sin tji'yüsa tsjan mpes 'üsüs véletsja Jesucristo mpes. Salejeptsja malala nyuca la tjiji Jesucristo jisas jilal Jerusalén nt'a. Salejeptsja jupj tjac' Damasco nt'a la tsupapj Jesucristo lal japon, jis la man sacerdote* noypan nt'a Jerusalén nt'a. Ma quelel japontsja Saulo Jesucristo po'o pyónatsja quinam. ²²Mop'in nin, más 'üsüs way véletsja jupj lovin, mpes la p'a wa Jesucristo po'o topon Saulo tjevele mpes. Jupj tjevele mpes, judiopan Damasco nt'a patjá sin tji'yüsa t'üc' way Jesucristo Jepa niná Dios tjevele ca jas majamas jis capj la p'acj judiopan. Yupj ma quelel japontsja Saulo lal, mop'in ma salejeptsja tsjan más 'ücj wola la veles jupj lal.

²³P'a jawas judiopan* 'a jis tjimyula. Yupj ma jisastsja Saulo. Mpes tjowelepj ca mü'ü'nacj jupj. Damasco nt'a tapatja t'asiyú campanya tóñcatsja tjüwücj. Quelel la nuchtsja tjüwücj jun vilicj nt'a; jupj nepé lay tepyala na, quelel ja'ünantsja Saulo. ²⁴Lovin jaw na, püste na 'ots'ipj, la tjunuchtsja. Saulo jus nleya la nuchtsja yupj, quelel ja'ünantsja jupj. ²⁵Mpes püste na, jupj discipulopan* palá tjo'onsopj jupj tjüwücj jun mpe. Quiliyú püné mo'o tjá'asa, palá tjo'onsopj jupj 'üpü mpes, ne 'ücj tjemey jupj yupj tapatja mpe.

Saulo tjemey Jerusalén nt'a.

²⁶Saulo tjemey Jerusalén nt'a. Quelel jámatsja Jesucristo lal japon 'a jis tjimyula nt'a. Mop'in lacj tjeypatsja yupj jupj lal. Ma topontsja quina se cóñcatsja Jesucristá. ²⁷Bernabé p'in tepyona jupj 'üsüs. Lal tjac' Saulo, tjil apostolpan* nt'a. Tjevele: “T'üc' way Saulo quina jos Jesucristá. Jus tjinyuca qjuis Jepa Jesucristo jümücj nt'a, jupj tjevele Saulo lal. Locopyaya Saulo 'üsüs tjevele Jesucristo mpes Damasco nt'a patja jilal. Ma lecj jéyatsja; 'ücj tjevélatsja Jesucristo mpes”, Bernabé nin tjevele. ²⁸Tjevele mpes, 'üchtsja quinam yupj jilal Saulo jámatsja yupj 'a si mulú jatja nt'a. Mpes Saulo lovin tjemey Dios ts'uyupj nt'a 'a jis tjimyula na. ²⁹Jerusalén nt'a pülücj jilal tjevele Jesucristo po'ó. Po ma lecj jéyatsja la veles Jesucristo mpes. Ne'aj judiopan* pülücj griego* javeleptsja. Yupj jilal 'ots'ipj nin tjevele Jesucristo mpes. Yupj quelel ja'ünantsja jupj. ³⁰Dios ts'uyupj jus nlay yupj quelel ja'ünantsja jupj. Mpes tjaman jupj Cesarea nt'a. Ne'aj jas tjamam Tarso nt'a.

³¹Quina Dios ts'uyupj 'ücj jájtatsja Judea mo'ó, nin p'iyá 'ücj jájtatsja Galilea mo'ó, Samaria* mo'ó 'ots'ipj. Más 'in 'üsüs way sin tji'yüsa Jesucristo mpes. Nin la tjjay Dios jostsja jinwá; salejeptsja jupj ca jis

capj ntülüs malala lajay. 'Ücj jisas tepyala Dios Cjües jis capj tjep'ya'sa mpes. Más 'in pülücj witjacj Jesucristo lal topon janmacj.

Eneas tji'yü'sa tepyala.

³²Quina Pedro jun ta'á tjemey yus la nuc Dios ts'uyupan. Nin mpes tjemey wa yus la nuc Dios ts'uyupan Lida mo'ó. ³³Ne'aj malala jos jus tjinyuca. Eneas lotsja jupj. Pasal püs pú'ütsja jupj, año ocho mpes pú'ütsja. Ma polel 'utanatsja jupj. ³⁴Pedro tjevele jupj lal: “Eneas, Jesucristo 'i 'ü'sa liji. Jin tjiyünsa”, Pedro nin tjevele. Mpes leñ way jas tjiyünsa jupj. ³⁵Pjü Lida mo'o patja, Sarón mo'o patja 'ots'ipj, tjunuc 'ücj wínetsja jupj quinam. Mpes yupj pjü way quelel sa coñtsja wa qjuis Jepa Jesucristo.

Tabita tepe'e, nyucunú tepyala niswá.

³⁶Quepj tüpü'ü Jope po'ó, Tabita ló. Griegopan* jis tin Dorcas lotsja jupj. Jesucristo lal pyónatsja jupj. Lovin 'üsüs nyuca la tjiji la p'a wa jilal. Lovin jis capj tjep'ya'sa jis t'emel cjuwá. ³⁷Pedro ne'aj p'in tjuwine na, Tabita malala jos tepyala, tepe'e. Jas tapatsj jupj jüp'üy. (Judioipan* lovin nin lajay, mpes nin la t'ajay.) Cuarto viyapa toñca nt'a tüpüntüpj jüp'üy. ³⁸Jesucristo lal japon ne'aj jus nlay Pedro pú'ütsja Lida nt'a. Lida ne'aj way p'in Jope lal. Mpes yupj sin t'ajam niyom mat'e Pedro nt'a. Tjowelepj leñ way ncuwim Jope nt'a.

³⁹Mpes Pedro leñ way tjemey yupj jilal Jope nt'a. Ne'as tjemey na, t'aman jupj Dorcas jüp'üy nt'a, cuarto viyapa toñca nt'a. Ne'aj pjü jis vayum tulucj tjiquil, la puyuptsja. Tjowelepj Pedro lal: “Unuca jipj, sin quip pajal pülücj la tjiji la p'a mpes. Pajal 'üsüs waytsja jupj.”

⁴⁰Pedro pje'á sin tjejyama. Tjil na, tüic' jin tjiyünsü, tjevele Dios lal. T'üic' tjevele na, jus tjinyuca jüp'üy, tjevele: “Tabita, jin tjiyünsa”. Mpes Tabita jun la tyü'pa. Jupj Pedro jus tjinyuca na, jas nisa, tjá'asatsja. ⁴¹Pedro jupj mos 'in wa ntjüi'le, jas nisa jupj. Pedro tjevele Dios ts'uyupj jilal, jis voyum tulucj jilal 'ots'ipj, wama ncul niswá. Yupj jus tjunuc Tabita pü'ü niswá. ⁴²Mpes pjü way Jope nt'a patja jis wala tjowelepj niná tepyalá. Mpes pülücj topon Jesucristo lal, nin tepyala mpes. ⁴³Püs way 'in Pedro tüpü'ü Jope nt'a. Tüpü'ü Simón wo nt'a. Simón lovin pjoloc' napnapj la tjijsja, vender la mijis.

Pedro tjemey Cornelio wo nt'a.

10 ¹Cesarea mo'o tüpü'ü Cornelio. Jupj jépatsja militar cien witjacj jilal. Militar nenem “Italia Mpe Ne'espan La Palan” yupj jis

lá. ²Cornelio po jostsja Dios. Jupj po seletsja Dios ca jis capj ntülüs malala lajay. Pjü way jupj wo nt'a pátjatsja salejeptsja wa. Cornelio lovin jis tje'yaya cjuwá jilal. Lovin tjevele Dios lal. ³P'a jawasa las tres na, t'awaná, Dios la tjiji tjinyuca Dios ángel* pjaní. 'Üsüs tjinyuca jupj. Ángel tjac' jupj nt'a, tjevele:

—iCornelio!

⁴Cornelio püs way tjinyuca ángel*. Po lecj jéyatsja jupj ángel tjac' mpes. La tji'yüya:

—Nejepa, ¿tsjan jyas ne tjacuy?

Ángel* wola tjevele:

—Dios lal velen na, jupj pjoca. Jupj selé jipj se 'an cjuwá jilal. ⁵Sin majaman noyomes Jope nt'a la cuman Simón. Simón niná Pedro ló wa jupj. ⁶Ne'aj pü'ü jomica lal. Jupj jomica Simón ló wa jupj. Pjoloc' napnapj liji jupj. Simón wo 'üsú la nt'a toñca —ángel nin tjevele Cornelio lal.

⁷Ángel* tjemey na, Cornelio tjevele jupj jomozopan mát'eya jilal, militar pjaní lal 'ots'ipj. Militar niná po 'üsüs waytsja jupj. Tepyona wa Dios lal. Lovin tsji' la tjíjitsja Cornelio wo nt'a. ⁸Cornelio jis wala tjevele pjü tepyalá. T'üc' tjevele na, sin tjejyama Jope nt'a la cuman Pedrú.

⁹Yaya jümücj po'o p'in jiltsja custjay. Lots'ac' culupwen nt'a já'asa na ne'aj way p'intsjá Jope. Quina, Jope nt'a, Pedro wo casá tjemey la veles Dios lal. ¹⁰Vecj tepe'e, quelel lyájatsja. Cjuwá custjay, quina lajaytsja jis la las. Jun si tsicyaca jinwá tjinyuca jupj. ¹¹Tjinyuca tsjun po'ó jun tjecjyoltse, 'ücj tjinyúcatsja. Cobija pajal püné tjinyuca. Palá tjac' tjinyuca. Tsjülú casá tsyú'patsja. ¹²Animal pülücj mo'o pátjatsja. Latsj 'ots'ipj mo'o pátjatsja. 'Ümüjütütj jinwá 'ots'ipj mo'o pátjatsja. Tsiyaya 'ots'ipj mo'o pátjatsja. ¹³Jupj tjapjaca nepé vele pjactsja. Tjevele:

—Pedro, jin tjijyünsa. Jis tji'yü'na, nlajan.

¹⁴Pedro wola tjevele:

—Lovin ma polel la las yupj. Moisés* popel qjuisí jütüta ma nlajacj pis niná. Yupj pis te jinwá, ma polel nlajacj, mpes lovin ma nin tjelyá napj.

¹⁵Tjapjaca nepé vele pjactsja niswá:

—Dios tjevele yupj jis pis 'üsüs. Ma mvelen yupj jis pis malala —nin tjevele.

¹⁶La con tjapjaca nepé vele pjactsja. La con nin p'iyá tjijyü'ta la 'ünan, nlajas yupj jis pis. T'üc' tjevele na, cobija viyá tjemey tsjun po'ó.

Pedro jun si tsicyaca jinwá tjinyuca. (Hechos 10.12)

¹⁷Pedro pajal jólatsja tjinyuca mpes. Ma jas tji'yüsa tsjan mpes Dios la tjiji tjinyuca niná. Newa nin jólatsja na, niyom Cornelio sin tjejyama tjiquil Simón wo nt'a. Nasa la tjü'üy la p'a jis lal ca'aj tóncatsja Simón wo. Quina tjiquil yupj jupj jun vilicj nt'a. ¹⁸Yümücj la tjü'üy ncu Simón ne'aj já'asa, jupj ne Pedro ló wa.

¹⁹Pedro jólatsja custjay tjinyuca mpes. Dios Cjües tjevele jupj lal: “Niyom cont'e la 'e pal. ²⁰Ma jele t'as. Napj tjijyütütj, ne tjiquil jipj nt'a. Jin tjijyünsa, palá mim, jis capj ncoñcon mim yupj jilal”, Dios Cjües nin tjevele jupj lal.

²¹Mpes Pedro palá tjemey yupj nt'a. Tjevele:

—Napj ne nun la no palá. ¿Tsjan mpes tjuculá? —la tji'yüya.

²²Wola tjowelepj:

—Cornelio qjuisin tjejyama mpes tjiquilaca. Jupj jepa, militar cien jilal. Pajal 'üsüs way jupj. Jupj selé Dios ca jis capj ntülüs malala lajay. 'Üsüs way jupj pjü judiopan* jilal. Dios ángel* tjevele jupj lal. Tjijyü'ta jupj qjuisin majamas jipj nt'a, la cuman jipj jupj wo nt'a. Dios jos jipj mvelen Cornelio lal —nin tjowelepj Pedro lal.

²³Mpes Pedro tjevele 'ücj wama jiquil. Jis tje'yaya tjijinañ püste mpes.

Yaya püstapj Pedro tjemey yupj jilal. Dios ts'uyupj nepenowá Jope po'o tapatja tjil wa. ²⁴Ts'ac' pjaní mpes tjelyawuñ. Yaya Cesarea ne'aj tjil. Cornelio la si nucutsja. Pjü way ne'aj patja jupj jüpülücpan sin popé ne'aj tjatja wa. Jupj jomicapan ne'aj tjatja watsja jupj lal. Cornelio 'a jis tjimyula. Jupj jostsja mpjacañ wa Pedro velá. ²⁵Pedro ne'as way p'in tjemey, Cornelio jupj tüic' jin tjüjünsü Pedro wolap'a'á. Jupj jólatsja Pedro püné. ²⁶Pedro jas tjijyünsa jupj. Tjevele:

—Jin ni'isa. Yom p'in napj jipj jinwá.

²⁷Jupj lal véletsja. Wama tjil Cornelio wo mo'ó. Pedro pülücj yus tjinyuca, játjatsja ne'aj. ²⁸Tjevele:

—Nun solejé malala judiopan* 'a si mulú judiopan tulucj jilal. Moisés* tjijyü'ta ma nin la mijicj. P'a casá nola napj quinam. Dios nin tji'yüsa la tjiji pjü gente yuwal. Judiopan más 'üsüs tulucj. ²⁹Mpes Cornelio sin tjejyama na napj lal la cuwis, leñ way tjacuwis. ¿Tsjan mpes jisastsja napj tjacuwis? —Pedro la tji'yüya.

³⁰Cornelio tjevele:

—Ts'ac' yulupjana nasa, yom lay tepyala napj nt'a. Jupj jas quip pasal pje waytsja, jaw jinwá. Las tres na, t'awaná, tjac' jupj. Laja sectsja napj, napj Dios lal tjeveletsja na. ³¹Jupj tjevele: 'Cornelio, Dios lal tjevelentsja na, tjapjaca jupj. Jupj selé jipj se 'an cjuwá jilal. ³²Mpes niyom sin majaman Jope nt'a la cuman Simón. Simón niná Pedro ló wa jupj. Ne'aj way pü'ü jomica lal. Jupj jomica Simón ló wa jupj. Pjoloc' napnapj liji jupj. Simón wo 'üsú la nt'a toñca', jupj nin tjevele napj lal. ³³Mpes leñ way sin tjejyam jipj nt'a la cuman. Po 'üsüs way jipj, tjacuy. Pjü cupj qui'á 'a qjuis tjimyula. Dios qjuiyus nyuca. Quelel pjya'aquec jipj velen. Pjü way qjuis Jepa Dios 'i jütüta la veles, ca nin mvelen —Cornelio nin tjevele.

Pedro tjevele Cornelio wo nt'a.

³⁴Mpes Pedro tjevele:

—Napj selé quinam t'üc' way pjü gente yuwal Dios lal. Judiopan* más 'üsüs tulucj. Pjü gente yuwal. ³⁵Pjü p'a nt'a patja, nepenowá 'üsüs nyuca lajay. Salejepj Dios ca jis capj ntülüs malala lajay. Mpes pjü yupj 'üsüs Dios lal. Nepénowa yupj judiopan. Nepénowa yupj judiopan tulucj. ³⁶Nun solejé Dios tjevele judiopan jilal. Tjevele yupj polel 'üsüs nsem jupj lal Jesucristo mpes. Jesucristo Jepa Püné pjü mpes. ³⁷Nun solejé Juan el Bautista tjevele gente jis walap'a'á, bautizar* lis tjiji jupj. T'üc' la tjiji na, solejé tsjan tepyala Galilea

nt'a, pjü way jun ta'á Judea po'ó 'ots'ipj. ³⁸Jesucristo tjac', jupj ne Nazaret mpe 'eseptsja. Dios tje'yaya jupj Cjües Jesucristo jos mo'o la püt'üs. Jupj la tjiji Jesucristo pajal pünetsja. Solejé Jesucristo pajal 'üsüs nyuca la tjiji. Tjijyü'ta lapanenpan tjil gente mpe. Dios lovin cus teczyóicatsja Jesucristá.

³⁹”Mpes quina pülücj jilal velecj Jesucristo la tjiji mpes. Tjinyucucj mpes velecj. Tjinyucucj jupj la tjijá Jerusalén mo'ó, jun ta'á Israel mo'ó 'ots'ipj. Judiopan* tjovalapj jupj cruz* po'ó la mas. Mpes yupj tjü'ünan jupj. ⁴⁰Locopyaya ts'ac' cont'e tepyala na, Dios jas tjijyünsa jupj, nyucunú tepyala niswá. Jupj lay tepyala cupj qjuilal. Dios qjuis tje'yaya 'ücj jus tjinyucucj. ⁴¹Ma pjü jilal lay tepyala. Cupj qjuilal la p'in lay tepyala jupj. Yas nam Dios la qjuis t'ya la nuc Jesucristo. Jupj tjelyaja, tjümül'ü wa cupj qjuilal. ⁴²Qjuis tjijyü'ta la p'a jis walap'a'a mvelecj cupj. Qjuis tjijyü'ta mvelecj Dios la t'ya jupj, jupj mveles ca pjü jilal ncu 'üsüs la tjajay, ncu malala la tjajay. Nin ca mveles patja jilal, tecya'liñ jilal 'ots'ipj. ⁴³Pjü profetapan* nin p'iyá tapac. Yupj tapac cupj tepyonecj na Jesucristo lal, Dios perdonar la qjuis mijis malala nyuca la tjijicj. Jesucristo mpes jupj 'ücj perdonar la qjuisiji —Pedro nin tjevele yupj jilal.

Dios jupj Cjües jis tje'yaya Cornelio wo nt'a.

⁴⁴Pedro véletsja custjay. Newa véletsja na, Dios Cjües tjac', pjü jisas mo'o tjemey, Pedro tjevele tjepjyacañ jisas mo'o tjemey. ⁴⁵Nin tepyala na, Pedro lal tjiquil pajal yólotsja nin tepyala mpes. Dios ts'uyuptsja judiopan* waytsja yupj. Mop'in ma salejeptsja Dios ca ma'ayas jupj Cjües judiopan tulucj jilal la püt'üs. ⁴⁶Yupj tjepjyacañ judiopan tulucj javeleptsja la p'a jis tin, yupj p'iyá ma sin 'yúsatsja. Mpes judiopan nenem sin tjilyüsa t'üc' way Dios jis tje'yaya jupj Cjües. Ma jus nlaytsja ca nin mpalas. Pedro tjevele yupj jilal:

⁴⁷—T'üc' way 'ücj pjü bautizar* lijicj cupj. Dios jis tje'yaya jupj Cjües, jupj qjuis tje'yaya jinwá —Pedro nin tjevele.

⁴⁸Mpes tjijyü'ta bautizar* lis mijicj yupj, Jesucristo mpes. Bautizar jis tepyala na, la tjomon Pedro lal jupj ma'ajam yupj jilal, p'a jawasa mim. Mpes nin la tjiji jupj.

Pedro tjevele judiopan jilal tsjan 'üsüs tepyala Cornelio wo nt'a.

11 ¹Jis wala tjowelepj apostolpan* jis lal judiopan* tulucj topon wa Dios tjevelá. Pjü way Dios ts'uyupj Judea mo'ó tjepjyacañ

wa niná. ²Dios ts'uyupj Jerusalén po'o patja tjepjyacañ wa. Judiopan waytsja yupj. Mpes Pedro tjemey na Jerusalén nt'a, tjiquil jupj nt'a. La tjoweel jupj lal. ³Tjowelepj:

—Malala nin jipj judío* tulucj nt'a tjay, tüpüt' yupj jilal.

⁴Pedro tjevele yupj jilal pjü tepyalá. ⁵Tjevele:

—Jope nt'a tüpü'üstjsja napj, pülücj patja nt'a. Dios lal tjeveletsja. Dios la tjiji nan si tsicyacj jinwá ntepalá. Jupj la tjiji tjinyuc cobija pajal püné jinwá tsjun po'ó. Palá tjactsja jupj. Tsyú'patsja tsjülü' casá. Palá tjac' napj nt'a. ⁶Wama jus tjinyuctsja napj. Animal pülücj mo'o pájtatsja. Qjuisiyasma nepenowá yupj. 'Ümüjütütj jinwá mo'o pájtatsja. Latsj 'ots'ipj mo'o pájtatsja. Tsipyaya 'ots'ipj mo'o pájtatsja. ⁷Nepé vele pjactsja, tjevele: 'Pedro, jin tjijyünsa. Jis tji'yü'na, nlayan', nin tjevele. ⁸Napj wola tjevelé: 'Lovin ma polel la las yupj. Moisés* popel qjuisí jütüta ma nlayacj pis niná. Yupj jis pis te jinwá, ma polel nlayacj, mpes lovin ma tjelyá napj.' ⁹Tsjun po'o nepé vele pjactsja nswá. Tjevele: 'Dios tjevele yupj jis pis 'üsüs. Ma mvelen yupj jis pis malala', tjevele. ¹⁰La con nin tjijyü'ta jis pis la las. T'üc' tjevele na, cobija viyá tjemey tsjun po'ó.

¹¹”Tjemey na, niyom cont'e tjiquil tüpü'üstjsja nt'a. Cornelio sin tjejyama Cesarea mpe. ¹²Dios Cjües napj lal tjevele: 'Jipj ca mim yupj jilal. Ma jele t'as.' Mpes tjum yupj jilal. Qjuis catjampan séisiya tjil wa. Cornelio wo wama tjeleque. ¹³Cornelio tjevele jupj jus tjinyuca ángel*, wo mo'o tóncatsja. Ángel tjevele: 'Jope nt'a sin majaman niyom nepenowá la cuman Simón. La p'a ló wa jupj, Pedro ló wa jupj. ¹⁴Jupj ca jin mü'üsüs la mijis. Wya nt'a patja pjü way ca sin mü'üsüs la mijis wa. Jupj tjevele toponé na, nun 'üsüs nsem Dios lal, mpes 'ücj ca mpatjaqué Dios lal', ángel nin tjevele Cornelio lal.

¹⁵”Mpes napj tjevelé yupj jilal. Tjeveletsja na, Dios jis tje'yaya jupj Cjües. Nun solejé 'onin ne nin tepyala Dios qjuis tje'yaya jupj Cjües. Nin p'iyá tjac' wa jupj Cjües yupj nt'a. ¹⁶Napj nola tepyala Jesucristo tjevelá. Tjevele: 'Juan gente bautizar* lis tjiji 'üsü mpes la p'in. Mop'in más 'üsüs ca nu mpalas p'a jawas. Dios ca nu ma'ayas jupj Cjües.' ¹⁷Qjuis Jepa Jesucristo lal tepyonec na, Dios qjuis tje'yaya jupj Cjües. Nin p'iyá Dios la tjiji yupj jilal Cornelio wo nt'a. Po 'üsüs napj lal nin la tjiji. Napj ma le velel Dios lal —Pedro nin tjevele.

¹⁸Niná tjepjyacañ na, ma la tjoweel nswá Pedro lal. 'Üsüs way tjowelepj Dios po'ó. Tjowelepj:

—Dios jos judiopan* tulucj 'aplijila nsem 'ots'ipj, malala nyuca la tjajay mpes; ca Dios jos jin la mijicj quinam. Mpes yupj lovin ca mpatjam jupj lal —nin tjowelepj.

Dios ts'uyupj tjowelepj Jesucristo po'ó Antioquía nt'a.

¹⁹Nujola tapalas judiopan* tjü'ünan Esteban. Malala nyuca la tjajay wa Dios ts'uyupj la p'a jilal. Mpes Dios ts'uyupj ts'equeneñ Jerusalén mpe. Jun ta'á tjil. Nepenowá tjil wa Fenicia nt'a, campa ne'aj. Nepenowá tjil wa Chipre nt'a, campa wa ne'aj. Nepenowá tjil Antioquía nt'a, campa wa ne'aj. Yupj tjowelepj judiopan jilal p'in Jesucristo po'ó. ²⁰Mop'in niyom nepenowá tjil wa Antioquía nt'a Chipre mpe, Cirene mpe 'ots'ipj. Niyom nenem tjowelepj wa judiopan tulucj jilal qjuis Jepa Jesucristo po'ó. ²¹Tjowelepj na, qjuis Jepa Jesucristo jis capj tjep'ya'sa. Mpes judiopan tulucj pülücj topon, jisastsja Jesucristo.

²²La p'a wa jis wala tjowelepj Dios ts'uyupj jis lal Jerusalén po'ó, mpes yupj tjepjyacañ judiopan* tulucj Antioquía po'o patja jisastsja wa Jesucristo. Mpes jas tjajam Bernabé Antioquía nt'a, yupj jis lal la veles. ²³Jupj tjemey na, tjinyuca Dios pajal 'üsüs way la tjiji yupj mpes. Mpes pajal 'ücj jos tepyala jupj. Bernabé tjevele yupj jis lal: “Lovin jisas t'as qjuis Jepa Jesucristo. Lovin la tjüjü jupj tjevelá.” ²⁴Bernabé 'üsüs waytsja jupj. Po la tjíjitsja Dios Cjües jostsja jinwá. Po tepyona pjü way Jesucristo tjevelá. Jupj la tjiji mpes pajal pülücj jisastsja Jesucristo; nin tepyala Antioquía po'ó.

²⁵Locopyaya way Bernabé tjemey Tarso nt'a, Saulo la tepyala ne'aj, lal lo cuwis. ²⁶Jus tjinyuca, ticyuna Antioquía nt'a. Año pjaní tapatja ne'aj. Lovin tjil Dios ts'uyupj 'a jis tjimyula nt'a. Pülücj sin tji'yüsa la tjajay Dios po'ó. Antioquía nt'a nepenowá tjowelepj Jesucristo lal japon “Cristianos” yupj. Mwalá way nin tjowelepj Antioquía nt'a.

²⁷Yupj ne'aj tapatja na, profetapan* nepenowá tjiquil wa Antioquía nt'a Jerusalén mpe. ²⁸Tjil Dios ts'uyupj 'a jis tjimyula nt'a. Yupj sin popa pjaní Agabo lotsja. Jas nisa. Pjü tjevele Dios Cjües jostsja jupj nin velá. Tjevele p'a jawasa cjuwá jis la las ca mpalas. Jun ta'á ca nin nsem, tjevele. Niná t'üc' way nin tepyala, Claudio jépatjsja na Roma nt'a. ²⁹Mpes yupj ne'aj pájtjatsja quelel jis capj jap'actsja Dios ts'uyupj Judea po'o patjá. Mpes yupj pjü way tja'ayapj t'emel. Yupj polel ja'ayaptsja jin tja'ayapj. ³⁰Sin tjajam Bernabé, Saulo lal, jis la t'as t'emel niná Judea nt'a, ca jis ma'ayacj Dios ts'uyupj co'müypan*. Mpes yupj tjat' t'emel niná Judea nt'a.

Herodes malala nyuca la tjiji Dios ts'uyupj jilal.

12 ¹Nin tepyala na, Herodes jépatjsja custjay. Malala nyuca la tjiji jupj Dios ts'uyupj nepenowá jilal. Tjijyü'ta jis ntji'liñ. ²Jupj jis

tjiyyü'ta wa jis la 'ünan Jacobo, mpes jay tjojocj tji'ünan jupj. Jacobo Juan jatjam waytsja jupj. ³Judiopan* pajal 'ücj jisastsja Jacobo tepe'e. Herodes jus nléyatsja 'ücj jisastsja yupj. Mpes jupj militarpan sin tjejjama jis la tjilil wa Pedro. Nin la tjiji judiopan fiesta lajaytsja na. Fiesta niná “Dios Qjuis Capa Nipj Tjemey”* ló jupj. Pan levadura cjuwá jalá fiesta niná mpes. ⁴Pedro ntji'liñ na, mo'o tjo'onsopj cawilta mo'ó. Herodes jis tjiyyü'ta diez y seis militarpan jis la jamas Pedro, ma ca pje'á mim. Yulupjana yulupjana 'a mulú tjajamapj jupj. Locopyaya p'a yulupjana tjiquil, tjajamapj. Lovin nin la tjajay. P'a jawas fiesta t'üç' tepyala na, Herodes quelel véletsja tsjan la mijis Pedro lal. Nin quelel véletsja gente jis walap'a'á, 'a jis tjimyula na. ⁵Pedro tjá'asatsja cawilta mo'ó custjay. Militarpan 'ücj tjajamaptsja jupj. Mop'in Dios ts'uyupj javeleptsja Dios lal po jisastsja jupj ca cus mp'a'sas.

Ángel tjemeyana Pedro cawilta mpe.

⁶Yaya fiesta t'üç' ca mpalas, Herodes ca mveles tsjan la mijis Pedro lal. Püste na, Pedro pú'ütsja militar mát'eya culupwen nt'a, jyatsja jupj. Cadena* mpes tsyú'patsja. Militar mát'eya jilal tsyú'patsja jupj. P'a militarpan jun vilicj tjajamaptsja. ⁷Leñ way Dios ángel* lay tepyala ne'aj. Pasal jaw tepyala ne'aj jupj mpes. Ángel Pedro jas tiquilquila, tjevele: “Leñ way jin tjiyyünsa”. Cadena palá tinca Pedro mos mpe. ⁸Ángel tjevele niswá: “Jin tücüi'pe. Tsjyam tipi'tje.” Pedro nin la tjiji na, ángel tjevele: “Jin quip pje'apa mpes jin tücüi'pe. Mas.”

⁹Mpes Pedro pje'á tjemey, ángel* cjuüip'a'á. Pedro ma seletsja ángel t'üç' way se p'á'satsja jupj. Dios la tjiji tjinyuca niná la p'in, nin jólatsja jupj. ¹⁰Yupj jun vilicj mwala jin tjil, jun vilicj jajamaptsja lejeñ mpe tjil wa. Jun vilicj p'a wa jin tjil wa, jajamaptsja ne'aj lejeñ mpe tjil wa. P'a jun vilicj ne'as tjil, jun vilicj acero waytsja jupj. Pünetsja jupj pajal. Jupj mpes ca pje'á mal cawilta mpe. Jupj sin jun tjecjyoltse. Pje'á tjil cawilta mpe, pülücj patja nt'a tjil. Jümücj mo'o tjelyawuñtsja na, ángel tjemey, ne Pedro ma jus tjinyuca quinam.

¹¹Mpes Pedro jola tepyala na, jólatsja: “Quina jus nley t'üç' way qjuis Jepa Dios jas tjejjama jupj ángel* napj nlal la winin cawilta mpe. Quina Herodes ca ma polel ma 'ü'nas napj. Ma pats' tulucj quinam. Judiopan* jisas ma pats', mop'in ma ni pül' quinam”, nin jólatsja.

¹²Niná jus nleya nam, tjemey María wo nt'a. María Juan jamaytsja. Juan niná p'a ló watsja jupj, Marcos lotsja wa. María wo nt'a pülücj 'a jis tjimyula, javeleptsja Dios lal Pedro mpes. ¹³Pedro jun vilicj t'ot'oyo,

tjüwücj po'ó. Mozo tjac' jun vilicj nt'a. Rode lotsja jupj. ¹⁴Pedro tjevele na, jupj seletsja Pedro jin pjac tjevele jupj. Ma polel nyúcatsja jupj. 'Ücj jos tepyala. Jun vilicj ma jun tjecjyoltse, leñ way wama tjemey p'in la veles yupj jilal. Tjevele:

—Pedro toñca jun vilicj nt'a.

¹⁵Wola tjowelepj:

—Molo vele jinwá velen.

Mop'in nin la pülücj tjevele:

—T'üç' way Pedro tjac'.

Mpes tjowelepj:

—Pedro tulucj. Ángel* p'in. Ángel niná Pedro jyama.

¹⁶Pedro jun vilicj se t'ot'ójotsja custjay. Mpes jun tjojcol yupj. Pedro jus tjunuc, ne pajal yólatsja niná pajal 'üsüs tepyala mpes. ¹⁷Pedro mos jas tjijyünsa, mpes lyájasa tepyala yupj. Quelel véletsja yupj jilal. Jis wala tjevele pjü tepyalá cawilta nt'a. Tjevele qjuis Jepa Jesucristo jas tjejyama jupj ángel* cawilta nt'a, ángel niná tjemyana jupj cawilta mpe. Tjevele wa:

—Jacobó lal taná tjowelé nin tepyalá. Niná tjowelé wa pjü qjuis pülücpan jilal.

Nin tjevele na, Pedro tjemey, la p'a nt'a tjemey.

¹⁸Tjejyawca na, militarpan pajal yólatsja Pedro leñ mpes. Yümücj pjac la tjaJaytsja. Ma salejeptsja tsjan tepyala Pedro lal. ¹⁹Herodes tjijyü'ta jis la pal Pedro. Ma jus tjunuc. Mpes Herodes tjijyü'ta militarpan jis la veles pjü tepyalá cawilta nt'a. T'üç' tjowelepj na, tjijyü'ta jis la 'ünan militarpan nenem, Pedro leñ tjevyala mpes. Nin la tjiji na, Herodes tjemey Judea mpe. Tjemey Cesarea nt'a tsjicj way la püt'üs ne'aj.

Herodes tepe'e.

²⁰Herodes ts'i 'inyatsja Tiro po'o patja jilal, Sidón po'o patja jilal 'ots'ipj. Herodes pú'ütsja nt'a, yupj lovin sin tjamam jis la las Tiro nt'a, Sidón nt'a 'ots'ipj. Ma sin jajamtsja quinam, Herodes ts'i 'inyatsja mpes. Mpes pülücj tjiquil Herodes nt'a Tiro mpe, Sidón mpe tjiquil 'ots'ipj. Yupj jisastsja Herodes ca mü'ül'üsüs quinam. Blasto la tjemyona Herodes lal yupj mpes. Blasto yupj sejamícatsja, nin p'iyá jólatsja yupj jinwá. Herodes mozo waytsja jupj, 'üsüstsja jupj Herodes lal.

²¹Herodes tjevele tsjan jawas 'ücj la veles yupj jilal. Nin jawas, jupj pülül 'üsüs jas tücüi'pe, silla püné casá 'etjele. Gente jilal tjevele na, lovin pülül 'üsüs jas tücüi'pe, lovin 'etjele niná silla püné casá. Jupj

tjevele yupj jilal. ²²Tjevele na, yupj yümücj tjowelepj: “Jupj vele diospan* popa pjaní jinwá. Yom jinwá tulucj vele jupj”, nin tjowelepj. ²³Úcj jos tepyala Herodes, yupj tjowelepj mpes. Ma tjevele dios tulucj jupj. Mpes leñ way malala jos tepyala, ángel* la tjiji mpes (qjuis Jepa Dios jomozo waytsja jupj, ángel niná). Pelets'ey col mo'o tjalá jupj, ne tepe'e.

²⁴Nin tepyala jupj lal. Newa Dios ts'uyupj pülücj sin tji'yüsa lis tjajay. Lovin p'a nt'a patja sin tji'yüsa lis tjajay Dios tjevelá Jesucristo po'ó. Más pülücj topon lovin Jesucristo po'ó.

²⁵Nujola tapalas Bernabé tjemey Jerusalén nt'a. Tjemey Saulo lal, t'emel la 'ayas Dios ts'uyupj col'müypan* ne'aj. Tja'ayapj na, tjil niswá Antioquía nt'a. Tjaman wa Juan yupj jis lal. Juan p'a ló waytsja jupj, Marcos lotsja wa.

Dios ts'uyupj sin tjajam Bernabé, Saulo 'ots'ipj, jis la veles Dios tjevelá.

13 ¹Dios ts'uyupj nepenowá Antioquía po'o tapatja profetapan* waytsja yupj. P'a wa nepenowá sin tji'yüsa la tjajay la p'a. Yupj popa pjaní Bernabé waytsja jupj. P'a wa Saulo lotsja. P'a wa Simón lotsja. P'a ló watsja jupj, Simón, Niger lotsja wa jupj. Yupj popa pjaní Lucio lotsja, Cirene mpe 'eseptsja jupj. P'a wa Manaén lotsja. Jupj tsjictsja na, Herodes jupj jomica waytsja. Herodes niná jepa püné auxiliar waytsja jupj Galilea po'ó. ²P'a jawasa Dios ts'uyupj 'a jis tjimyula la veles Dios lal. Ma jalatsja yupj, más 'ücj jis la velestsja Dios lal. Dios lal javeleptsja na, jupj Cjües tjevele: “Najas Bernabé, Saulo 'ots'ipj, ca tsji' la mijicj napj mpes la p'a nt'a. Mpes sin tjajamá ca nin la mijicj napj najas jin”, Dios Cjües nin tjevele. ³T'üc' quinam tjowelepj Dios lal. T'üc' quinam nin jawas ma tjalá, Dios lal tjowelepj mpes. T'üc' la tjajay na niná, po la tjo'otj Bernabé jay pjucj, Saulo jay pjucj po la tjo'otj wa. Nin la tjajay mpes más 'ücj ca polel tsji' la mijicj Dios mpes. Sin tjajam la p'a nt'a.

Bernabé, Saulo, tjil Chipre nt'a.

⁴Mpes tjil yupj, Dios Cjües tjevele mpes. Tjil Seleucia nt'a. Ne'aj barco* wama tjil, Chipre nt'a tjil barco mpes. Chipre 'amá 'üsú t'asiyú. ⁵Mwalá way tjil Salamina nt'a, pülücj pátjatsja ne'aj Chipre po'ó. Juan jis capj tecyoñca tjemey, jis capj tjep'lyá'satsja. Tjil judiopan* 'a si mulú nt'a. Tjowelepj yupj jis walap'a'á Dios tjevelá.

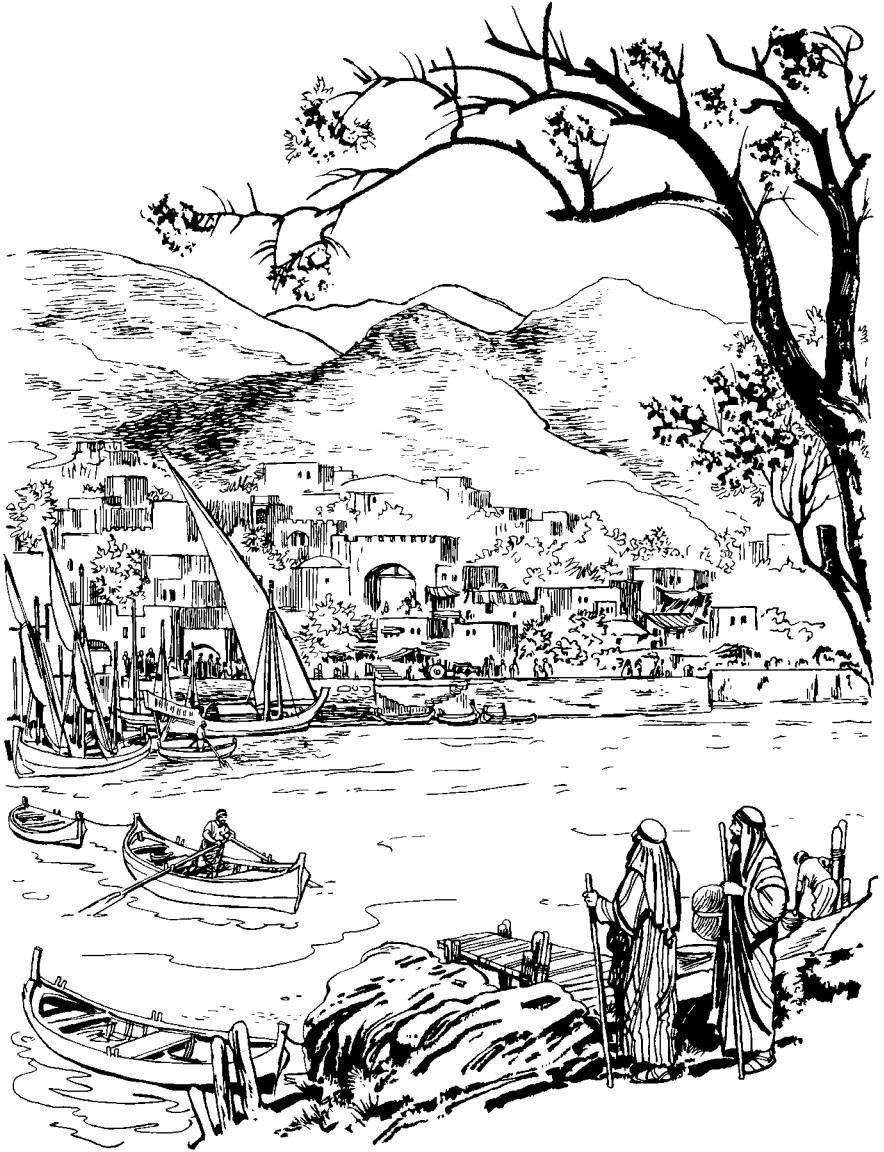
⁶Jun ta'á tjił Chipre po'ó. Locopyaya Pafos nt'a tjił yupj. Pülücj patja ne'aj. Pafos nt'a Barjesús jus tjunuc. Judío* waytsja jupj. Lapanenpan cus tjap'acj p'a casá la mijis, yom p'in ma polel liji jinwá. Jupj jostsja la p'a mponecj jupj profétatsja*, jostsja ca mponecj jupj Dios mpes tjevele. La tsyawilí jupj la p'in. ⁷Barjesús, Sergio Paulo jomícatsja. Sergio Paulo jépatsja Chipre po'ó. Pasal pülücj seletsja jupj, Sergio Paulo. Jupj jostsja Bernabé, Saulo 'ots'ipj, ca ncul jupj nt'a jis la veles Dios tjevelá. Mpes yupj tjiquil jupj nt'a. ⁸Yupj tjowelepj Sergio Paulo lal Dios tjevelá. Barjesús ne'aj tóñcatsja 'ots'ipj. (Griegopan* jilal jupj lotsja Elimas.) Jupj jostsja Sergio Paulo ma mponec Dios tjevelá. Mpes quelel véletsja 'ots'ipj. Tjevele Sergio Paulo lal más 'ücj ma pyona yupj tjowelepj Jesucristo po'ó.

⁹Saulo la tjiłtsja Dios Cjües tjevele jin. Saulo p'a ló watsja jupj, Pablo lotsja wa. Pablo Barjesús wola tjinyuca. ¹⁰Tjevele: “Diablo* jinwá le jay jipj. Li tsuwil jipj. Lovin malala nyuca quelel lejay. Gente 'üsüs quelel lajay na Dios jos jin, ma jyas yupj nin lajay. Gente jisas na qjuis Jepa Jesucristo, jis wala velen malala niná. ¿Tsjan mpes lovin nin lejay?” Pablo nin la tji'yüya jupj lal. ¹¹Pablo tjevele wa: “Quina Dios ca cyapj ntülüs. Ts'ac' pülücj mpes ca ma polel nucun, nin ca mpalas, Dios ca la mijis mpes. Ca ma polel nucun lots'ac' jyawca na”, Pablo nin tjevele jupj lal.

Leñ way ma polel nyuca tepyala jupj. Pjü way ma polel nyúcatsja. Mpes la tjemyona la p'a ca mos ntji'lim, manus jupj. ¹²Sergio Paulo tjinyuca niná tepyalá. Mpes tepyona qjuis Jepa Jesucristo po'ó. Po jółatsja pajal 'üsüstsjá niná Pablo jas tji'yüsa la tjiłi Jesucristo po'ó.

Pablo, Bernabé, tjił Antioquía nt'a.

¹³Locopyaya Pafos mpe tjił. Pablo, jupj sa coñtsja jilal, barco* wama tjił. Pafos mpe tjił, Panfilia nt'a tjił yupj. Ne'aj mwalá way tjił Perge nt'a. Perge nt'a pülücj patja Panfilia mo'ó. Ne'as tjił na, Juan tjemey yupj mpe. Niswa tjemey Jerusalén nt'a. ¹⁴Pablo, Bernabé, tjił Pisidia nt'a. Ne'aj mwalá way tjił Antioquía nt'a. (P'a Antioquía niná.) Antioquía niná nt'a pülücj patja Pisidia mo'ó. Sábado* na tjił judiopan* 'a si mulú nt'a, ne'aj 'atjalapj yupj. ¹⁵Yom pjaní ne'aj mo'o tjevele Moisés* püna tepyacá, profetapan* püna tapac mo'o tjowelepj wa yupj, pjü jis la pjac. T'üc' mo'o tjowelepj na, noypan jas tjam yom pjaní la veles Pablo lal, Bernabé lal wa. Tjevele: “Nun quelel welé 'a jis tjimyula jilal ca nacj, ne más 'ücj ca la mijicj Dios jos jin. Mpes quina mvelé ca.”

Püüicj patja nt'a tjil jis la veles Jesucristo po'ó. (Hechos 13.13)

¹⁶Pablo jas nisa. Mos jas tjiyünsa, mpes lyájasa tepyala yupj. Tjevele: "Israelpan*, najas pjo'oqué napj velé. Nun nepénowa israelpan tulucj, mop'in solejé wa Dios ca jis capj ntülüs malala lajay. Najas nun pjo'oqué wa napj velé. ¹⁷Israelpan po jisas Dios. Israelpan püna tapatja sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj cupj. Dios lis t'ya yupj. Yupj Egipto po'o tapatja na, pülücj tipyülücú yupj, Dios jis capj tjep'ya'sa mpes. Año cuatro cientos tapatja yupj ne'aj. P'a jawasa Dios jis tjemyana Egipto mpe. Püné jupj, mpes 'ücj jis tjemyana malala lis tjajay mpe. ¹⁸Año cuarenta mpes jis tjemyana jis wa cjuwá nt'a, gente leñ nt'a. Yupj ma jisastsja püs way lyawuñtsja ne'aj; ts'a tji'in yupj, mop'in nin, Dios lovin jis capj tecyoñca. ¹⁹P'a jawasa Canaán nt'a tjil. Ne'aj tjil na, pülücj Canaán mpe ne'espan tecya'liñ, Dios la tjiji tecya'liñ yupj. Siéteya se jütütj mpe waytsja yupj. Pjü yupj jis mama Dios jis tje'yaya israelpan ca ne'aj mpatjam. ²⁰Pjü niná napj tjevelé año cuatro cientos cincuenta na t'üc' tepyala pjü.

"Niná t'üc' tepyala na, Dios lis t'ya jepapan israelpan* mpes. P'a jawasa, año pülücj tepyala na, jis tje'yaya profeta* pjaní. Profeta niná yupj jis jepa tepyala jupj. Samuel lotsja jupj. ²¹Locopyaya israelpan jisastsja jepa püné jis la jütütj, p'a gente jinwá. Mpes Dios la t'ya Saulo, israelpan jis jepa püné nsem jupj. Nujola tapalas Saulo Cis jatjam waytsja jupj. Benjamín püna tüpü'ü popa p'iyá waytsja Saulo; püs naya tüpü'ü jupj. Saulo yupj jis jepa pünetsja año cuarenta mpes. ²²Locopyaya Dios ma jostsja jepa ma'ajam Saulo. Mpes la t'ya David*, David israelpan jis jepa püné tepyala jupj. Saulo yupj jis jepa tuluctsja quinam. Dios tjevele David po'ó jupj jus tjinyuca mpes. Tjevele: 'Po 'ücj najas David mpes, niná David Isaí jatjam jupj. Jupj ca la mijis pjü way napj najas jin', Dios nin tjevele David po'ó. ²³David popa pülücj tepyala, püs naya tapatja witjacj, Jesucristo yupj sin popa pjaní waytsja. Jesucristo la tjiji israelpan 'ücj ca mpatjam Dios lal. Püna Dios tjevele ca jas majamas David popa p'iyá pjaní, ca jis capj mp'a'sas israelpan.

²⁴"Jesucristo custjay ma tjac' na p'in, Juan tjevele pjü israelpan* jilal. Tjevele: 'Aplijila way t'as nun, malala nyuca la tjüj'í mpes. Nujola t'as ca 'üsüs la müj'í quinam, Dios jos jin. Nin la tjüj'í na, napj ca bautizar* la mejay nun', nin tjevele Juan. ²⁵Nasa way cyawájatsja na jupj la tjiji Dios mpes, jupj tjevele: 'Nun lu nucú pjaní ncuwim, jupj ne Dios se jamá. Jupj tulucj napj. Leñ way ncuwim jupj. Pajal püné jupj. Po 'üsüs napj lal tsji' lejay jupj mpes. Napj jupj caite syoc la p'in 'ücj napj lal', Juan nin tjevele.

26”Nun nepénowa Abraham* popa p'iyá püs naya potjaqué. Nun nepénowa israelpan* tulucj, mop'in solejé wa Dios ca jis capj ntülüs malala lajay. Dios jos qjuisin 'yüsa 'onin la tjiji ne perdonar la qjuisiji malala nyuca la tjijicj, 'ücj ca mpatjaquec j Dios lal. 27Jerusalén nt'a patja ma topon Jesucristo niná p'iyá Dios tjevele ca jas majamas. Yupj jis jepapan ma wa topon. Pjü sábado* mo'o tjowelepj profetapan* püna tapac, mop'in ma sin tji'yüsa pjacj mpes tapac yupj. Ma sin tji'yüsa yupj tapac Jesucristo po'ó. Mpes yupj tjowelepj más 'ücj cus ntülücj jupj. Püna profetapan papel tapac ca nin la mijicj yupj, ne nin tepyala, yupj tapac jin p'iyá. 28Yupj salejeptsja Jesucristo ma malala nyuca la tjiji. Yupj jisastsja mpes p'in la tjomon Pilato lal jupj ca müjü'tüs jupj militarpan jis la 'ünan Jesucristo.

29”Pjü way nin la tjajay profetapan* tapac jinwá, nin tapac ca nin mpalas Jesucristo lal. Niná t'üc' tepyala na, Jesucristo jomicapan tjiquil, palá natj jupj jüp'üy cruz* mpe. Tüpüntüpj jüp'üy pe jul mo'ó, neven nt'a. 30Locopyaya Dios jas tjijyünsa jupj, nyucunú tepyala niswa. 31Yas nam nepénowa tjiquil Jesucristo lal Galilea mpe, jupj lal tjiquil Jerusalén nt'a. Niswa tüpü'ü na, la pülücj lay tepyala yupj nt'a. Ts'ac' pülücj lay tepyala yupj jilal. Jus tjunuc jupj. Quina yupj p'iyá javelepj la p'a jilal jupj po'ó.

32”Israelpan* püna tapatja sin popa p'iyá püs naya pyatjaquec cupj. Dios tjevele püna tapatja jilal pjü niná ca nin la mijis. T'üc' way jupj nin liji quinam, jupj tjevele jin p'iyá. Nin velecj nun jilal tsjan niná jupj 'üsüs la tjiji. 33Dios tjevele Jesucristo tepe'e na ca jas müjünsüs, mpü'üm niswa. T'üc' way nin la tjiji jupj. Tjinyucucj cupj. Püna Dios mpes tjenejets'eñ mo'ó, capítulo mat'e mo'ó tepyaca niná Dios nin tjevelá. Dios tjevele:

‘Jipj napj Natjam. Yacjaj napj
pajal 'üsüs way lejaj jipj mpes,
napj velé jipj napj natjam.’

34Cupj selecj Jesucristo tepe'e na, Dios jas tjijyünsa jupj, la püt'üs niswa. Dios tjevele Jesucristo jüp'üy ma majam ca. Niná selecj Dios tjevele mpes:

‘Tjevelé David* lal 'üsüs ca la mejay nun jilal.
Mpes t'üc' way ca nin la mejay.’

35P'a nt'a, Dios mpes tjenejets'eñ mo'ó, yom pjaní tjevele Dios lal. Tjevele:

‘Jipj Jetjam jipj jits'a'á.

Jupj jüp'üy ma ca majam, ca nin la mijin',
 nin tjevele. ³⁶T'üc' way David la tjiji Dios jostsja jinwá jupj tüpü'ü na.
 T'üc' la tjiji na, tepe'e. Toc jupj mpes, püna toc nt'a jupj cocoypan toc
 patja nt'a. Jupj jüp'üy tjamaja. ³⁷Nin tuluctsja Jesucristo lal. Jesucristo
 jüp'üy ma tjamaja. Dios jas tjijyünsa la püt'üs niswá, mpes jupj jüp'üy
 ma tjamaja. ³⁸Nusin tjü'üsüs napj velé. Jesucristo la tjiji mpes, Dios
 perdonar la siji malala nyuca la tjajay gentá. ³⁹T'üc' way yupj malala
 nyuca la tjajay. Nin p'in Dios 'üsüs la siji Jesucristo mpes. Topon na
 Jesucristo lal, Dios ma ca jis capj ntülüs. Moisés* popel tjijyü'ta jin
 lajay, newa malala 'in yupj Dios lal. Jesucristo la tjiji mpes p'in Dios
 ma jis capj tyüla. ⁴⁰Nujola tapalas profetapan* tapac Dios mpes. Tapac
 tsjan ca mpalas gente jis lal. 'In tjamamá ma nin nu pyala. ⁴¹Tapac:

'Nepénowa nun lu pjüts'unú. Tjapja'aque.

Po nujola t'as napj lejay mpes.

Pajal 'üsüs ca la mejay. Nun ma ca mponé
 napj ca nin la cüjay.

La p'a ca mvelecj nun jilal napj nin lejay,
 mop'in ma ca mponé nun.

Mpes nca'liqué nun, ca pajal malala nu mpalas.'

Profetapan nin tapac Dios tjevelá." Pablo teczyawaja tjevele quinam.

⁴²Judiopan* 'a si mulú mpe tjil Pablo, Bernabé 'ots'ipj. Tjiltsja
 na, ne'aj 'a jis tjimyula la tjomon yupj ca ncul niswá jis walap'a'a la
 veles sábado* na. ⁴³Pjü tjil na, nepénowa jis capj tocoñ, tjil Pablo,
 Bernabé jilal. Nepenowá judiopan tuluctsja yupj; judiopan jinwatsja
 yupj quinam, judiopan jinwá japontsja mpes. Pablo, Bernabé 'ots'ipj,
 niswa tjowelepj yupj jis lal Dios pajal 'üsüs way la tjiji yupj mpes.
 Tjowelepj más 'ücj yupj lovin jisas nsem Jesucristo.

⁴⁴Semana pjaní tepyala na, sábado* jyawca jawa nasa way pajal
 pülücj 'a jis tjimyula, pülücj patja ne'aj sin popé. 'A jis tjimyula jis
 la pjac Dios tjevelá. ⁴⁵Judiopan* tjunuc pülücj 'a jis tjimyula. Po ma
 jisastsja. La tjejamanantsja. Mpes tjowelepj Pablo li tsuwile. Malala
 tjowelepj Pablo po'ó. ⁴⁶Pablo ma lecj jéyatsja. Bernabé ma wa lecj
 jéyatsja judiopan jilal. Tjowelepj yupj lal: "Dios jostsja mwalá way
 tjevelecj nun jilal jupj tjevelá. Mop'in ma nujisas jupj tjevelá. Mpes
 nin welé ma quelel potjaqué jupj lal lovin. Mpes ca nlaca nun mpe.
 Ca nlaca judiopan tulucj nt'a. Ca mvelecj yupj jilal Dios tjevelá. ⁴⁷Nin
 ca la mijicj qjuis Jepa Dios qjuis tjijyü'ta mpes. Tjijyü'ta:

'Jipj jaw jinwá judiopan tulucj jilal,

nin la tjejay napj.
 Mpes yupj jun ta'á ca sin mü'üsüs
 'onin ne nin la mijicj ne yupj 'ücj
 ca mpatjam Dios lal.
 Ca sin mü'üsüs
 jipj ca mvelen mpes,
 nin tjevele Dios.”

⁴⁸Judiopan* tulucj niná tjepjyacañ na, 'ücj jisas tepyala. Tjowelepj po 'üsüs way qjuis Jepa Dios tjevelá. Püna Dios lis t'ya yupj sin popa nepenowá jis la püt'üs lovin jupj lal. Pjü way yupj topon Jesucristo po'ó. ⁴⁹Yupj tapatja nt'a tjowelepj pülücj jilal Dios tjevelá mpes. Nin p'iyá la tjajay ne'aj p'in tapatja nt'a.

⁵⁰Judiopan* ma jisastsja niná. Yupj tjowelepj niyom noypan jilal pülücj patja nt'a, nequem noypan jilal 'ots'ipj. Nequem nenem nin p'iyá yólatsja judiopan jinwá Dios po'ó. Judiopan tjowelepj malala la tjajay Pablo, Bernabé 'ots'ipj. Mpes noypan nenem, ts'a tji'in Pablo lal, Bernabé lal wa. Malala nyuca la tjajay yupj jilal. Tjüjütütj yupj ca campa mal yupj mpe. ⁵¹Pablo, Bernabé, yupj jis tsjam palá tjowowopj, palá tinca pjüpjüs. Mpes ne'aj tapatja sin tji'yüsa yupj nin yólatsja yupj ne'aj tapatja Dios ma japon jinwá lajaytsja. Pablo, Bernabé, tjil quinam Iconio nt'a. ⁵²Newa nin, Jesucristo lal japon Antioquía po'o tapatjá lovin 'ücj jisas tapatja, lovin la tjajaytsja Dios Cjües tjevele jinwá.

Pablo, Bernabé, tjowelepj Iconio nt'a Jesucristo po'ó.

14 ¹Iconio nt'a Pablo, Bernabé, tjil judiopan* 'a si mulú nt'a. Wama tjil, tjowelepj yupj jilal ne'aj. Pajal 'üsüs tjowelepj, mpes pajal pülücj topon Jesucristo po'ó. Pülücj judiopan, pülücj judiopan tulucj 'ots'ipj, topon yupj Jesucristo po'ó. ²Mop'in nin, judiopan la p'a ma quelel japontsja Jesucristo po'ó. Tjowelepj judiopan tulucj jilal ne'aj tapatja sin popé. Tjowelepj Pablo, Bernabé, malala la tjajay. Mpes judiopan tulucj nenem po ma jisastsja Pablo, ma wa jisastsja Bernabé.

³Püs way tapatja yupj Iconio nt'a. Ne'aj tjowelepj Jesucristo po'ó. Tjowelepj Dios pajal 'üsüs la tjiji gente mpes. Ma lacj jeyaptsja jis la veles yupj jilal. Sin tji'yüsa lis tjajay t'üc' way tjowelepj yupj. Yupj pajal 'üsüs way la tjajaytsja, niyom p'in ma polel lajay jinwá, mpes la p'a wa jus nlaytsja t'üc' tjowelepj yupj. Ne'aj tapatja pajal yólatsja yupj 'üsüs la tjajaytsja mpes.

⁴Ne'aj tapatja ma yuwal yólatsja. Pülücj nin p'iyá yólatsja judiopan* yólatsja jin p'iyá. La p'a pülücj way p'a casá yólatsja. Apostolpan*

yólatsja jinwá yólatsja yupj. ⁵Judiopan tulucj nepenowá, judiopan nepenowá 'ots'ipj, yupj jis jepapan 'ots'ipj, malala nyuca quelel lajaytsja Pablo lal, Bernabé lal wa. Pe quelel la ts'itsja, jis la 'ünan. ⁶P'a witjacj jis wala tjowelepj niná Pablo lal, Bernabé lal wa tjowelepj yupj nin quelel lajaytsja. Mpes leñ way tjil. Tjil p'a nt'a pülücj patja nt'a Licaonia po'ó. Ne'aj pülücj patja nt'a Listra lotsja. P'a nt'a pülücj patja nt'a ne'aj Derbe lotsja. ⁷Ne'aj newa tjowelepj pülücj jis walap'a'á tsjan niná Jesucristo 'üsüs la tjiji gente mpes.

Listra po'o patja pe noypan la ts'i la 'ünan Pablo.

⁸Listra nt'a yom pjaní ne'aj tjá'asatsja, tüie' ma polel 'utanatsja, ma polel wínetsja. Janmacj nin waytsja jupj, tjemya'na pepes. ⁹Pablo tjevele na, yom niná tjapjaca. Pablo jupj wola jus tjinyúcatsja. Ma wínetsja pyónatsja Dios polel 'yü'sa liji. Pablo jus nléyatsja nin pyónatsja jupj. ¹⁰Mpes Pablo yümücj tjevele:

—Jin tjijyünsa.

Tjevele na, ma wínetsja leñ way jas nisa, tjuwine jupj.

¹¹Pülücj tjunuc Pablo la tjijá. Mpes yümücj tjowelepj, yupj jis tin mpes. Tjowelepj:

—Dios witjacj* cupj nt'a tjiquil. Niyom jinwá jin yustapj lay jis tepyala —nin tjowelepj.

¹²Yupj jis dios* pjaní Zeus ló. Yupj tjowelepj Bernabé Zeus p'iyá jupj. Yupj jis dios p'a wa Hermes lotsja. Tjowelepj Pablo Hermes p'iyá jupj. Tjowelepj Pablo ne Hermes p'iyá, jupj más pülücj way véletsja mpes.

¹³Wo tóñcatsja ne'aj, wa mo'o gente tjowelepj Zeus lal. Wo nenem ne'aj way p'intjsja ne'aj tapatja jis wa lejeñtsja nt'a. Zeus sacerdote* buey witjacj jis ticyuna jun vilicj nt'a, ne'aj patja t'asiyú tjüwücj nt'a. Buey jis men polol mpes tsyú'patsja. Sacerdote niná, la p'a wa pülücj 'ots'ipj, buey quelel ja'ünantsja, ja'ayapj Pablo mpes, Bernabé mpes wa. Yupj topontsja Pablo, Bernabé dios witjacj* yupj, mpes nin quelel lajaytsja yupj. ¹⁴La p'a wa jis wala tjowelepj Pablo, Bernabé jis lal, nin quelel lajaytsja. Mpes yupj sin quip la tequemañ; malálatsja Dios lal yupj ne'aj tapatja topon Pablo, Bernabé, dios witjacj yupj. Leñ way yupj ts'equeneñ gente pülücj lejeñtsja nt'a, yümücj tjowelepj:

¹⁵—¿'Onin ne nin loj? Cupj niyom p'in, nun jinwá. Tjiquilaca nun jis walap'a'a la veles Jesucristo po'ó. Qjuisas nun ma ca jisas nsem dios witjacj*, yupj ne Dios tulucj. Janucun tulucj yupj, 'üsüs tulucj yupj. Dios t'üe' way lal mponé. Pü'ü jupj. Nosis la tjiji. Tsjun po'ó la

tjiji wa. 'Üsú püné la tjiji wa. Pjü way ne'aj patja la tjiji wa. ¹⁶Püna pjü gente nosis casá patja yupj p'iyá jisastsja jin la tjajay. T'üc' way ma salejeptsja. Dios ma ts'i tji'ina yupj jis lal. ¹⁷Mop'in nin, jupj la tjiji gente 'ücj sin tji'yüsa jupj t'üc' way pü'ü. Jun ta'á wine. 'Üsüs la tjiji gente jis lal. Lovin 'üsüs la tji'intsja gente jis lal. La tjiji wa jüwüs. Siná na, cyojo, vyala wa Dios nin liji. Pülücj nu 'yaya la las. 'Ücj nujisas nu pyala jupj nin liji —Pablo, Bernabé, nin tjowelepj yupj jilal.

¹⁸Newa nin, ne'aj patja po quelel ja'ünantsja buey, la 'ayas yupj mpes. Pablo, Bernabé, la pülücj tjowelepj ma jis la 'ünan, ma jis la 'ayas. Mpes ma nin la tjajay; newa nin quelel ja'ayapsja yupj.

¹⁹Yacjaya judiopan* nepenowá tjiquil Antioquía mpe, Iconio mpe 'ots'ipj. Malala nyuca tjowelepj Pablo po'ó, Bernabé po'ó wa. 'A jis tjiyula witjacj topon yupj tjowelepj, mpes ts'a tji'in Pablo lal, Bernabé lal wa. Yupj pjü way pe noypan jay la ts'i, la 'ünan Pabló. La tjolocjocj jupj pülücj patja mpe. Tepe'e jin yólatsja. ²⁰Locopyaya Jesucristo lal japon jupj jüp'üy t'asiyú 'a jis tjiyula. Nin la tjajay na, jas tjiyünsa jupj. Ma tepe'e. Tjemey niswá pülücj patja nt'a. Ya tjemey Bernabé lal Derbe nt'a.

²¹Ne'aj Pablo, Bernabé, tjowelepj yupj jis walap'a'á tsjan niná Jesucristo 'üsüs la tjiji gente mpes. Pülücj topon Jesucristo lal, mpes yupj quelel sa coñ watsja jupj. T'üc' sin tji'yüsa lis tjajay na, Pablo, Bernabé, tjil Listra nt'a niswá, Iconio nt'a 'ots'ipj, Antioquía nt'a 'ots'ipj. ²²Ne'aj tjil jis capj la p'acj 'ücj jis la pon Jesucristo po'ó. Tjowelepj más 'ücj lovin mponec ca Dios tjevelá. Tjowelepj quina nin ca malala qjuis mpalas. Nosis casá patja na, gente ca malala nyuca lis mijicj. Nin qjuesé palá mpes, 'ücj Dios si jütüta popa qjuesé palá. ²³Pablo, Bernabé, lis t'apj niyom nepenowá, yupj co'müypan* nsem Dios ts'uyupj jilal. Nin la tjajay pjü Dios ts'uyupj mpes, Dios mpes 'a jis tjiyula witjactsja yupj. Yupj tapatja nt'a 'a jis tjiyula yupj. Dios lal tjowelepj wa pjü Dios ts'uyupj mpes. Dios lal tjowelepj na, ma tjalá, más 'ücj jis la velestsja Dios lal yupj mpes. Tjowelepj yupj jilal: “Nun nasa toponé qjuis Jepa Jesucristo lal. Qjuisas jupj lovin nu majamas”, nin tjowelepj.

Pablo, Bernabé, tjil niswá Antioquía nt'a Siria po'ó.

²⁴Locopyaya Pablo, Bernabé, tjil Antioquía mpe, ne'aj pülücj pájtatsja Pisidia mo'ó. Tjil Perge nt'a, pülücj patja nt'a Panfilia mo'ó. ²⁵Ne'aj tjowelepj gente jis walap'a'á Jesucristo po'ó. T'üc' tjowelepj na, tjil Atalia nt'a, pülücj patja nt'a. ²⁶Barco* mpes tjil niswá Antioquía nt'a

Siria mo'ó. Antioquía nepé Dios ts'uyupj sin tjajam yupj püna p'in. La p'a nt'a sin tjajam, ne'aj tsji' la tjajay Dios mpes. Püna la tjomon Dios lal jupj ca 'üsüs jis majamas yupj. Nasa t'üc' la tjajay Pablo, Bernabé, mpes tjil niswa Antioquía nt'a. ²⁷Tjil na, la tjomon Dios ts'uyupj 'a jis mulus ca yupj jilal. 'A jis tjimyula na, Pablo, Bernabé tjowelepj Dios pajal 'üsüs la tjiji p'a nt'a yupj ne'aj tjil mpes. 'Üsüs polel lajaytsja Dios jis capj tjep'ya'sa mpes. Tjowelepj judiopan* tulucj topon Jesucristo tjevelá, Dios la tjiji mpes. ²⁸Pablo, Bernabé, püs way 'in tapatja ne'aj Jesucristo lal japon jilal.

**Jerusalén nt'a apostolpan co'müypan jis
lal 'a jis tjimyula jis la veles.**

15 ¹Niyom nepénowa tjiquil Antioquía nt'a Judea mpe. Sin tji'yüsa la tjajaytsja Dios ts'uyupj ne'aj. Tjowelepj: “Püna Moisés* tjevele Dios jos jupj sa coñ jat'ú cocoypan, nin jat'ú yupj jis pjoloc' tsjicj way t'asiyú. Ma nin la jay, ma ca mpatjam Dios lal”, nin tjowelepj. ²Pablo, Bernabé, tjowelepj nin tulucj niyom nenem tjowelepj. Mpes yupj la tjowelep Pablo, Bernabé jilal. Mpes Dios ts'uyupj tjowelepj más 'ücj Pablo, Bernabé, jil Jerusalén nt'a, yupj jis pülücpan p'a wa jilal. Tjowelepj apostolpan*, co'müypan* Dios ts'uyupj jilal, ca mvelecj pjacj t'üc' way javelepj. ³Mpes Dios ts'uyupj sin tjajam yupj nt'a. Fenicia jin tjil, Samaria* jin tjil wa. Ne'aj pülücj jilal tjowelepj judiopan* tulucj jisastsja wa Jesucristo. Mpes jis pülücpan pjü way 'ücj jisas tepyala yupj tjowelepj mpes.

⁴Tjil na Jerusalén nt'a, Dios ts'uyupj ne'aj 'ücj jisas jis tepyala yupj tjiquil mpes. Apostolpan* 'ots'ipj 'ücj jisas tepyala. Co'müypan* 'ots'ipj 'ücj jisas tepyala. Pablo, Bernabé, tjowelepj pjü way jilal Dios pajal 'üsüs la tjiji p'a nt'a yupj ne'aj tjil mpes. 'Üsüs polel lajaytsja Dios jis capj tjep'ya'sa mpes. ⁵Fariseopan* nepenowá jätjatsja yupj jilal. Nas topon wa yupj Jesucristo po'ó. Sin tjüjünsüpj, tjowelepj:

—Judiopan* tulucj jisastsja wa Jesucristo. Dios jos t'yüjücj yupj jis pjoloc' tsjicj way t'asiyú. Dios jos cupj jis wala velecj más 'ücj nin lajay pjü way Moisés* tjijyü'ta püná —nin tjowelepj.

⁶Mpes apostolpan* pjü way, co'müypan*, pjü way, 'a jis tjimyula niswa, jis la veles. Quelel sin 'yúsatsja ncu Dios jos jat'ú judiopan* tulucj. Quelel sin 'yúsatsja ncu Dios jos judío tulucj lajay pjü way Moisés* tjijyü'tá. ⁷Püs way yuwá p'in tjowelepj. Yacjaya Pedro jas tjijyünsa, tjevele:

—Natjampan, nun solejé püna p'in Dios la t'ya p'jacj nun popa mveles judiopan* tulucj jilal, ca nin mveles tsjan niná Jesucristo 'üsüs la tjiji gente mpes. Jupj la ntjet'á napj ca nin mveles, ca yupj mponecj wa. ⁸Dios selé pjü yola mpes. Dios yupj jis tje'yaya jupj Cjües. Cupj qjuis tje'yaya jinwá jis tje'yaya wa yupj. Mpes selecj Dios jos wa judiopan tulucj. ⁹Dios quelel la qjuisiji. Nin p'iyá quelel la siji. Tepyonecj na, jupj perdonar la qjuis tjiji malala nyuca la tjijicj. Nin p'iyá, yupj topon na, perdonar lis tjiji malala nyuca la tjajay. ¹⁰¿'Onin ne nin nujola discipulopan* nenem 'üsüs tulucj custjay Dios lal? Nin nujola mpes nun nujisas yupj ca la mijicj wa Moisés* tjijyü'tá, judiopan jinwá. Po 'in costa way yupj nin lajay. Judiopan püna tapatja ma polel nin la tjajaytsja, ma wa polel lijicjsja cupj niná. Dios ma jos pajal costa nsem yupj sa coñ Dios. Nasa nusin tji'yüsa la tjiji niná. ¿Tsjan mpes ma poné Dios lal? ¹¹Napj velé nun jilal cupj pyonecj qjuis Jepa Jesucristo 'üsüs la tjiji cupj qjuilal. Qjuisastsja jupj, mpes ca mpatjaquecj Dios lal lovin. Nin p'iyá yupj jis lal. Pyonecj Jesucristo 'üsüs la tjiji wa judiopan tulucj jilal. Jisastsja wa jupj, ne ca mpatjam wa Dios lal — Pedro nin tjevele yupj jilal.

¹²Pjü lyájasa jis tepyala. Tjepjyacañtsja p'in Bernabé tjevele, Pablo tjevele wa. Yupj tjowelepj Dios pajal jis capj tjep'ya'sa, mpes 'üsüs polel la tjajaytsja judiopan* tulucj nt'a, niyom p'in ma polel lajay jinwá. Gente tjunuc na niná la tjajay, pajal yólatsja 'onin ne nin la qjuijicj niná. ¹³T'üc' tjowelepj na, Jacobo tjevele:

—Natjampan, najas pjo'oqué napj velé. ¹⁴Simón cupj qjuilal tjevele tsjan tepyalá Cornelio wo nt'a. Mpes selecj Dios jos quinam judiopan* tulucj. ¹⁵Profetapan* tapatja na, tjowelepj wa Dios ca la nt'as judiopan tulucj. Profeta pjaní tepyaca qjuis Jepa Dios nin tjevele. ¹⁶Tepyaca:

'P'a jawasa ncuwis niswá.

David* püna tüpü'ü, jépatsja jupj.

Judiopan quina lyawuñ,

yupj David popa p'iyá püs naya patjá.

Yupj ma se jütütj yuwá quinam.

Niswa tjacuwis na, yupj popa pjaní

niswa ca müjü'tüs, nin ca la mejay napj.

¹⁷Nin tepyala na, judiopan tulucj

ca la ma palacj wa.

Yupj ca quelel la ma jicj wa.

Napj Jepa Püné.

Judiopan tulucj ca jisas nsem napj 'ots'ipj.

Napj lis t'ya yupj.

18 Qjuis Jepa Dios nin tjevele.

Lovin seletsja nin ca mpalas.

Quina niná qjuisin 'yüsa liji.'

Profeta pjaní nin tepyaca.

19 Jacobo véletsja custjay. Tjevele:

—Nin mpes napj pyon más 'ücj judiopan* tulucj nenem ma lajay pjü way Moisés* tjijyü'tá. Más 'ücj ma jis müjü'tücj pjü way nin lajay. 20 'Ücj papel ca mpaquecj, nin ca jis müjü'tücj más 'ücj ma ca nlajacj pwisis la p'a wa tja'ayapj jis dios witjacj* mpes. Ca jis müjü'tücj niyom ca ma ma'nucj sejats'om tulucj. Ca jis müjü'tücj nequem ma ca mal jis vayum tulucj jilal. Ca jis müjü'tücj ma nlajá pwisis 'os jüp'üy mo'o toñca custjay. 'Os pje'á tjemey na, 'ücj. Ca müjü'tücj ma myü'üñ 'osis. 21 Niná 'ücj ca jis müjü'tücj. Pjü sábado* na judiopan lovin mo'o tjoweletsja Moisés tjijyü'ta qui. Lovin mo'o tjoweletsja niná yupj 'a si mulú nt'a. Pjü pülücj patja nt'a nin javelepj Moisés tjevelá. Pajal püna nintsja. Newa nin —Jacobó nin tjevele.

22 Jacobo tjevelá 'üctsja apostolpan* jilal, 'üctsja wa co'müypan* jilal wa, 'üctsja wa pjü Dios ts'uyupan jilal ne'aj. Yupj popa mat'e lis t'apj, ca mal Antioquía nt'a Pablo lal, Bernabé lal wa. Pjaní way Silas lotsja. P'a Judas lotsja. P'a ló watsja jupj, Barsabás lotsja wa. Yupj noypan waytsja ne'aj Dios ts'uyupj jilal. 23 Papel tapac jas lo jam yupj jilal. Tapac:

Nepénowa cupj apostolpan*. Nepénowa cupj co'müypan* qui'á Dios ts'uyupj jilal. Papel pyaquecj nun mpes Antioquía po'o potjaqué, Siria po'o potjaqué 'ots'ipj, Cilicia po'o potjaqué 'ots'ipj. Nun judiopan* tulucj. Mop'in nin, nun qjuis catjampan quinam. Papel niná quelel pyaquecj nun mpes. 24 Qjuisin tji'yüsa cupj sin popa nepenowá tjil nun nt'a. Yupj tjowelepj mpes nun ma solejé tsjan más 'ücj lojí. Pajal nujola tepyala yupj tjowelepj mpes. Cupj ma sin tjejyamacj yupj nun nt'a. 25-27 Mpes 'a qjuis tjimyula, qjuisin popa mát'eya lis t'yacj ca mal nun nt'a la veles cupj mpes. Niná 'üsüstsja cupj qjuilal pjü way. Mpes sin majamacj Judas, Silas 'ots'ipj nun nt'a. Cupj tepyaquecj, niná nin p'iyá ca mvelecj yupj nun jilal. Ca mal Bernabé lal, Pablo lal 'ots'ipj. Po quelel lijicj Bernabé, Pablo 'ots'ipj. La p'a quelel ja'ünantsja yupj, Jesucristo sa coñtsja mpes. Ma lacj jeyaptsja yupj.

²⁸Dios Cjües jos ma lojí pjü way Moisés* tjijyü'ta jin. Jupj tjevele cupj qjuilal tsjan jostsja jupj, nin p'iyá velecj nun jilal. ²⁹Mpes ma nlajá pwisis la p'a tja'ayapj jis dios witjacj* mpes. Ma müsiqué 'osis. Ma nlajá pwisis 'os jüp'üy mo'o toñca custjaj. Niyom, ma ca jis ma'nú nun sejats'om tulucj. Nequem, ma nlawú nun jis vayum tulucj jilal. Nin lojí na cupj tjevelecj jinwá, 'üsüs ca nsem nun. T'üc' tepyaquecj quinam. Nin tapac yupj.

³⁰Mpes quina sin tjajam niyom nenem Antioquía nt'a. Ne'aj tjil na, tjüütütj Dios ts'uyupj 'a jis mulus, ne papel niná tja'ayapj yupj. ³¹Papel mo'o tjowelepj na, ne'aj tapatja 'ücj jisas tepyala papel 'üsüs mpes. ³²Judas, Silas 'ots'ipj, profetapan* waytsja yupj. Mpes pülücj jis wala tjowelepj ne'aj. Ne'aj tapatja 'ücj jisas jis tepyala Dios lal yupj tjowelepj mpes. Yupj más 'in 'üsüs la tjajaytsja Jesucristo tjevelá, yupj tjowelepj mpes. ³³Judas, Silas, tsjicj way tapatja ne'aj. Locopyaya tjowelepj yupj ca mal niswá Jerusalén nt'a. Mpes yupj ne'aj tapatja tjowelepj 'üsüs lowa nun. Sin tjajam ne tjil.

³⁴Silas tjevele más 'ücj jupj p'iyá ma jama. Mpes ma tjemey. ³⁵Pablo, Bernabé ma wa tjil yupj. Tapatja wa Antioquía nt'a. Yupj sin tji'yüsa la tjajay Dios tjevelá mpes. La p'a wa pajal pülücj nin p'iyá la tjajay. Lovin tjowelepj Jesucristo po'ó gente jis walap'a'á.

Pablo tjemey niswá la p'a nt'a, la veles Jesucristo po'ó.

³⁶P'a jawasa Pablo tjevele Bernabé lal: “Tjeleque pülücj nt'a, tjevelecj yupj jis walap'a'á Dios tjevelá. Niswá 'alas yupj nt'a. Ca qjuisin mü'üsüs ncu jisas custjaj Jesucristo.” ³⁷Bernabé jostsja Juan jis capj ncoñcos. Juan p'a ló waytsja jupj, Marcos lotsja wa. ³⁸Pablo ma jostsja. Jupj tjevele más 'ücj Marcos ma jis capj cyoñca. Tsji' la tjajaytsja na Jesucristo mpes Panfilia po'ó, Marcos tjemey yupj mpe. Mpes Pablo jostsja ma jis capj ncoñcos quinam. ³⁹Pablo, Bernabé, la tjowelet Marcos mpes. Ma yuwal yólatsja Marcos mpes. Mpes ma 'a mulú tjil yupj. Bernabé tjemey Marcos lal. Tjil Chipre nt'a barco* mpes. ⁴⁰Pablo jostsja Silas ca mim jupj lal. Dios ts'uyupj tjowelepj Dios lal yupj mpes. La tjomon Dios pasal 'üsüs way ca jis majamas yupj. Tjil yupj. ⁴¹Tjil Dios ts'uyupj nt'a, pjü way Siria po'o patja nt'a, Cilicia po'o patja nt'a 'ots'ipj. Yupj la tjajay ne Dios ts'uyupj ne'aj más 'üsüs way sa coñtsja Jesucristo.

Timoteo jis capj tecyoñca tjemey Pablo, Silas jilal.

16 ¹Tjil quinam Derbe nt'a, tjil Listra nt'a 'ots'ipj. Listra nt'a tjamacjas Jesucristo lal pyona tüpü'ü ne'aj, Timoteo lotsja jupj.

Jupj popay judío* tuluctsja. Jamay judío waytsja. Jamay po tepyona Jesucristo tjevelá. ²Timoteo po 'üsüstsja pjü Dios ts'uyupj jilal Listra po'ó, Iconio po'ó 'ots'ipj. Yupj pjü way 'üsüs tjowelepj jupj po'ó. ³Pablo jostsja Timoteo jis capj ncoñcos. Yupj quelel jiltsja judiopan pülücj pátjatsja nt'a. Ne'aj tapatja salejeptsja Timoteo popay judío tuluctsja. Mpes Pablo jostsja yom nt'üjüs Timoteo pjoloc' tsjicj way t'asiyú, judiopan lajay jinwá, mpes nin la tjiji. ⁴Locopyaya pjaní pjaní way ne'as tjil, pülücj patja nt'a. Tjowelepj Dios ts'uyupj jilal tsjan tjowelepj apostolpan*, co'müypan* 'ots'ipj, Jerusalén mo'o patjá. Tjowelepj tsjan jisastsja yupj judiopan tulucj ca nin la mijicj. ⁵Nin mpes Dios ts'uyupj más 'üsüs way topon Jesucristo po'ó, yupj tjowelepj mpes. Pjü jyawca más pülücj jisastsja Jesucristo, más pülücj 'a jis tjimyula jupj mpes.

Pablo jus tjinyuca yomen Macedonia mpe 'esepej.

⁶Dios Cjües jostsja yupj ma mvelecj Dios po'ó Asia nt'a. Mpes yupj tjil Frigia po'ó, Galacia po'ó 'ots'ipj. ⁷Tjil wa Misia po'ó. Locopyaya quelel jiltsja Bitinia po'ó. Mop'in ma tjil. Jesús Cjües jostsja ma jil ne'aj. ⁸Mpes tjil Troas nt'a, pülücj patja nt'a. ⁹Püste na Dios la tjiji Pablo tjinyuca yomen. Jun si tsicyaca jinwá tjinyuca jupj. Macedonia mpe 'eseptsja yom niná. Ne'aj tóñcatsja, Pablo lal la tjemyona: “Macedonia nt'a was, qjuis capj mp'a'san”, nin la tjemyona. ¹⁰Niná tjinyuca mpes, leñ way quelel léquetsja Macedonia nt'a. Qjuiyólatsja Dios la qjuis t'ya la veles yupj jis walap'a'á tsjan niná Jesucristo 'üsüs la tjiji gente mpes.

Pablo, Silas tjil Filipos nt'a Macedonia po'ó.

¹¹Mpes tjeleque Troas mpe barco* mpes. La t'as way casá tjeleque Samotracia nt'a. Samotracia 'amá 'üsú t'asiyú. Yaya Neápolis nt'a ne'as tjeleque. ¹²Barco mpe palá tjeleque. Tjeleque Filipos nt'a Macedonia po'ó. Pülücj pátjatsja ne'aj, Filipos nt'a. Romanopan* tapátjatsja ne'aj. Municipio jinwá jupj. Tepyatjaquecj ne'aj ts'ac' nepenowá. ¹³Pjü sábado* judiopan* ne'aj tapatjá 'a jis tjimyula 'üsú la nt'a. 'A si mulutsja la veles Dios lal. Mpes cupj tjeleque ne'aj. Nequem nepenowá nasa 'a jis tjimyula ne'aj. 'Etlelequecj na, tjevelecj yupj jilal Dios tjevelá. ¹⁴Pjaní way yupj sin popé Lidia lotsja. Judío tuluctsja jupj. Tiatira mpe 'eseptsja jupj. Pülül vender la tjíjitsja, tüpü'ü jupj. Pülül niná je waytsja, te jin jústatsja. 'Üsüstsja pülül. Lidia po jólatsja Dios püné. 'Üsüs tjapjácatsja Pablo tjevelá. Qjuis Jepa Jesucristo cus tjep'ya'sa, mpes tepyona jupj. ¹⁵Bautizar* la tjajay jupj. Bautizar lis tjajay wa

jupj wo nt'a tapatjá. Nin tepyala na, jupj tjevele cupj qjuilal: “Nun poné napj t'üc' way pyon Jesucristo po'ó. Mpes mas napj lal nawá nt'a, mpatjaqué”, nin tjevele. La pülücj la tjemyona cupj qjuilal, mpes tjeleque jupj lal.

¹⁶P'a jawasa quelel léquetsja niswá, judiopan* 'a si mulú nt'a, la veles Dios lal. Tjeleque na, tsjücjüim jus tjinyucucj. Esclavo* waytsja jupj. Lapanen pú'ütsja tsjücjüim jos mo'ó, mpes 'ücj véletsja tsjan ca mpalas p'a jawasa la p'a jilal. Mpes la p'a wa jaylacj la tjajay ca jupj mveles yupj mpes. Tsjücjüim patrón witjacj t'emel pülücj natj yupj. ¹⁷Tsjücjüim niná Pablo cjüil tjac' lovin, cupj qjuis qjuil tjac' wa. Lovin yümücj tjevele:

—Dios más püné pjü jilal. Niyom nenem Dios jomozopan. Javelepj nun jilal 'oyn nyuca 'ücj ca mpatjaqué Dios lal —nin tjevele.

¹⁸Nin la tjiji ts'ac' nepenowá jyawca mpes. Pablo pajal jólatsja tsjücjüim mpes, ma jostsja nin ljítsja jupj. Mpes tyantaná, la tjiyyu'ya, tjinyuca, tjevele lapanen lal:

—Jesucristo más püné pjü jilal. Mpes 'i jütütj Jesucristo mpes, jutja tsjücjüim jos mpe.

Mpes leñ way lapanen tjemey jupj jos mpe.

¹⁹Tsjücjüim patrón witjacj jus nlaytsja lapanen tjemey jupj mpe, mpes quina jupj ma polel véletsja tsjan ca mpalas la p'a jilal. Mpes quina la p'a ma ca t'emel ma'ayacj jupj ljítsja mpes. Ts'a tji'in, ne jis ntji'liñ Pablo, Silas 'ots'ipj, la tjolocjocj yupj jepapan jatja nt'a. Ne'aj patja jis wa pülücj culupwen nt'a tjatja yupj. ²⁰Tjowelepj jepapan jilal:

—Niyom nenem judiopan*. Malala lajay qui'á; pjü way p'a casá yola jis tepyala yupj lajay mpes. ²¹Jisas nin lijicj yupj jajütütj jinwá. Malala nin. Cupj ne romanopan*, mpes malala lijicj yupj jajütütj jin —nin tjowelepj.

²²Mpes pjü ne'aj 'a jis tjimyula witjacj pajal ts'a tji'in Pablo lal, Silas lal wa. Yupj jis jepapan jis tjütütj sin la 'ipj, jis la süp, ne nin la tjajay yupj. ²³La pülücj yümücj jis süp. T'üc' mo'o süp na, cawilta mo'o jis tjo'onsopj. Jepapan tjütütj cawilta jyama lal, 'üsüs way jis majamas yupj. ²⁴Mpes cawilta jyama jis tje'yonsa yupj campá way 'in jun vilicj mpe. Yo casá tütüntüpj, tsjom la tsupapj.

²⁵Püste culupwen nt'a, Pablo, Silas tjoweletsja Dios lal. Tjenejets'eñ Dios 'üsüs. La p'a wa cawilta mo'o pájtatsja, pjü way pjyacañtsja yupj. ²⁶Leñ way nosis jus tiquits'e. Cawilta pasal jus tiquits'e wa. Jun vilicj pjü way jun tjocjol tepyala. Pjü way tsyu'pa játjatsja cadena* mpes,

quina pjü way yupj jis cadena palá tinca. ²⁷Cawilta jyama tsyülümú. Tjinyuca pjü jun tjocjol lejeñ jun vilicj. Jólatsja pjü tjil, leñtsja quinam. Mpes polomay syults'a, quelel tsjyaca jupj p'iyá, la mas. ²⁸Pablo ma jostsja nin la qjuijis jupj. Yümücj tjevele:

—Po ma tji'yü'na jipj sin, qui'á jyatjaquec custjay.

²⁹Cawilta jyama lámpara* la tjemyona la nuc. Leñ way cawilta wama tjemey. Pajal lecj jéyatsja nin tepyala mpes, cyücüyütsja. Tüic' jin tjüjünsü Pablo, Silas jis walap'a'á. ³⁰Cawilta pje'á jis ticyuna yupj manas. La tji'yüya:

—¿Onin la cüjay mpü'üs Dios lal?

³¹Wola tjowelepj:

—Tepyona qjuis Jepa Jesucristo po'ó, ne jipj mpü'üm ca Dios lal. Wya nt'a patja, pjü way, mpatjam wa Dios lal —nin wola tjowelepj.

³²Tjowelepj jupj lal qjuis Jepa Jesucristo po'ó, jupj wo nt'a patja jilal tjowelepj 'ots'ipj. ³³Pústetsja custjay, newa püste cawilta jyama jis tjemyana jun jis la patsj t'yancanañ nt'a. T'üc' jun tapatsj na, bautizar* la tjajay jupj, bautizar la tjajay wa jupj jats'om, jupj ts'uyupj 'ots'ipj. ³⁴Cawilta jyama jis tjemyana Pablo, Silas, jupj wo nt'a, jis tje'yaya jis la las. Po 'ücj jos tepyala Dios lal tepyona mpes. Jupj jats'om, jupj ts'uyupj 'ots'ipj, po 'ücj jisas tepyala wa Dios lal topon mpes.

³⁵Yaya jepapan sin tjajam niyom nepenowá cawilta nt'a. Pülücj patja nt'a jajamapj yupj. Tjowelepj cawilta jyama lal, 'ücj Pablo, Silas jil quinam. ³⁶Mpes cawilta jyama tjevele Pablo lal:

—Jepapan tjüjütütj 'ücj lowú quinam. Mpes pje'á nculá quinam, 'üsüs nlawú quinam.

³⁷Pablo ma quelel jámatsja custjay. Jupj tjevele niyom nenem jilal:

—Cupj ne romanopan*. Yupj malala la tjajay cupj qjuilal. Mo'o qjuis süp, ne'aj lejeñ pjü tjunuc. Ma quelel jus nlaytsja ncu t'üc' way malala la tjijicj. Yupj sin nin cawilta mo'o tjo'onsopj cupj. Quina jisas cupj pje'á leque, pjü ma januc na. Malala nin. Tjowelé ncul, yupj pje'á la nts'iyacj cupj cawilta mpe —Pablo nin tjevele yupj jilal.

*Cawilta mo'o tjá'asa Pablo,
Silas 'ots'ipj. (Hechos 16.24)*

³⁸Mpes niyom nenem tjowelepj jepapan jilal Pablo tjevele mpes. Lacj tjeypj yupj. Ma salejeptsja Pablo, Silas romanopan* yupj. ³⁹Tjil cawilta nt'a. Tjowelepj: “Malala nyuca la tjiicj nun jilal. Po ma ts'i mi'iná cupj qjuilal”, nin tjowelepj. Pje'á tucuman, la tjomon ca mal yupj patja mpe. ⁴⁰Mpes tjil Lidia wo nt'a. Tjowelepj Dios ts'uyupj jilal ne'aj. 'Ücj jisas jis tepyala Dios ts'uyupj, yupj tjowelepj mpes. T'üc' tjowelepj na, tjil.

Pülücj ts'a tji'in Tesalónica po'ó, Pablo tjevele mpes.

17 ¹Quina Pablo, Silas, la coló tjil Anfípolis mpe, Apolonia mpe 'ots'ipj. Ne'as tjil Tesalónica nt'a. Wo toñca ne'aj judiopan* 'a si mulú nt'a. ²Pablo lovin tjemeytsja judiopan 'a si mulú nt'a. Mpes Tesalónica po'o nin p'iyá la tji. Tjemey judiopan 'a si mulú nt'a. Sábado* cont'e mpes ne'aj tjemey. Tjevele yupj jilal Dios Popel tjevelá. Jostsja pjü sin mü'üsüs Jesucristo po'ó. ³Tjevele: “Nun solejé yom pjaní jac' jis capj la p'acj judiopan, Dios nin tjevele ca nin nsem. Dios tjevele ca malala mpalas jupj, mpa'is. Tepe'e na, ca jas müjünsüs la püt'üs niswá. T'üc' yom pjaní tjac' quinam jis capj la p'acj judiopan. T'üc' way malala tepyala jupj lal. Tepe'e na, jas tjiyünsa, tüpü'ü niswá. Jesucristo jupj”, nin tjevele. ⁴Mpes judiopan nepenowá ne'aj jisastsja wa Jesucristo. Topon quinam Jesucristo po'ó. Judiopan tulucj pülücj pátjatsja ne'aj 'ots'ipj, yupj pülücj way po jisastsja Dios. Topon wa Jesucristo po'ó quinam. Nequem noypan nepenowá topon wa Jesucristo po'ó.

⁵Judiopan* p'a wa ts'a tji'in pülücj topon Pablo lal. La tjejyamañ yupj. Mpes 'a jis tjiyula niyom malala witjacj. Niyom nenem pajal se pjasatsja yupj, lovin ma tsji' la tjajaytsja. Quina yümücj pjac la tjajay. Malala tjowelepj mpes, pülücj ne'aj tapatja ts'a tji'in Pablo lal, Silas lal wa, mpes 'a jis tjiyula malala jis la jay. Pjü way ts'equeneñ Jasón wo nt'a. Wama tjil, jis la pal Pablo, Silas 'ots'ipj. Quelel pje'á jacumantsja yupj, pülücj tjejeñtsja nt'a. ⁶Ma yus tjunuc. Mpes Jasón p'in la tjolocjocj noypan nt'a, ne'aj tapatja sin popé. Ne'aj la tjolocjocj wa Dios ts'uyupj la p'a wa nepenowá. Yümücj tjowelepj Pablo, Silas po'ó. Tjowelepj: “Niyom nenem malala nyuca sin tji'yüsa la tjajay jun ta'á. Gente p'a casá yola tepyala la tjajay yupj. Tjiquil quinam cupj pyatjaquecj nt'a, nin p'iyá la tjajay qui'á. ⁷Jasón 'ücj jostsja yupj tapátjatsja jupj lal. Yupj pjü way lovin ma lajay jepa romano* jyü'ta jin. Yupj javelepj jepa más püné já'asa jepa romano lal, Jesucristo ló jupj”, nin tjowelepj. ⁸Niná tjepjyacañ na, ts'a tji'in. Noypan ne'aj

tapatja ts'a tji'in wa. ⁹Tjüütütj Jasón jaylacj la mijis pje'á la winin nepé. La p'a wa jaylacj la tjajay wa. Noypan tjowelepj ca jis ma'ayacj yupj jis t'emel Pablo tjemey na, Silas tjemey wa na. Jaylacj la tjajay na, sin tjajam.

Pülücj po 'ücj jisas tepyala Berea nt'a, Pablo tjevele mpes.

¹⁰Püste na Dios ts'uyupj sin tjajam Pablo, Silas 'ots'ipj Berea nt'a, pülücj patja nt'a. Ne'as tjil na, tjil judiopan* 'a si mulú nt'a. ¹¹Tesalónica nt'a ts'a tji'in Pablo tjevele mpes. Nin tuluctsja Berea nt'a. Ne'aj po quelel pjyacañtsja Pablo tjevelá. Po 'ücj jisas tepyala jupj tjevele mpes. Lovin mo'o tjowelepj Dios Popel. Quelel sin 'yúsatsja ncu t'üe' way véletsja Pabló. ¹²Mpes pülücj topon Jesucristo po'ó. Judiopan tulucj nepenowá topon wa Jesucristo po'ó. Noypan watsja yupj. Nequem judío tulucj nepenowá topon wa. Noypan watsja yupj, nequem nenem.

¹³Judiopan* Tesalónica po'o patja jus nlay Pablo véletsja pülücj jis walap'a'á Berea po'ó Dios tjevelá. Mpes tjiquil yupj Berea nt'a, malala tjowelepj Pablo po'ó. Mpes pülücj ne'aj ts'a tji'in wa Pablo lal, yupj tjowelepj mpes. ¹⁴Leñ way Dios ts'uyupj jas tjajam Pablo 'üsü püné nt'a, campa way. Ma sin tjajam Silas custjay. Ma wa sin tjajam Timoteo. Pátjatsja custjay Berea mo'ó. ¹⁵Niyom nepénowa tjil Pablo lal Atenas nt'a, pülücj patja nt'a. Locopyaya niyom nenem tjil niswá Berea nt'a. Pablo taná tjevele Silas lal, Timoteo lal wa jupj jostsja yupj leñ way ca mal Atenas nt'a cus la coñ jupj.

Pablo tjevele Jesucristo mpes Atenas nt'a.

¹⁶Pablo li nucutsja lo cuwis Silas, Timoteo 'ots'ipj. Li nucutsja na pajal jólatsja jupj ne'aj tapatja mpes. Yupj jis dios witjacj* pülücj yus tjinyuca ne'aj, Dios t'üe' way tuluctsja yupj. Ne'aj tapatja japontsja yupj t'üe' way noypan. ¹⁷Mpes Pablo la pülücj tjevele Dios mpes judiopan* jilal, judiopan tulucj jilal 'ots'ipj. Judiopan 'a si mulú nt'a tjevele yupj jilal. Judiopan tulucj nenem po jisastsja wa Dios. Pjü ts'ac' jawas Pablo tjevele wa vender lajay nt'a. Pülücj ne'aj tjelyawuñ jilal tjevele Dios mpes.

¹⁸Nepénowa ne'aj sin tji'yüsa epicureopan* yólatsja jin pajal püna. La p'a wa sin tji'yüsa estoicopan* yólatsja jin. Yupj tjowelepj Pablo lal. Nepénowa jupj jas tjowelepj. Niná tjowelepj: “Yom niná pajal pülücj vele. Püné tulucj jupj. ¿Tsjan quelel qjuisin 'yüsa liji jupj?” nin la tjü'üy. La p'a wa tjowelepj: “Jupj vele p'a dios witjacj* mpes ca nacj”.

Pablo tjevele Jesucristo po'ó yupj jis walap'a'á, mpes nin tjowelepj. Pablo tjevele Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ, ca yupj mpatjam niswá. 19Yupj tjaman jupj noypan 'a si mulú nt'a ne'aj. Tjowelepj Pablo lal:

—Niná jipj sin 'yüsa lejay seyasa way custjay cupj qjuilal. Cupj quelel qjuisin 'yüsa tsjan mpes nin velen. 20Pajal seyasa way cupj qjuilal niná jipj velen. Lovin ma tjepjya'aquecj niná. Mpes quelel qjuisin 'yüsa tsjan niná jipj velen —nin tjowelepj.

21Atenas mpe ne'espan, la p'a mpe ne'espan ne'aj tapatja wa, lovin quelel javeleptsja tsjan seyasa mpes, lovin quelel pjyacañtsja niná.

22Mpes Pablo jas tjijyünsa, yupj culupwen nt'a toñcatsja. Tjevele: —Napj selé nun po quelel lojí nun jis dios witjacj*. 23Napj tjuwinis na nun potjaqué nt'a, tjinyuc nun jis dios witjacj, nun yupj jilal welé nt'a. Nujola yupj noypan. Tjum, yus tjinyuc nun jis dios witjacj. Pjaní toñca nt'a mo'o tjevelé: 'Dios pjaní pü'ü ma qjuisin tji'yüsa pjacj ne jupj. Niná jupj juts'a'á, nin mo'o tjevelé. Nun welé jupj lal, newa ma solejé pjacj jupj niná. Mpes napj ca nusin mü'üsüs la mejay jupj po'ó.

24"Jupj la tjiji nosis. Pjü la tjiji nosis casa'á. Jupj jyü'ta nosis nt'a, tsjun po'ó 'ots'ipj jyü'ta jupj. Dios ma wa mo'ó pü'ü, wosis nenem gente la tjajay. 25Gente ma polel 'üsüs lajay jupj mpes, ma polel ja'ayapj jupj mpes. Pjü way ma jos jupj. Jupj p'iyá se 'aya patja pjü. Pjü jisas se 'aya.

26"Püna jupj la tjiji yom mwalá. Yom niná püna tüpü'ü, gente pjü way jupj popa p'iyá püs naya patja yupj. Nin tepyala Dios la tjiji mpes. Jun ta'á tjil jis la püt'üs la tjiji Dios. Jupj tjevele 'ona mpatjam, ne ca mpatjam jupj jos na. Jupj tjevele ca'aj mpatjam, ne ne'aj ca mpatjam yupj. 27Jupj la tjiji pjü gentas, jostsja yupj ca la mpalacj jupj. Jostsja yupj ca sin mü'üsüs pjacj ne jupj. Jostsja yupj mponecj jupj lal. Jupj ma campa já'asa pjü jilal. 28Jupj qjuesé 'aya pyatjaquecj. Nun popa pjaní jas tji'yüsa jupj, tjevele: 'Cupj jupj ts'uyupj wa', nin tjevele.

29"T'üc' way jupj qjuis tje'yaya pyatjaquecj. Mpes malala nin nun poné jupj oro* jinwá, plata* jinwá ca nacj, pe jinwá ca nacj. Niyom p'in lajay jinwá tulucj jupj. Niyom p'in yola jinwá tulucj jupj. 30Püna p'in t'üc' way gente ma sin tji'yüsa Dios po'ó. Dios ma ts'i tji'ina yupj jilal. P'a casá tepyala quinam. Quina Dios vele pjü jilal jun ta'á jupj jos 'aplijila way nsem malala nyuca la tjajay mpes. Jupj jos 'üsüs la mijicj quinam jupj jos jinwá. 31Dios jos pjü nin lajay. P'a jawas 'a jis mulus ca pjü way jupj nt'a. Jupj selé tsjan jawas ca nsem. Ne'aj Yom pjaní ca mveles pjü jilal. Mveles ca ncu 'üsüs la tjajay. Dios la t'ya jupj nin la veles yupj jilal. Ca mveles t'üc' way pjü jilal. Selecj Dios la

t'ya Yom niná, nin la mijis jupj. Yom niná tepe'e na Dios jas tjiyyünsa jupj, tüpü'ü niswá. Nin mpes Dios pjü way sin tji'yüsa la tjiji jupj ca nin la mijis —Pablo nin tjevele yupj jilal.

³²Pablo tjevele Dios jas tjiyyünsa Jesucristo, tüpü'ü niswá. Niná tjepjyacañ na, nepénowa la tjüpjüts'un Pablo lal. La p'a wa 'üsüs tjepjyacañ. Tjowelepj:

—Qjuisas jipj mvelen ca niswá nin p'iyá cupj qjuilal p'a jawasa.

³³Quina Pablo tjemey yupj mpe. ³⁴Niyom nepénowa topon Pablo tjevele, jisastsja Jesucristo quinam. Yupj popa pjaní Dionisio lotsja. Pünetsja jupj ne'aj. P'a wa Dámaris lotsja, quepj waytsja jupj. La p'a witjacj nepenowá topon wa yupj.

Pablo tjemey Corinto nt'a.

18 ¹Locopyaya Pablo tjemey Atenas mpe. Nepé tjemey Corinto nt'a. Pajal pülücj pájtatsja ne'aj, Corinto nt'a. ²Ne'aj jus tjinyuca Aquila. Judío* waytsja jupj. Ponto mpe 'eseptsja jupj. Nawaja'a p'in tjac' Roma mpe, Roma Italia po'o p'iyá jupj. Aquila Corinto nt'a tjac' jats'om lal, jats'om Priscila lotsja. Jepa romano*, Claudio ló, tjiyyü'ta pjü judiopan ca mal Roma mpe, mpes tjil yupj. Nin mpes Aquila ne'aj pú'ütsja Corinto nt'a jats'om lal. Pablo tjemey yus tjinyuca. ³Lovin jis wa pülül pülücj la tjajay, gente mo'o pájtatsja mpes. Ninana vender la tjajay. Pablo nin p'iyá la tjiji. Mpes jupj tüpü'ü yupj jilal, tsji' la tjiji yupj jilal. ⁴Pjü sábadó* na Pablo tjemey judiopan 'a si mulú nt'a. Tjevele yupj jilal ne'aj, judiopan tulucj jilal tjevele wa. Po jostsja mponecj Jesucristo po'ó, mpes 'üsüs way tjevele yupj jis lal tsjan mpes 'ücj jis la pon niná.

⁵Silas, Timoteo tjiquil quinam Macedonia mpe. Tjiquil na, Pablo lovin tjevele judiopan* jilal Jesucristo po'ó. Mpes jis wa pülül ma la tjiji quinam, lovin tjevele p'in gente jis lal. Tjevele: “Nun pasal lu nucú Jepa Püné ncuwim jis capj la p'acj judiopan. T'üc' way tjac' jupj quinam. Jesucristo jupj”, nin tjevele jupj yupj jilal. ⁶Ma topon jupj tjevelá. Tjowelepj ma t'üc' way tjevele. Malala nyuca tjowelepj Pablo po'ó. Mpes Pablo jupj jas quip jas tjewyawojo jinwá la tjiji. Mpes jupj sin tji'yüsa la tjiji Dios ma japon jinwá yupj quinam. Sin tji'yüsa la tjiji ma ca mveles niswá yupj jilal. Pablo tjevele: “'Üsüs la tjejay napj nun jilal. Najastsja nusin mü'üsüs Jesucristo po'ó. Nun p'in ma nujisas. Mpes nun ma mpatjaqué ca Dios lal. Nin ca nsem nun ma poné mpes. Quina mis la veles judiopan tulucj jilal”, nin tjevele.

⁷Tjemey yupj mpe. Tjemey Ticio Justo wo nt'a la püt'üs. Justo lovin jólatsja Dios püné. Wosis judiopan* 'a si mulú nt'a, t'empe wo yupj. ⁸Jepa judiopan 'a si mulú nt'a tepyona wa Jesucristo lal. Crispo lotsja jupj. Jupj wo nt'a patja, pjü topon wa Jesucristo po'ó. La p'a wa pülücj Corinto po'o tapatja tjepjyacañ Pablo tjevelá. Mpes yupj pülücj topon wa Jesucristo po'ó. Topon na, bautizar* lis tjajay yupj.

⁹Qjuis Jepa Jesucristo tjevele Pablo lal. Jupj la tjiji Pablo jun si tsicyaca jinwá jus tjinyuca püste na. Tjevele: “Po ma lecj tjejá jipj quinam. Newa 'üsüs mvelen napj nin po'ó. Ma najas lyájasa nsem jipj. ¹⁰Napj mop'in cyapj cyoñ. Pjü ma ca mya süpücj. Gente pajal pülücj qui'á ca mponecj napj lal”, qjuis Jepa Jesucristo nin tjevele Pablo lal. ¹¹Mpes Pablo tüpü'ü Corinto po'ó año pjaní, mes séisiya mpes. Sin tji'yüsa lis tjiji lovin Dios tjevelá Jesucristo po'ó.

¹²P'a jawas, Galión jépatsja na Acaya po'ó, judiopan* 'a jis tjimyula, ntji'liñ Pablo. Tjaman jupj Galión nt'a. Jupj tjá'asatsja jupj silla casá, niná casá tjá'asa la veles ncu cus la tül. ¹³Judiopan tjowelepj Galión lal:

—Yom niná vele la p'a jilal 'onin lajay ne 'üsüs mvelecj Dios lal. Romanopan* jis jepapan tjüjütütj jinwá tulucj jin vele jupj —nin tjowelepj.

¹⁴Pablo quelel véletsja, mop'in ma tjevele. Galión mwalá way tjevele. Tjevele yupj jilal:

—Yom pasal malala nyuca la tjiji na, 'ücj pjocas la p'a javelepj na jupj malala la tjiji mpes. Nin p'iyá 'ücj wa pjocas 'ots'ots' way p'in malala la tjiji mpes. Nin tulucj yom niná lal. Jupj ma malala la tjiji. ¹⁵Ma nujisas jupj velá la p'in. Ma nujisas jupj vele niyom nepenowá po'ó la p'in. So velelé jupj lal judiopan* tjüjütütj mpes. Más 'ücj nun p'in 'ücj la tjüjüj niná, nujisas jin. Napj ma ca mvelé jupj malala nyuca la tjiji —Galión nin tjevele.

¹⁶Jis tjijyü'ta jis la winin jupj tjá'asatsja mpe. ¹⁷Tjil na, ntji'liñ Sóstenes. Jupj jépatsja judiopan* 'a si mulú nt'a. Mo'o süp jupj, Galión já'asatsja wolap'a'á mo'o süp jupj. Galión jus tjinyuca, mop'in ma jólatsja.

Pablo tjemey niswá Antioquía nt'a.

¹⁸Pablo tsjicj way p'in tüpü'ü quinam Dios ts'uyupj jilal Corinto po'ó. Locopyaya tjemey. Quelel jámatsja Siria nt'a. Priscila, Aquila 'ots'ipj, cus tocoñ, tjil jupj lal. Mwalá way tjil Cencrea nt'a, 'üsü püné la nt'a. Ne'aj Pablo la tjemyona jupj ts'üil nt'üjücj. Nawaja'a Dios lal tjevele ca nin la mijis, mpes nin la tjiji jupj. ¹⁹⁻²¹Nin la tjiji na, tjil Efeso nt'a barco*

mpes. Ne'aj Pablo wama tjemey judiopan* 'a si mulú nt'a, tjevele yupj jilal tsjan mpes 'ücj jis la pon Jesucristo lal. Nepénowa yupj sin popé la tjomon Pablo tsjicj way mpü'üm ne'aj yupj jis lal. Jisastsja niswá mveles yupj jilal. Pablo ma quelel pú'ütsja ne'aj quinam. Tjevele mim ca quinam. Dios jos ncuwim, ncuwim ca niswá, nin tjevele yupj jilal. Tjemey barco mpes. Priscila, Aquila, ma cus tocoñ quinam. Efeso po'o tapatja yupj.

²²Pablo ne'as tjemey na Cesarea nt'a, palá tjemey barco* mpe. Tjemey Jerusalén nt'a yus la nuc Dios ts'uyupj. Yus tjinyuca na, tjemey Antioquía nt'a. ²³Püs way 'in tüpü'ü ne'aj. Locopyaya tjemey Galacia po'ó, Frigia po'ó 'ots'ipj. Ne'aj jun ta'á tjevele Jesucristo lal japon jilal. Más 'üsüs cus tocoñ Jesucristá, Pablo tjevele mpes.

Apolos tjevele wa Jesucristo po'ó Efeso mo'ó.

²⁴Apolos judío* p'a waytsja jupj. Tjemey jupj Efeso nt'a. Alejandría mpe 'eseptsja jupj. 'Üsüs jas tji'yüsa Dios Popel mpes. Po 'üsüs polel véletsja. ²⁵'Üsüs jas tji'yüsa Dios po'ó. 'Üsüs sin tji'yüsa la tjiji wa Jesucristo po'ó. Lovin quelel sin 'yüsa la síjitsja Jesucristo po'ó. Mop'in ma pjü way jas tji'yüsa custjay. Juan el Bautista sin tji'yüsa la tjiji, nin p'in seletsja jupj. Apolos seletsja tsjan mpes Juan el Bautista bautizar* lis tjiji malala lajay. Ma seletsja p'am. ²⁶Apolos tjevele judiopan jilal, yupj 'a si mulú nt'a. Ma lecj jéyatsja. Priscila, Aquila, tjepjyacañ jupj tjevelá. Yupj jus nlay jupj ma pjü way jas tji'yüsa. Mpes la p'a nt'a tjaman jusapj, más 'in 'üsüs way jas tji'yüsa la tjajay Jesucristo po'ó. ²⁷Locopyaya, p'a jyawca na, Apolos quelel jámatsja Acaya nt'a. 'Üsüstsja Dios ts'uyupj jilal ne'aj ca mim jupj, mpes papel tapac, jas tjajam popelses jupj lal. Papel niná Jesucristo lal japon mpestsja Acaya mo'ó. Tapac yupj jisastsja 'ücj jisas nsem yupj, Apolos yupj nt'a tjemey mpes.

Nepénowa ne'aj tapatja nasa topon Jesucristo lal. Dios pajal 'üsüs la tjiji yupj jilal. Apolos pajal jis capj tjep'ya'sa. ²⁸Pajal 'üsüs tjevele judiopan* jilal Jesucristo mpes. La p'a pülücj tjepjyacañ jupj tjevelá. Judiopan ma salejeptsja tsjan wola la veles. Pajal 'üsüs sin tji'yüsa la tjiji Dios Popel mpes. Sin tji'yüsa la tjiji Jesucristo Yomen niná Dios tjevele jupj ca jas majamas jis capj la p'acj judiopan.

Pablo sin tji'yüsa lis tjiji Efeso po'ó.

19 ¹Apolos Corinto po'o pú'ütsja na, Pablo tjac' Efeso nt'a. Jümücj casá joc' mo'o tjac' jupj, mpes tjac' Efeso nt'a. Ne'aj yus tjinyuca Jesucristo lal japon nepenowá. ²La tji'yüya:

—Nun toponé na Jesucristo lal, ¿ncu nujisas mo'o tjemey Dios Cjües?
Wola tjowelepj:

—Ma mo'o tjemey. Ma selecj pjacj cuscú.

³Pablo la tji'yüya:

—¿Tsjan mpes nin nujisastsja bautizar* la nutjajay?

Wola tjowelepj:

—Juan el Bautista tjevele mpes qjuisastsja bautizar* la qjuis tjajay.

⁴Mpes Pablo tjevele:

—Gente 'aplijila jis tepyala na, malala nyuca la tjajay mpes, Juan bautizar* lis tjiji. Tjevele ca 'üsüs la mijicj quinam Dios jos jinwá. Tjevele wa yom p'a wa ncuwim p'a jawas. Jis lal tjevele mponec jom niná lal. T'üc' way tjac' quinam jupj. Jesucristo waytsja jupj —Pablo nin tjevele yupj jilal.

⁵Niná tjepjyacañ na, jisastsja ca bautizar* jis mpalas Jesucristo mpes. ⁶⁻⁷Nin jis tepyala yupj. Niyom dóceya witjactsja yupj. Locopyaya Pablo sey po la tje'yot'a, tjevele Dios lal yupj mpes. Nin la tjiji na, Dios Cjües jisas mo'o tjemey. P'a jis tin tjowelepj, yupj p'iyá ma salejeptsja. Dios Cjües mpes nin la tjajay p'in. Dios mpes tjowelepj wa yupj.

⁸Locopyaya Pablo wama tjemey judiopan* 'a si mulú nt'a, tjevele wa yupj jilal. Mes cont'e mpes la pülüc j way tjevele yupj jilal. Ma lecj jéyatsja jupj. Tjevele 'oyn liji, jyü'ta Dios. Pülüc j topon jupj tjevelá. ⁹Mop'in nepénowa ma jisastsja niná. Ma quelel japontsja jupj lal. Malala nyuca tjowelepj Jesucristo po'ó, gente 'a jis tjimyula nt'a. Mpes Pablo tjemey yupj mpe, Jesucristo lal japon jilal tjemey. Pjü ts'ac' tjejyawca na, tjevele Jesucristo lal japon jilal. Nin la tjiji p'a wo nt'a, Tirano sin 'yüsa liji nt'a. ¹⁰Año mat'e mpes, Pablo lovin sin tji'yüsa la tjiji ne'aj. Mpes pjü judiopan Asia mo'o tapatja sin tji'yüsa Jesucristo po'ó. Pjü way judiopan tulucj sin tji'yüsa wa. ¹¹Pablo pajal 'üsüs la tjiji, yom p'in ma polel liji jinwá. Lovin ma januctsja nenem jupj la tjijá. Dios cus tjep'ya'sa 'üc j pajal 'üsüs polel líjitsja jupj. ¹²Mpes gente po la tjo'otj jupj yupj jis pañuelo mpes, yupj jis pülüü wolapé velañ mpes 'ots'ipj. Tjat' nenem, po la tjo'otj malala jisas pülüü nenem mpes, ne jis tji'yü'sa yupj. Pülüü nenem mpes po la tjo'otj wa lapanenpan jatatsja, mpes lapanenpan tjil jisas mpe.

¹³Judiopan* nepenowá ne'aj tapatja sin popé lovin lyawuñtsja, jajütütsja lapanenpan ca mal gente jisas mpe. Quina jisastsja lapanenpan ca mal gente jisas mpe, Jesucristo ló tjowelepj na. Mpes tjowelepj lapanenpan jilal: “Pablo pülüc j jis walap'a'a vele Jesucristo po'ó. Jesucristo mpes nu jyü'tüc j lowa nun”, nin jis tjüjütütj yupj.

14Niyom siete witjactsja yupj. Esceva jatjampan waytsja yupj. Esceva judío* waytsja. Sacerdote* noypan sin popa pjaní waytsja yupj. 15Lapanen pjaní jis wala tjevele: “Napj si nuactsja Jesucristo. Napj selé wa pjac cuscú Pabló. ¿Pjac ne nun?” nin jis la tji'yüya.

16Yom lapanen tyá'atsja, yupj casá ntolo, ne jis tyü'na yupj. Pasal jis tyüla, mpes t'yancanañ la tjiji. Yupj sin quip pajal yümücj palá la tjelyo'cja. Mpes ts'equeneñ pje'á tjil, sin pjütpjütsja tjil wo mpe. 'As jis tepyala tjil. 17Nin tepyala Efeso nt'a. Pjü judiopan* jus nlaytsja niná jis tepyalá, jus nlay watsja pjü judiopan tulucj. Pajal lacj jeyaptsja niná tepyala mpes. Nin mpes pülücj 'üsüs tjowelepj qjuis Jepa Jesucristo po'ó.

18Pülücj way Jesucristo lal topon tjiquil, tjowelepj tsjan niná yupj malala la tjajay. 19Nepénowa yupj sin popé p'a casá polel la tjajaytsja, lapanenpan jis capj tjap'acj mpes. Gente nenem ma quelel lajaytsja niná quinam. La p'a wa ma salejeptsja 'onin ne 'ücj jis la jaytsja niná. Libro jatatsja. Libro witjacj mpes sin tji'yüsa tsjan la mijicj ne ca p'a casá polel la mijicj gente p'in ma polel lajay jin. Quina yupj jis libro tucutj, tjü'üm pülücj yus tjunuc nt'a. Quelel sin 'yúsatsja nol jaylacj libro pjü, mpes sin tapac. Libro pjü cincuenta mil t'emel c'a plata* jaylactsja. Pjü way tjü'üm.

20'Üsüs tepyala ne'aj, mpes más pülücj tjepjyacañ qjuis Jepa Jesucristo po'ó, más pülücj jisastsja jupj quinam.

21Pjü way niná tepyala na, Pablo quelel jámatsja Jerusalén nt'a. Mwalá way quelel jámatsja Macedonia nt'a, Acaya nt'a 'ots'ipj. Tjevele: “Jerusalén nt'a tjum na, nola Dios jos napj ca mis wa Roma nt'a”, nin tjevele. 22Niyom mát'eya sin tjejyama Macedonia nt'a, yupj sa p'actsja jupj lovin. Pjaní Timoteo waytsja. Ma'ajapj Erasto lotsja. Pablo tsjicj way quelel pü'ütsja custjay Asia po'ó.

Efeso po'o tapatja ts'a tji'in yupj, yümücj pjac la tjajay.

23Pablo custjay ma tjemey na p'in, pülücj way Efeso po'o tapatja po ts'a tji'in. Ma jisastsja pülücj topontsja Pablo tjevelá Jesucristo po'ó. 24Pjaní way yupj sin popé Demetrio lotsja. Plata* ts'yawa mpes tüpü'ü jupj. Efeso po'ó wosis pajal püné tóncatsja, gente wama tjil la veles yupj jis dios* lal, yupj jis dios Artemisa ló. Demetrio la tjiji wa tsjictjacj, wosis pones jinwá yustaptsja. Plata waytsja yupj jis wa tsjictjacj. Pülücj vender la tjiji. Mpes Demetrio jomezopan t'emel pülücj natj, jis wa tsjictjacj la tjajay mpes. 25Niyom p'a wa pátjatsja Efeso mo'ó, nin p'iyá tsji' lajaytsja. Demetrio jis lal tjevele 'a jis mulus jupj nt'a. Tjevele jupj jomezopan 'a jis mulus wa jupj nt'a. Tjevele:

—Nun solejé t'emel pülücj t'e'enquecj, wa tsjictjacj lijicj mpes. ²⁶Jus nlayé tsjan la tjiji Pablo Efeso po'ó, nasa way nin p'iyá liji jun ta'á Asia po'ó. Jupj nin vele dios witjacj* niyom lis tjajay malala, dios witjacj tulucj yupj. Pülücj topon jupj lal, mpes quina ma jisas Artemisa. ²⁷Malala nin. Ca nacj pjü ca ma jaylacj la mijicj quinam wa tsjictjacj cupj lijicj. Ca mvelecj ca Artemisa wo malala ca nacj. Jupj dios* püné. Pjü Asia po'o patja po yola jupj püné. Pjü jun ta'á patja po yola wa jupj püné. Ma jisas nsem jupj quinam ca nacj, Pablo liji mpes —Demetrio nin tjevele yupj jilal.

²⁸Tjepjyacañ na pasal ts'a tji'in Pablo lal, jupj la tjiji mpes. Yümücj tjowelepj:

—Pajal püné Artemisa. Jupj yupj jis dios* pjü way mpes Efeso po'o patjá —niná yümücj tjowelepj yupj.

²⁹Leñ way la p'a wa ne'aj tapatja pajal yümücj pjac la tjajay wa. Pjü way nintsja yupj, Efeso po'o patjá. Ntji'liñ Gayo, ntji'liñ wa Aristarco. Niyom nenem Macedonia mpe tjiquil. Cus tocoñtsja Pablo. Jis ntji'liñ, la tjolocjocj yupj gente 'a si mulutsja nt'a. ³⁰Pablo quelel jámatsja la veles 'a jis tjimyula jilal. Mop'in ma tjemey. Jesucristo lal japon po ma jisastsja jupj ca mim ne'aj. ³¹Asia nt'a tapatja jis jepapan nepenowá taná tjowelepj wa Pablo lal ma la winin gente 'a jis tjimyula nt'a. Jepapan nenem Pablo jomicapan waytsja.

³²Gente 'a jis tjimyula nt'a, pasal yümücj pjac la tjajay. Ma yuwal javeleptsja. Pülücj yupj sin popé ma salejeptsja tsjan mpes 'a jis tjimyula. ³³Nepénowa topon Alejandro tjijyü'ta 'a jis mulus. Judiopan* tjaman jupj pjü januc nt'a, mpes yólatsja jupj mpes 'a jis tjimyula. Alejandro jupj mos jas tjijyünsa, jostsja pjü mpjacañ jupj lal. Quelel véletsja yupj 'a jis tjimyula judiopan la tjajay mpes tulucj. ³⁴Leñ way sin tji'yüsa Alejandro judío waytsja jupj, mpes yupj 'a mulú yümücj tjowelepj:

—Pasal püné Artemisa. Jupj yupj jis dios* pjü mpes Efeso po'o patjá —niná yümücj tjowelepj yupj.

Lovin nin tjowelepj hora mat'e mpes.

³⁵Hora mat'e tepyala na, lyájasa tepyala lis tjiji yupj jis jepa pjaní Efeso mpe. Tjevele yupj jilal:

—Pjü salejepj Artemisa wo toñca Efeso po'ó. Salejepj jyamacj jupj wo. Pasal püné jupj, Artemisa. Pjü salejepj wa jyamacj pwen niná Artemisa jin justa, pwen niná tsjun po'o nepé palá tjeയാ. ³⁶T'üç' way pjü salejepj. Mpes más 'üç' lyájasa nu mpalas nun. Po ma malala la müj'í nun ts'u 'inyá mpes. ³⁷Jis tucuman niyom nenem. Yupj ma

tepequeñ dios* jis wa nt'a. Ma wa malala nyuca tjowelepj Artemisa po'ó. ³⁸Demetrio ma jos niyom nepenowá lajay ca nacj. Niyom la p'a wa Artemisa wo tsjictjacj lajay, ma wa jisas niyom nenem ca nacj. Más 'ücj mvelecj jepapan jilal. Nun solejé tsjan jawas 'ücj lowú la veles yupj jilal. ³⁹Ca nacj quelel welé p'a mpes. Más 'ücj pjü 'a jis mulus la veles niná. Quina ma polel lojí niná. Nun solejé gente quelel 'a jis mulus na, jepapan javelepj ncu 'ücj 'a jis mulus. ⁴⁰Yacjaj malala la tjijicj. Pasal yümücj pjac la tjijicj, pülücj ts'a tji'in. Nun niyom nenem tucumaná, ma malala la tjajay yupj. Jepapan ma tjowelepj 'ücj 'a qjuisí mulú. Romanopan* jis jepapan 'ücj ca qjuis capj ntülücj niná la tjijicj mpes yacjaj. T'ücj way malala la tjijicj —jepa pjaní Efeso mpes nin tjevele. ⁴¹Niná t'ücj tjevele na, sin tjejyama pjü, tjil.

Pablo tjemey Macedonia nt'a, Grecia nt'a 'ots'ipj.

20 ¹Mpes pjü tjil quinam. Ma yümücj pjac lajaytsja quinam. Pablo tjiyyü'ta Jesucristo lal japon 'a jis mulus. 'Ücj jisas tepyala yupj jupj tjevele mpes. Nin jawas tjevele wa nasa ca mim jupj. Tjemey Macedonia nt'a. ²Macedonia po'o tjuwine na, tjemey yus la nuc Dios ts'uyupj. Pablo pajal 'üsüs tjevele yupj jis lal, ca 'ücj jisas nsem yupj Jesucristo mpes. Nin la tjiji na, tjemey Grecia nt'a. ³Mes cont'e tüpü'ü jupj ne'aj. Locopyaya quelel jámatsja Siria nt'a barco* mpes. Quelel jámatsja na, jupj wola tjowelepj judiopan* nepenowá la nuactsja la 'ünan jupj. Mpes ma tjemey barco nt'a. Jólatsja más 'ücj niswá mim Macedonia nt'a. Mpes ne'aj tjemey. ⁴Sópater tjemey jupj lal, Aristarco 'ots'ipj, Segundo 'ots'ipj. Gayo tjemey wa jupj lal, Timoteo 'ots'ipj. Tíquico tjemey 'ots'ipj, Trófimo 'ots'ipj. Sópater Berea mpe 'eseptsja. Pirro jatjam waytsja jupj. Aristarco, Segundo 'ots'ipj, Tesalónica mpe ne'espan waytsja yupj. Gayo Derbe mpe 'eseptsja. Tíquico, Trófimo 'ots'ipj, Asia mpe ne'espan waytsja yupj. ⁵Yupj pjü way ne'as tjil Filipos nt'a. Mwalá tjil quinam cupj qjuilal. La qjuesé nuactsja Troas mo'ó. ⁶Ma tjeleque cupj custjay. Judiopan* fiesta lajaytsja quinam, ne nin. Fiesta niná mpes pan levadura cjuwá tjelyajacj. Fiesta t'ücj tepyala na, tjeleque Filipos mpe barco* mpes. Ts'ac' cinco na ne'as tjeleque Troas nt'a. Qjuis catjampan la nyüjüsüquec niswá. Ts'ac' siéteya tepyatjaquec ne'aj.

Pablo tjevele Dios ts'uyupj jilal Troas mo'ó.

⁷Troas mo'ó Dios ts'uyupj pjü way 'a jis tjimyula sábadó* jawas, t'yaja na. Pan 'a mulú tjalá, ne yola jis tepyala Jesucristo yupj mpes tepe'e.

Pablo tjevele yupj jis walap'a'á. Yaya quelel jámatsja, mpes mwalá way p'in püs way tjevele. Püste culupwen nt'a véletsja custjay, ne t'üc' tjevele quinam. ⁸Yupj tapatja cuarto viyapa mo'ó, pajal campányatsja jupj. Lámpara* pülücj jájtatsja, sin jyawca yupj. ⁹Tjamacjas ventana casá já'asatsja. Eutico lotsja jupj. Pablo véletsja na, pajal ja vyatsja. Tjejyá, mpes palá tjejacca pje'á, 'amá nt'a, pajal campanya mpe. Mo'o jájtatsja ne'aj tjil, tjamanun jupj. Tepe'e quinam jupj. ¹⁰Pablo palá tjac' wa. Tüic' jin tjüjünsü, tepe'e t'empe nt'a, t'asiyú ntjüi'le, col tjevyaala jupj. Tjevele: “Ma nujola t'as. Nyucunú tepyala niswá.”

¹¹Viyá tjil niswá, pjü way. Tjalá. T'üc' tjalá na, Pablo püs way tjevele niswá. Tjejyawca na véletsja custjay, ne t'üc' tjevele quinam. Tjemey quinam Troas mpe. ¹²Nepénowa tjaman tjamacjas jupj wo nt'a. Pajal 'ücj jisastsja, nyucunú tepyala niswá.

Pablo tjemey Mileto nt'a.

¹³Ncupj mwalá way tjeleque Pablo lal. Barco* mpes tjeleque Asón nt'a. Pablo quelel jámatsja Asón nt'a 'amá casá. Tjevele ne'aj ca la müjüsüm cupj. No'oj mpe 'a mulú quelel léquetsja barco mpes. ¹⁴Ne'aj la nyüjüsüquec Asón po'ó, ne Pablo wama tjac' barco mo'ó. 'A mulú tjeleque Mitilene nt'a. ¹⁵Yaya tjeleque niswá barco mpes. Quío mpe ne'aj p'in tjeleque. Yaya sipé ne'as tjeleque Samos po'ó. Ts'ac' cont'e tepyala na, ne'as tjeleque Mileto po'ó. ¹⁶Ma tjeleque Efeso nt'a; Pablo ma püs way quelel pü'ütsja Asia po'ó. Leñ way quelel ne'as jámatsja Jerusalén nt'a. Ne'aj quelel já'asatsja, judiopan* 'a si mulú na fiesta mpes, yupj jis fiesta Pentecostés* ló.

Co'müypan tjiquil Efeso mpe; Pablo tjevele Dios ca jis majamas.

¹⁷Pablo tjá'asa na Mileto po'ó, sin tjejyama jis lal la cuwis co'müypan* Efeso mpe, yupj ne tsji' lajaytsja Dios mpes Dios ts'uyupj jilal. ¹⁸Tjiquil na, Pablo tjevele yupj jilal. Ninana tjevelá: “Nun solejé 'oyñ nyuca la tjejay napj nun jilal Asia po'o tjacuwis na. Solejé lovin 'üsüs la tjejay nun jilal. ¹⁹Solejé napj la tjejay qjuis Jepa Jesucristo jostsja jinwá. Ma püné jin nólatsja napj p'iyá. Pasal nólatsja la p'a po'ó; najastsja pjü ca jisas nsem qjuis Jepa Jesucristo. Solejé malala ntepalá, judiopan* quelel na 'ünantsja mpes. ²⁰Ma lecj tjejá la veletsja nun jilal, nucopj la p'acj cus la coñ Jesucristo. Nusin tji'yüsa la tjejay 'a qjuis tjimyula na. Nusin tji'yüsa la tjejay nun jis wa nt'a 'ots'ipj. ²¹Judiopan jilal tjevelé, judiopan tulucj jilal tjevelé 'ots'ipj. Tjevelé: ‘Aplijila way t'as

nun, malala nyuca la tñüjí mpes. Dios jos jin la müjÍ quinam. Toponé qjuis Jepa Jesucristo lal', nin tjevelé yupj jilal.

22"Quina jum Jerusalén nt'a. Dios Cjües jos napj ca mis ne'aj. Ma selé tsjan ca ma palas ne'aj. 23Nin p'in selé: Dios Cjües lovin vele napj lal yupj ca ma 'onsocj cawilta mo'ó, malala ca ma palas ne'aj. 24Ma nin nola ncu ma pats' ca. 'Ücj wa napj lal napj ni pü'Í Jesucristo mpes, jupj jos jin t'üc' lejay mpes. Jupj cupj qjuis Jepa Püné. Jupj jos napj mvelé la p'a jis walap'a'á napj selé. Ca yupj jis lal mvelé Dios pajal 'üsüs la tjiji gente mpes. Po quelel jis capj p'ya'sa jupj. 'Üsüs ca nin mvelé, 'ücj jis la pon yupj. Niná ntje'aya ca nin la mejay la p'a mpes.

25"Nun jis walap'a'a tjevelé 'oyñ liji Dios ne jyü'ta. Nasa t'üc' nusin tji'yüsa la tjejay. Tjum na, ma ca nus nucú niswá. 26'Ücj velé nun jilal napj ma la tjejay la p'a wa ca malala nsem Dios lal, ca malala jis mpalas. 27Napj tjevelé Dios tjevelá, pjü. T'üc' way pjü way tjevelé. 28'In tjajamá nun, lovin la müjÍ Dios tjevelá. Tjajamá Dios ts'uyupan. Dios Cjües la nu t'ya, ca pastorpan* nsem nun, mpes nun ca jis majamá yupj jupj mpes. Yupj Dios juts'a'á. Jupj Jatjam tepe'e yupj mpes, ne nin.

29"Napj selé napj tjum na, gente pasal malala ncul ca, ca mal nun nt'a 'a nu mulus na. La ntsawilicj ca nun jilal. Ca jisas nsem nun ma ca cus ncoñcó quinam Jesucristá. 30Nun sin popa nepenowá ca nin la mijicj. Ca la ntsawilicj wa Dios ts'uyupj jilal. Jesucristo lal japon nepenowá ca mponecj yupj jilal. Nin ca la mijicj yupj javelepj jinwá. 31Mpes 'in tjajamá. Ma toponé yupj javelepj. Nujola tapalas año cont'e mpes lovin t'üc' way nusin tji'yüsa la tjejay. Po nólatsja nun mpes. Najastsja nin la müjÍ Dios tjevele jinwá.

32"Najas Dios lovin ca nucopj ncoñcos. Nun solejé pasal 'üsüs way liji Dios nun jilal. Nasa nusin tji'yüsa jupj tjevelá, mpes solejé niná. Dios tjevele jupj ca nu majamas nun. Dios polel nucopj p'ya'sa más 'üsüs la müjÍ, jupj jos jinwá. Dios polel liji nun ca mpatjaqué lovin jupj lal, pjü way jupj lal japon jinwá, yupj ne jupj juts'a'á. 33Nun solejé napj lovin ma najastsja t'emel p'a juts'a'á. Yupj sin quip ma wa najastsja. 34Solejé tsji' la tjejay, mpes jaylacj la tjejay pjü way napj najastsja. Jis tje'yá wa ncapj tocoñ jilal. 35Mpes napj nusin tji'yüsa la tjejay Dios jos yümücj tsji' la müjÍ, ne jis capj mp'a'sá jis t'emel cjuwá. Nujola tapalas qjuis Jepa Jesucristo tjevelá. Tjevele: 'Ücj nujisas pyala la p'a nu ja'ayapj na. Más 'ücj nujisas nsem nun 'oyá na la p'a jilal' ", Pablo nin tjevele co'müypan* jilal. Yupj ne co'müypan waytsja Dios ts'uyupj jilal Efeso po'ó.

³⁶T'üc' tjevele na, yupj pjü way jis tic' jin tjijyünsüntüü, ne Pablo tjevele Dios lal. ³⁷Aplijila jis tepyala. Quelel la tjajaytsja Pablo. Jupj col tjovalapj. ³⁸Pasal 'aplijila jis tepyala jupj tjevele mpes. Tjevele ma ca jus nucucj niswá. T'üc' tjowelepj na, cus tocoñ barco* nt'a.

Pablo tjemey Jerusalén nt'a.

21 ¹Nasa leque tjevelecj, ne barco* mo'o tjeleque. La t'as way tjeleque Cos nt'a. Yaya tjeleque wa Rodas nt'a. Yaya sipé Pátara nt'a tjeleque wa. ²Pátara nt'a p'a barco mo'o tjeleque. Barco nenem Fenicia nt'a jámatsja. Tjeleque ncupj. ³Chipre li'inyampe tjeleque. Tiro mo'o ne'as tjeleque. Tiro Siria po'ó jupj. Barco mo'o tjat' quelel palá jat'olontsja ne'aj. Nin mpes 'ücj pje'á tjeleque barco mpe. ⁴Jesucristo lal japon la tepyalactsja. Yus tjinyucucj na, semana pjaní tepyatjaquec ne'aj yupj jis lal. Yupj tjowelepj Pablo lal: “Ma jutja Jerusalén mo'ó”. Dios Cjües sin tji'yüsa la tjiji malala ca mpalas Pablo lal Jerusalén po'ó, mpes nin tjowelepj yupj.

⁵Barco* tjemjana quelel jámatsja na, tjeleque. Pjü way Jesucristo po'o japontsja, qjuis capj tocoñ yupj tapatja mpe. 'Üsü la nt'a tjil cupj qjuis lal. Yupj sejats'om, yupj jis ts'uyupj qjuis capj tocoñ 'ots'ipj. Qjuis tic' jin tjijyünsüquec 'üsú püné la nt'a, tjevelecj Dios lal. T'üc' tjevelecj na, nasa leque tjevelecj. ⁶Barco mo'o niswa tjeleque, ne yupj tjil jis wa nt'a.

⁷Tiro mpe tjeleque quinam. Tjeleque Tolemaida nt'a. Ne'aj la tjelyapanacj Dios ts'uyupj jilal. Ts'ac' pjaní tepyatjaquec yupj jilal. ⁸Yaya tjeleque Cesarea nt'a. Felipe wo nt'a tjeleque, tsjicj way tepyatjaquec jupj lal. Jupj lovin tjevele la p'a jilal Jesucristo pajal 'üsüs la tjiji pjü gente mpes. Jupj ne niyom siéteya sin popetsja apostolpan* lis t'apj püná. Lis t'apj ca jis ma'ayacj jis la las jis vayum tulucj. ⁹Felipe yulupjana jucucuspan pjü way voyum tuluctsja yupj. Jucucus nenem profetapan* waytsja yupj. ¹⁰Ts'ac' nepenowá tepyatjaquec ne'aj. Ne'aj tepyatjaquec na Agabo tjac' Judea mpe. Profeta watsja jupj. ¹¹Tjac' wa jupj cupj nt'a. Mos tsyu'pa, tsjom tsyu'pa wa Pablo col tsyu'pa mpes. Tjevele: —Dios Cjües vele judiopan* Jerusalén po'o patja nin p'iyá ca la mijicj. Yupj yom niná ntsu'pacj, jupj ne col tsyu'pa pülül niná mpes. Ca ma'ayacj jupj judiopan tulucj jilal cus la tül jupj —nin tjevele.

¹²Jupj tjevele tjepjya'aquec na, la tjemyonacj Pablo lal ma ca mim Jerusalén nt'a. Cesarea po'o pátjatsja nin p'iyá la tjomon Pablo lal. ¹³Pablo jis la tji'yüya:

—¿Tsjan mpes 'aplijila jotjaqué? Nun nin lojí mpes 'aplijila wa ne palá napj. Ma lecj jeyá yupj ntsu'pacj napj Jerusalén nt'a tjum na. Ma lecj jeyá ni pü'l Jesucristo mpes, jupj cupj qjuis Jepa Püné —Pablo nin tjevele cupj qjuilal.

¹⁴Jupj ma quelel lñjitsja cupj qjuisastsja jin, mpes ma la tjemyonacj niswá. Tjevelecj p'in:

—Qjuisas qjuis Jepa Dios jos jinwá mpalas.

¹⁵Locopyaya 'ücj la tjijicj cupj cuts'a'á ne tjeleque. ¹⁶Jesucristo po'o japon nepenowá, Cesarea po'o tapatja sin popé, tjil wa cupj qjuilal. Mnosán wo nt'a qjuis tjaman, ne'aj tepyatjaquec püste mpes. Mnosán Chipre mpe 'eseptsja. Mwalá way topon sin popé waytsja jupj.

Ntji'liñ Pablo Jerusalén nt'a.

¹⁷Ne'as tjeleque Jerusalén nt'a. Dios ts'uyupj 'ücj jisastsja qjuiyus tjunuc. ¹⁸Yaya Pablo tjemey cupj qjuilal, cus tjinyucuj Jacobo. Dios ts'uyupj co'müypan* 'a jis tjimyula ne'aj 'ots'ipj. ¹⁹Pablo jis la tjelyapaná yupj. Tjevele tsjan la tjiji pjü way judiopan* tulucj jilal. Dios püné mpes la tjiji.

²⁰Tjepjyacañ na, 'üsüs tjowelepj Dios po'ó. Tjowelepj Pablo lal: “Qjuis catjam, jipj jus nley judiopan* pülücj topon quinam Jesucristo po'ó. Newa javelepj Dios po jos nin lijicj Moisés* tjijyü'ta püná. ²¹La p'a wa jis wala tjowelepj jipj sin 'yüsa lejay judiopan, judiopan tulucj patja nt'a. Yupj tjowelepj jipj sin 'yüsa lejay más 'ücj ma lajay Moisés tjijyü'tá. Tjowelepj jipj sin 'yüsa lejay más 'ücj ma jat'ú yupj sejatjampan tsjictjacj jis pjoloc' tsjicj way t'asiyú. Tjowelepj jipj velen más 'ücj yupj ma lajay judiopan lovin la tjajay jinwá. ²²Mpes más 'ücj nin la mijin cupj velecj mpes. T'üc' way yupj ca jus nlayecj jipj tjacuy Jerusalén nt'a. ²³Mpes cupj qjuisas jipj la mijin cupj velecj jinwá. Cupj sin popa yulupjana way quina t'üc' lajay Dios lal tjowelepj ca nin la mijicj. ²⁴Yupj jilal ca mim, ca nin la mijin Moisés popel jyü'ta jinwá, ca salá jinwá mya palas Dios lal. Jaylacj la mijin yupj jisas mpes 'ots'ipj, ca pjü jaylacj la mijicj 'ücj t'üc' la qjuijicj yupj tjowelepj Dios lal. Tja'ayapj na, 'ücj ca sey ts'üil nt'üjücj t'üc' la tjajay mpes. Nin lejay na, judiopan Jesucristo po'o japon witjacj ca nucuj jipj nin la tjejay. Ca jus nlayecj nepénowa ma t'üc' way tjowelepj jipj po'ó. Ca sin mü'üsüs jipj lejay wa Moisés tjijyü'tá.

²⁵Judiopan* tulucj p'a casá lajay 'in. Judiopan tulucj Jesucristo po'o topon wa, mpes papel tepyaquec, jas tjejyamacj yupj nt'a. Papel

tjevele más 'ücj Jesucristo lal japon ma jalá pwisis p'a tja'ayapj yupj jis dios witjacj* mpes. Más 'ücj ma jalá pwisis 'os jüp'üy mo'o toñca custjay. Más 'ücj ma myü'üñ 'osis. Más 'ücj niyom ma jamanun yupj sejats'om tulucj. Más 'ücj nequem ma jil yupj jis vayum tulucj jilal. Nin tjevele papel niná cupj jas tjejyamacj yupj mpes. Judiopan jus nlay niná cupj tjevelecj judiopan tulucj jis lal”, nin tjowelepj Pablo lal.

²⁶Mpes yaya Pablo nin la tjiji yupj tjowelepj jin. Tjemey niyom yulupjana nenem jilal. Moisés* tjijyü'ta jin la tjajay, ca salá jinwá cüpalas Dios lal. Tjil Dios wo* nt'a, tjowelepj ne'aj tsji' lajay jilal. Tjowelepj ts'ac' siete tepyala na, t'üc' nsem pjü ts'ac' jawas yupj salá jis mpalas mpes. Ts'ac' siete tepyala na ncul, yupj pjü way animal ca ma'ayacj Dios mpes, Moisés popel jyü'ta jinwá.

²⁷Ts'ac' siete cyawájatsja na, judiopan* nepenowá jus tjunuc Pablo, tóncatsja jupj Dios wo* mo'ó. Yupj Asia mpe ne'espan. Ma jisastsja Pablo. Malala tjowelepj Pablo po'ó, mpes judiopan pülücj ts'a tji'in jupj lal. Ntji'liñ jupj. ²⁸Yümücj tjowelepj: “Israelpan*, nculá qjuis capj mp'a'sá. Yom niná malala vele judiopan po'ó jun ta'á. Vele yupj jilal más 'ücj ma lajay Moisés* tjijyü'tá. Vele yupj jilal Dios wo malala. Jis ticyuna judiopan tulucj. Dios wo mo'ó tjil yupj. Mpes pasal malala nyuca la tjiji jupj Dios wo lal”, nin tjowelepj. ²⁹Nawaja'a yupj jus tjunuc Trófimo ne'aj tjuwine Pablo lal Jerusalén po'ó. Mpes yupj yólatsja Pablo tjemyana Trófimo Dios wo mo'ó. Trófimo judío tulucj, Efeso mpe 'eseptsja jupj.

³⁰Pjü Jerusalén po'o tapatja ts'a tji'in Pablo lal yupj tjowelepj mpes. Leñ way 'a jis tjimyula Dios wo* nt'a, ntji'liñ Pablo. Pje'á la tjolocjocj jupj. Jun t'olon. ³¹Quelel ja'ünantsja jupj. Quelel ja'ünantsja na, jepa püné romanopan* jis militarpan mpes jas tji'yüsa pjü way Jerusalén nt'a patja 'a jis tjimyula. Ts'a tji'intjsja, yümücj pjac tjowelepj quinam. ³²Mpes leñ way ts'üequené 'a jis tjimyula nt'a. Tjemey militarpan nepenowá jilal, militarpan jis jepapan nepenowá jilal 'ots'ipj. Gente tjunuc jiquiltsja yupj, mpes ma mo'o süp quinam Pabló.

³³Militarpan jis jepa püné tjac' na, ntjüi'le Pabló. Jis tjijyü'ta militarpan la tsupapj jupj cadena* mpes. La tji'yüya pjacj niná. La tji'yüya tsjan la tjíjitsja niná. ³⁴Gente pasal yümücj pjac tjowelepj Pablo malala. Ma yuwal tjowelepj. Mpes militarpan jis jepa püné ma jas tji'yüsa tsjan la tjiji Pabló. Jis tjijyü'ta militarpan la man jupj militarpan patja nt'a. ³⁵Jümücj ne'as tjil na, Dios wo* wolap'a'á, judiopan* pajal ts'a 'in jis tepyala. Nasa way quelel ja'ünantsja Pablo. Mpes militarpan leñ

way ntji'liñ jupj, campanya tjaman jupj, judiopan ma malala jis la jay jupj. ³⁶Judiopan cjiil jiquiltsja, yümücj tjoweleptsja: “Tjü'ü'ná jupj”.

Pablo tjevele judiopan jilal.

³⁷Ne'as tjil quinam militarpan tapatja nt'a. Wama quelel jiltsja na Pablo lal, Pablo la tji'yüya militarpan jis jepa püné lal:

—¿Ncu 'ücj velé jipj lal?

Jepa wola tjevele:

—Napj ma seletsja griego* velen jipj. ³⁸Nólatsja jipj Egipto mpe 'esepj ca nacj. Egipto mpe 'esepj niyom pülücj 'a jis tjimyula la tjiji jupj nawaja'a, quelel le palánatsja jepapan jis lal. Yulupjana mil waytsja yupj. 'Ücj yupj jilal ja'tinan la p'a. Egipto mpe 'esepj jis tjemyana wa cjuwá nt'a. Nintsja jipj, nin nólatsja napj.

³⁹Pablo wola tjevele:

—Nin tulucj napj. Judío* napj. Püna tüpü'üs Tarso nt'a Cilicia po'ó. Selen Tarso nt'a pülücj patja, selen yupj jis jepapan jajütütj p'a nt'a patja wa. Napj la 'e mon ma'ayan mvelé gente jis lal —Pablo nin tjevele.

⁴⁰Militarpan jis jepa püné tjevele 'ücj mveles yupj jilal. Mpes Pablo jas nisa, tóncatsja jis wa wolap'a'a. Jupj pjwel jas tjijyünsa, la syüpjünú; jostsja judiopan* mpjacañ jupj mveles. Lyájasa tepyala. Pablo tjevele yupj jilal; yupj jis tin hebreo* ló mpes tjevele yupj jis lal. Tjevele:

22 ¹“Judiopan*, co'müypan* 'ots'ipj, najas nusin mü'üsüs ma malala la tjejay napj. Nin mpes quelel velé nun jilal”, nin tjevele.

²Tjepjyacañ hebreo* véletsja jupj, mpes 'üsüs tjepjyacañ jupj lal.

Tjevele: ³“Judío* napj. Ntjamanuna Tarso nt'a Cilicia po'ó. Mop'in ntjit'unú qui'á Jerusalén po'ó. Gamaliel nin tji'yüsa la tjiji. 'Üsüs nin tji'yüsa pjü way Moisés* tjijyü'tá. Judiopan püna tapatja la tjjay, niná 'üsüs nin tji'yüsa. Napj selé nun lovin quelel loj Dios jos jinwá. Nin p'iyá la tjejaytsja napj. ⁴Pasal malala nyuca la tjejay napj Jesucristo po'o japon jilal. Tsyupaptsja yupj, jis tje'yonsó wa cawilta mo'ó. Nepénowa tecya'liñ napj la tjejay mpes. ⁵Sacerdote* más püné selé napj nin la tjejay. Pjü judiopan jis jepapan, co'müypan* 'ots'ipj, salejepj napj nin la tjejay. Papel ntja'ayapj judiopan mpes Damasco po'o patja. Yupj ne cupj qjuis catjampan. Papel niná tjetsja napj Damasco nt'a. Papel tjevele 'ücj napj tsyupapj Jesucristo po'o japon ne'aj, 'ücj si cuman Jerusalén nt'a, jis capj la tül.

Pablo tjevele 'oyn tepyala ne jostsja Jesucristo.

⁶”Lots'ac' culupwen nt'a já'asa na, ne'as tjumtsja, ne'aj way p'in Damasco. Leñ way pajal jaw tepyala tsjun po'ó. Napj nt'a pasal jaw

tepyala wa, napj t'asiyú tjejjawca. ⁷Mpes ntitülú, tüpü'üstsja napj. Nepé vele pjactsja tjapjacas. Tjevele: 'Saulo, ¿tsjan mpes malala nyuca lejay napj lal?' ⁸Napj la tji'yüy: '¿Pjacj vele napj lal?' Nawala tjevele: 'Jesucristo napj, Nazaret mpe 'esejj napj. Jipj malala nyuca lejay napj jisas lal. Mpes malala nyuca lejay wa napj lal', nin tjevele. ⁹Ncapj tocoñ tjunuc wa tjejjawca napj nt'a, nin p'in ma sin tji'yüsa jupj tjevelá. ¹⁰Napj tjevelé: '¿Tsjan jyas napj la mejay?' Qjuis Jepa Jesucristo nawala tjevele: 'Jin ni'isa, mim Damasco nt'a. Ne'aj yom p'a wa mveles ca jipj lal tsjan niná napj najas ca jipj la mijin', nin tjevele. ¹¹Ma polel tjinyuc, tjejjawca la tjiji mpes. Mpes niyom ncapj tocoñtsja namas ntji'liñ, ntjaman napj Damasco nt'a.

¹²Ne'aj Damasco nt'a pü'u watsja Ananías. Po 'üsüs la tjíjtsja Moisés* tjijyü'tá. Po 'üsüs waytsja jupj pjü judiopan* jilal ne'aj. ¹³Tjac' napj nt'a, tjevele: 'Saulo, jipj ne napj natjam Dios mpes. Quina nucun ca niswá', tjevele. Leñ way tjinyuc, jupj nin tjevele na. Jus tjinyuc jupj. ¹⁴Tjevele: 'Cupj ne judiopan püna tapatja sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Yupj po jisastsja Dios. Dios niná quina jos jipj jus nlayen tsjan ca la mijis jupj. Jupj jostsja jipj tjinyuc jupj Jatjam, jupj Yom 'Üsüs Dios Lal. Dios jostsja wa jipj tjapjac' Jatjam tjevelá. Mpes nin tepyala. ¹⁵Mpes quina mvelen ca gente pjü way jilal jupj mpes. Pjü tjinyuc mpes mvelen ca yupj jilal. Pjü tjapjac' mpes mvelen wa yupj jilal. ¹⁶Ma la 'unuca quinam. Mas, bautizar* ca la mya jay. La monan jipj Dios perdonar la mya jis jipj, malala nyuca la tjejjay. La monan ca nin la mijis Jesucristo mpes, ne nin la mijis', Ananías nin tjevele napj lal.

Pablo tjevele 'oyn tepyala ne tjemey judiopan tulucj nt'a.

¹⁷Niswa tjacuwis na Jerusalén nt'a, tjum Dios wo* nt'a la veles jupj lal. Nan si tsicyacj jinwá ntepalá, ne tjinyuc napj. ¹⁸Nejepa Jesucristo jus tjinyuc. Napj lal tjevele: 'Leñ way jutja Jerusalén mpe. Jipj velen napj nin po'ó ma ca mponecj yupj.' ¹⁹Wola tjevelé: 'Nejepa, yupj salejepj napj tjum pjü yupj jis wa nt'a, judiopan* 'a si mulú nt'a. Tjum la tjilil jipj lal topon. Salejepj cawilta mo'o jis tje'yonsó, mo'o süp yupj 'ots'ipj. ²⁰Salejepj 'üsüs waytsja napj lal yupj tjü'ünan Esteban, jupj ne la p'a jilal tjevele jipj mpes. Tjum yupj jis lal Esteban tjü'ünan na. Napj tjejjamá yupj sin quip pje'apa, tjü'ünan na.' ²¹Nin tjevelé napj jupj lal. Mop'in nin Nejepa Jesucristo tjevele: 'Jutja. Jin jyam pasal campa nt'a, judiopan tulucj nt'a', nin tjevele napj lal."

**Militarpan jis jepa püné jis tjijyü'ta
militarpan mo'o la süp Pablo.**

22 Pablo tjevele na judiopan* tulucj mpes, yupj ne'aj lejeñtsja pajal yümücj pjac tjowelepj. Tjowelepj: “Tjü'ü'ná jupj. Más 'ücj ma pü'ü”, nin tjowelepj.

23 Newa yümücj pjac tjowelepj. Sin quip pje'apa leñ way sin tjü'ipj, la ts'i yupj. 'Amá jay la p'a'a la tocoy wa. Nin la tjajay yupj pajal ts'a tji'in mpes. 24 Militarpan jis jepa püné tjinyuca na yupj nin la tjajay, jis tjijyü'ta militarpan jilal jis la cuwis Pablo lal militarpan patja nt'a. Tjijyü'ta mo'o la süp jupj, ca jupj mveles tsjan la tji'á. Jepa quelel si 'üsütsja tsjan mpes judiopan* pasal ts'a tji'in Pablo lal. 25 Mpes militarpan tüpüntüpj jupj, tsupapj la süp jupj. Custjay süpú secj na p'in, Pablo tjevele militarpan jis jepa pjaní way lal. Tjevele:

—Malala ca ma süpücj. Romano* wa napj. Ma nusin tji'yüsa custjay ncu t'üc' way malala la tjejay napj —Pablo nin tjevele.

26 Niná jepa militar tjapjaca na Pablo tjevelá, lecj tjejá jupj. Tjemey militarpan jis jepa püné nt'a. La tji'yüya:

—¿Ncu selen yom niná romano* jupj? Malala syüpücj jupj —nin tjevele.

27 Mpes militarpan jis jepa püné tjac' Pablo nt'a, la tji'yüya:

—¿Ncu t'üc' way romano* jipj?

Pablo wola tjevele:

—Nin.

28 Militarpan jis jepa püné tjevele:

—Pasal pülücj jaylacj la tjejay napj, romano* ntepalá mpes.

Pablo tjevele:

—Mpapay románotsja* jupj, mpes wa romano napj —nin wola tjevele.

29 Mpes militarpan ma süp jupj. Leñ way tjil. Militarpan jis jepa püné lecj tjejá malala la tjiji mpes. Malala nin, jupj tjijyü'ta la tsupapj romano*.

**Militarpan jis jepa püné tjemjana Pablo judiopan
jis jepapan nt'a, co'müypan nt'a wa.**

30 Yaya militarpan jis jepa püné quelel seletsja custjay tsjan mpes judiopan* tjat' tjowelepj Pablo po'ó. Mpes tjijyü'ta 'a jis mulus pjü sacerdote* noypan, pjü judiopan jis jepapan 'ots'ipj. Syocte Pablo, ne tjemjana jupj yupj 'a jis tjimyula nt'a.

23 ¹Pablo po jis wala tjinyuca judiopan* jis jepapan. Tjevele:
—Natjampan, napj pyon napj lovin la tjejay Dios jostsja jinwá.

²Ananías tjjjyü'ta Pablo nt'a lejeñtsja mo'o la tül jupj. Ananías sacerdote* más püné waytsja jupj. ³Pablo tjevele jupj lal:

—Dios ca cyapj ntülüs. Jipj mvelen ca ncu malala la tjejay napj. Jipj p'iyá malala. Selen Moisés* tepyacá, mpes 'ücj polel velen ncu malala la tjejay. Newa nin, jipj p'iyá ma lejay Moisés tepyaca jinwá. Tjjjyütütj mo'o la tül napj, niná Moisés tjjjyü'ta jin tulucj.

⁴Ne'aj lejeñtsja tjowelepj:

—Yom niná lal velen tsji' liji jupj Dios mpes. Jupj ne sacerdote* más püné. Malala nin, jipj malala tjevelen jupj lal —nin tjowelepj.

⁵Pablo jis wala tjevele:

—Natjampan, ma seletsja napj jupj sacerdote* más püné. T'üç' way Moisés* tjjjyü'ta: 'Ma malala nyuca mvelé nun jis jepa po'ó'.

⁶Pablo jus nléyatsja nepénowa yupj ne'aj saduceopan* waytsja yupj, la p'a wa fariseopan* waytsja yupj. Ma yuwal yólatsja yupj. Mpes yümücj tjevele jupj pjü jilal:

—Fariseo* way napj. Mpapay fariseo waytsja jupj. Napj pyon Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ jilal, mpatjam niswá. Nin mpes la velel napj lal —nin tjevele Pablo.

⁷Niná tjevele mpes, saduceopan* la tjowelel fariseopan* jilal. Lovin ma yuwal yólatsja. ⁸Fariseopan japon tecya'liñ ca sin müjünsücj, mpatjam niswá. Saduceopan ma nin japon. Fariseopan japon angelpañ* lyawuñ. Saduceopan ma nin japon. Fariseopan japon gente jis qjues lyawuñ. Saduceopan ma nin japon. Mpes saduceopan la tjowelel fariseopan jilal. ⁹Pasal yümücj la tjowelel. Fariseopan sin popa nepenowá, Moisés* popel sin 'yüsa lajay yupj, sin tjjjüñsüpj yupj, yümücj tjowelepj. Ts'a 'intsja yupj. Tjowelepj: "Niná ma malala la tjjji. Cjües nin tjevele jupj lal ca nacj. Ángel nin tjevele jupj lal ca nacj." ¹⁰Fariseopan, saduceopan, po ma yuwal yólatsja yupj. Pajal la tjowelel. Pasal yümücj la tjolocjoctsjá Pablo pjwel manas. Mpes militarpan jis jepa püné lecj jéyatsja jupj pjwel ca nt'ancanañ. Mpes jis tjjjyü'ta militarpan jis la tjlil Pablo, ca leñ way manucj jupj militarpan patja nt'a.

¹¹Püste na, qjuis Jepa Jesucristo tjac', tóñcatsja Pablo nt'a. Tjevele: "Po ma lecj tjejá. Qui'á Jerusalén nt'a tjevelen yupj jilal napj nin po'ó jipj selen mpes. Nin p'iyá ca mvelen Roma nt'a 'ots'ipj", nin tjevele.

Judiopan quelel ja'ünantsja Pablo.

¹²⁻¹³Yaya judiopan* cuarénteja 'a jis tjimyula la veles Pablo po'ó. Más 'in pülücj waytsja yupj cuarenta lal. Quelel ja'ünantsja jupj.

Tjowelepj: “Más 'ücj 'yü'nacj jupj. Laja secj ca nsem, müsü secj ca nsem, jupj tji'yü'nacj nas. Dios pjoca cupj velecj. Mpes ca nin la mijicj cupj tjevelecj jinwá.” ¹⁴Tjil sacerdote* noypan nt'a, co'müypan* nt'a wa. Tjowelepj yupj jilal:

—Ca mü'ü'nacj Pablo. Laja secj nsem, jupj tji'yü'nacj nas. Dios tjapjaca tjevelecj, mpes nin ca la mijicj cupj tjevelecj jinwá. ¹⁵Qjuisas lo moná militarpan jis jepa püné lal jupj ca lal ncuwim Pablo nun nt'a. Tjowelé más 'üsüs quelel nusin 'yüsa tsjan la tjiji jupj. Nin p'iyá mvelecj wa pjü way judiopan* jis jepapan. Jümücj nt'a ca la nucum. Tjac' na, mü'ü'nacj ca jupj —nin tjowelepj sacerdote* noypan jilal, co'müypan* jilal wa.

¹⁶Mop'in ma nin tepyala yupj jisastsja jinwá. Pablo quelev jas tji'yüsa yupj quelel lajaytsja niná. Mpes tjemey militarpan patja nt'a, tjevele Pablo lal. ¹⁷Mpes Pablo la tjemyona jepa militar la cuwis jupj nt'a. Tjac' na, la tjemyona:

—Militarpan jis jepa püné nt'a tjemyana tsjicj niná. Jupj lal quelel vele jupj.

¹⁸Mpes tjemyana Pablo quelev militarpan jis jepa püné nt'a. Tjevele: —Pablo la tjemyona napj ca ncuwis jupj nt'a. Jupj ne tsyu'pa já'asa tjum na, la tjemyona tsjicj niná lal ca mis jipj nt'a. Quelel véletsja jipj lal —nin tjevele militarpan jis jepa püné lal.

¹⁹Mpes militarpan jis jepa püné tsjicj mos ntjü'le, lal tjemey yusapj nt'a. La tji'yüya:

—¿Tsjan quelel velentsja?

²⁰Pablo quelev wola tjevele:

—Yaya judiopan* ca la monacj jipj ca jas majaman Pablo judiopan jis jepapan nt'a. Ca mvelecj yupj más 'üsüs quelel sin 'yüsa tsjan la tjiji jupj. La tsuwil yupj. ²¹Po ma mponen ca yupj mvelecj. Yupj sin popa cuarénteya la nucucj ca jümücj nt'a la 'ünan Pabló. Más 'in pülücj waytsja yupj cuarenta lal. Nasa tjowelepj Dios tjapjaca yupj tjowelepj, mpes nin ca la mijicj yupj tjowelepj jinwá. Quina quelel jus nlay ncu jas majaman.

²²Mpes militarpan jis jepa püné tjevele tsjicj lal:

—Po ma mvelen la p'a jilal nin tjevelen napj lal. 'Ücj mim quinam.

Militarpan jis jepa püné jas tjejyama Pablo Félix nt'a.

²³Nin tjevele na, militarpan jis jepa püné tjijyü'ta militarpan jis jepapan mát'eya jis la cuwis. Tjevele yupj jilal:

—Militarpan tñüütú 'ücj la mijicj nlawú Cesarea nt'a. Najas püste nlawú, las nueve tepyala na. Najas militarpan cien mat'e jis tsjam mpes ca mal. P'a wa setenta cavayú casá ca mal, najas. Najas p'a cien mat'e ca mal wa, nt'acj ca yo campa, sey ts'ülül lejeñ. ²⁴Najas ca manú Pablo jepa romano* auxiliar nt'a, Félix ló jupj. Ma najas malala mpalas Pablo lal. Cavayú 'ücj la müjí Pablo casá lo 'osos —militarpan jis jepa püné nin jis tñijyü'ta.

²⁵Papel tepyaca, jas tjejyama Félix nt'a. Papel nin tjevele:

²⁶Félix, jipj jepa romano* auxiliar, mpes quelel pyac jipj mpes. Pasal püné jipj. Napj ne Claudio Lisias.

²⁷Judiopan* ntji'liñ yom niná. Quelel ja'inantsja jupj. Napj nin tji'yüsa romano* waytsja jupj. Mpes tjum yupj nt'a napj militarpan jilal, pje'á la ts'iyacj jupj yupj mpe. ²⁸Napj quelel nin 'yúsatsja tsjan mpes ntji'liñ jupj. Quelel nin 'yúsatsja tsjan mpes ts'a tji'in jupj lal. Mpes napj tjemyan jupj judiopan jis jepapan nt'a. ²⁹Nin mpes napj jus nley yupj ts'a tji'in jupj lal jupj ma judiopan tñüütütj jinwá liji mpes. Malala mo'm quelel ja'ünan. Malala wa quelel ja'onsopj cawilta mo'ó. Napj pyon ma malala la tñiji jupj. ³⁰P'a wa tjevele napj lal t'üc' way judiopan ca mü'ü'nacj jupj. Mpes leñ way quelel se jamtsja jupj jipj nt'a. Tjevelé ts'a tji'in jilal más 'ücj yupj ca mal 'ots'ipj, mvelecj jipj lal 'oyñ nyuca la tñiji ne ts'a tji'in yupj. T'üc' tepyac quinam. Nin way p'in.

³¹Militarpan la tjajay yupj jis jepa püné tñijyü'tá. Püste na tjaman jupj Antípatris nt'a, pülücj patja nt'a. ³²Yaya militarpan cavayú casá tjiltsja tjaman Pablo Cesarea nt'a. Militarpan la p'a tñil Jerusalén nt'a niswá, yupj tapatja nt'a. ³³Cabayú casá tñil Cesarea nt'a ne'as tñil. Papel tja'ayapj jepa romano* auxiliar. Pablo lal tñil wa jupj nt'a, ca jupj majamas. ³⁴Jepa papel mo'o tjevele na, la tji'yüya ca'ampe 'esepj Pablo. Pablo tjevele Cilicia po'o tüpü'ü jupj. ³⁵Jepa püné auxiliar tjevele: “Jipj mpes jat' javelepj tñiquil na, mpjacas mvelen ca, mpjacas wa yupj javelepj. Tjapjacas na, mvelé ca ncu malala la tjejay jipj”, nin tjevele. Tñijyü'ta 'üsüs majamacj Pablo, Herodes wo püné nt'a.

Pablo tjevele Félix lal ma malala la tñiji.

24 ¹Ts'ac' cinco tepyala na, Ananías tjac' Cesarea nt'a. Jupj ne sacerdote* más pünetsja. Tjac' co'müypan* nepenowá jilal. Ticyuna wa Tértulo la veles yupj mpes jepa romano* auxiliar lal. Tñil jepa niná nt'a. Tjowelepj 'oyñ la tñiji Pablo ne ts'a tji'in yupj. ²Pablo

tjajamapj tucuman wa jupj quinam. Pablo tucuman na Tértulo jas tjevele jepa lal Pablo po'ó. Jepa niná Félix lotsja. Tértulo tjevele:

—Félix, pasal püné jipj. Jipj la tjejay mpes cupj ma le palanacj la p'a nt'a patja jilal. Jipj la tjejay mpes más 'üsüs tepyala pjü jilal cupj pyatjaquecj nt'a. Mpes wi'iquecj jipj lal. ³Po 'ücj qjuisas lovin jipj la tjejay mpes. Po wi'iquecj jipj lal. ⁴Ma quelel pajal pülücj velé napj. Nin p'in po le mon jipj mpjacam napj velé. Tsjicj way p'in mvelé ca. ⁵Qjuisin tji'yüsa yom niná pasal malala vele gente jis lal. Jun ta'á judiopan* patja nt'a ts'a 'in se palá la p'a wa judiopan jilal, niná sin 'yüsa liji mpes. Jupj püné Nazareno lal japon jilal. Yupj nin japon Jesucristo tjevelá. ⁶Yom niná malala quelel lójitsja Dios wo* lal. Mpes ntjiliquecj jupj. Quelel velectsja malala la tjiji. Cupj selecj Moisés* tjijyü'tá, mpes 'üsüs polel velectsja ncu malala la tjiji. ⁷Nin lijictsja na, Lisias tjac', jupj ne militarpan jis jepa püné. Jupj, jupj militarpan 'ots'ipj, pja'as la qjuis tjajay, ntji'liñ Pablo, tjaman jupj cupj mpe. ⁸Lisias tjijyü'ta cupj ca nlaca jipj nt'a la veles 'oyn nyuca la tjiji niná ne ma qjuisas. Niná lal velen na, ca jin mü'üsüs t'üc' tjevelecj jupj po'ó —Tértulo nin tjevele jepa romano* auxiliar lal.

⁹Judiopan* jis jepapan tjowelepj wa jepa lal. Nin p'iyá tjowelepj Tértulo tjevele jinwá. Tjowelepj Tértulo t'üc' way tjevele Pablo po'ó.

¹⁰Jepa romano* auxiliar jostsja Pablo mveles ca quinam. Ninana Pablo tjevelá:

—Quelel velé ma malala la tjejay napj. Po 'ücj najas velé jipj lal; püs way nasa jepa tjactsja jipj judiopan* jilal. Püs way tjevelentsja ncu gente malala la tjajay. ¹¹Nawaja'a, ts'ac' doce nasa, napj tjum Jerusalén nt'a la veles Dios lal. Palá tüpwi'tjis Dios wolap'a'á, tjevelé jupj pajal püné. T'üc' way velé napj, jipj 'ücj jus cülayé niná la p'a javelepj mpes. ¹²Ma la tjevelel la p'a jilal Dios wo* nt'a. Ma wa la tjevelel judiopan 'a si mulú nt'a. Jas tüpwes ma la tjevelel napj Jerusalén mo'ó. Gente ma la tapalan napj la tjejay mpes. ¹³Niyom nenem jat' javelepj napj nin po'ó la p'in. Yupj salelepj yupj p'iyá la tsuwil.

¹⁴Napj quelel velé jipj lal napj nin lejay Dios tjijyü'tá. Ninana p'iyá tjevele, judiopan* püna tapatja nin la tjajay. Cupj yupj sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Napj pyon pjü way Moisés* tepyacá. Napj pyon wa pjü way profetapan* tapac. Napj lejay Dios tjevelá, pjü way Jesucristo po'o japon nin lajay jinwá. Niyom nenem javelepj malala p'in niná Jesucristo po'o japon mpes. Niná nin lejay napj. ¹⁵Napj pyon p'a jawasa Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ, mpatjam ca niswá. Sin

müjünsüs 'üsüs witjacj, malala witjacj 'ots'ipj. Nenem qui'á lejeñ japon wa Dios nin ca la mijis. ¹⁶Napj pyon mpes, lovin quelel lejay Dios jos jinwá. Lovin 'üsüs quelel lejay la p'a jilal. Mpes napj selé 'üsüs lejay.

¹⁷”Año nepénowa mpes tüpü'üs napj la p'a nt'a. Nawaja'a p'in tjum Jerusalén nt'a. Tjum jis la 'ayas t'emel cjuwá jilal. Tjum la 'ünan animal witjacj, la 'ayas Dios mpes. ¹⁸Napj la tzejay Moisés* popel jyü'ta jinwá, ca salá jinwá nsem napj Dios lal. Nin mpes 'ücj jumtsja Dios wo* mo'ó. Napj 'yatsja Dios mpes ne'aj. Pülücj 'a jis tjimyula tulucj nin jawas, la veleltsja tulucj yupj. Nin p'in judiopan* nepenowá Asia mpe tjiquil, nus tjunuc yupj. ¹⁹Más 'ücj yupj jiquil jis la veles jipj lal. Yupj polel javelepj ncu malala la tzejay napj. Napj selé yupj jus nlay ma malala la tzejay napj. ²⁰Mop'in leñ yupj qui'á. Nenem qui'á lejeñ nin yola napj malala la tzejay. Nin tulucj. Pjü judiopan jis jepapan napj lal tjowelepj na, yupj sin tjilyüsa t'üc' way ma malala la tzejay. Niyom nenem jat' javelepj, salelepj wa t'üc' way velé napj. ²¹Pjaní p'in malala la tzejay. Napj lal tjowelepj na, yümücj tjevelé: ‘Napj pyon Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ, mpatjam ca niswá. Nin mpes ncapj lo velelé yacjaj’, nin tjevelé.

²²Félix seletsja tsjan japontsja Jesucristo po'o japon. Mpes jupj ma quelel véletsja ncu malala la tjiji Pabló. Mpes tjevele:

—Militarpan jis jepa püné, Lisias, tjac' na, napj mvelé ca ncu niná malala la tjiji —nin tjevele.

²³Jupj tjijyü'ta jepa militar ca majamas Pablo. Tjevele Pablo 'ücj pje'á mwinim jupj jos na. Tjevele wa Pablo jomicapan 'ücj ncul jis la veles jupj lal, jis la 'ayas jupj jos 'ots'ipj.

²⁴P'a jawasa, ts'ac' nepénowa tjejyawca na, Félix tjac' niswá Cesarea nt'a. Tjac' jats'om lal, Drusila lotsja jupj. Judío* waytsja jupj, jats'om. Félix tjijyü'ta la cuman Pablo. Pablo tjevele yupj jilal tsjan japon Jesucristo po'o japon. ²⁵Pablo tjevele Dios jos pjü way 'üsüs lajay Dios jinwá. Tjevele Dios jos pjü 'in jajamapj ne nin lajay Dios jos jinwá. Tjevele p'a jawasa Dios mveles ca ncu malala la tjijicj. Pjü jilal nin mveles ca. Félix lecj tjejá Pablo tjevele mpes. Félix tjevele: “Najas jay quinam. P'a jawasa, napj liji secj na, müjütütj ca lya cuman jipj niswá napj nt'a.” ²⁶Félix jostsja Pablo t'emel ma'ayas, jupj ca leñ way jas majamas cawilta mpe. Mpes Félix la pülücj tjijyü'ta la cuman Pablo, la veles jupj lal. Mop'in nin, Pablo lovin ma tje'yaya t'emel. ²⁷Año mat'e tepyala na, p'a jepa tjá'asa tepyala. Porcio Festo lotsja jupj. Félix jostsja judiopan 'ücj jisas mpalas jupj lal. Mpes ma tjijyü'ta 'ücj la winin quinam Pablo cawilta mpe.

Festo lal Pablo tjevele ma malala la tjiji.

25 ¹Mpes Festo tjac' quinam Cesarea nt'a, jepa romano* auxiliari nsem jupj. Ts'ac' cont'e tepyala na, tjemey jupj Jerusalén nt'a. ²Ne'aj sacerdote* noypan, niyom p'a wa noypan witjacj judiopan* jilal, tjiquil wa jis la veles Festo lal. Tjowelepj Pablo pasal malala la tjiji. ³La tjomon Festo lal jupj 'üsüs la mijis yupj jilal. Jisastsja jupj ca müjü'tüs la cuman Pablo Jerusalén nt'a. Jümücj nt'a quelel la nuçtsja la 'ünan Pablo, jümücj casá jac' na. ⁴Festo jis wala tjevele Pablo cawilta mo'o ca ma'ajam Cesarea po'ó. Tjevele: “Leñ way jum Cesarea nt'a. ⁵'Ücj nun jis jepapan ncapj jacoñ jil. Nun poné niná malala la tjiji. Cesarea po'o tjil na, yupj 'ücj mvelecj ca napj lal tsjan niná jupj la tjiáj”, nin tjevele.

⁶Ts'ac' ocho, ts'ac' diez ca nacj, tüpü'ü jupj Jerusalén nt'a. Locopyaya tjemey Cesarea nt'a niswá. Yaya 'etjele la veles ncu malala la tjiji Pablo. Tjijyü'ta la cuman jupj. ⁷Judiopan* tjiquil Festo lal Jerusalén mpe. Pablo tjac' na, 'a jis tjimyula yupj Pablo t'asiyú. Tjowelepj Festo lal. Tjowelepj Pablo pasal la pülücj malala la tjiji. Tjowelepj mpes Festo ma jas tji'yüsa ncu t'üç' way malala la tjiji Pabló. ⁸Pablo tjevele ma t'üç' way tjowelepj. Tjevele:

—Lovin ma malala tjevelé napj judiopan* tjüütütj po'ó. Dios wo* lal ma wa malala la tjejay napj. Ma wa malala la tjejay romanopan* jis jepa lal —Pablo nin tjevele.

⁹Festo jostsja judiopan* 'ücj jisas mpalas jupj lal. Mpes la tji'yüya Pablo lal:

—¿Ncu 'ücj jipj lal leque Jerusalén nt'a? Judiopan* qui'á jatja, javelepj pasal malala la tjejay jipj. Jerusalén nt'a napj ca mvelé ncu t'üç' way malala la tjejay jipj —Festo nin tjevele.

¹⁰Pablo wola tjevele:

—Qui'á jüs jipj lal. Jipj tsji' lejay romanopan* jis jepa mpes. Más 'ücj qui'á mvelen ca ncu malala la tjejay napj. Ma malala la tjejay judiopan* jilal. Jipj selen t'üç' way ma malala la tjejay yupj jilal. ¹¹Gente pasal malala nyuca lajay na, 'ücj la p'a ja'ünan yupj, malala la t'ajay mpes. Napj malala la cüjaytsja yupj jinwá, 'ücj ma 'ü'nacj napj. Nin tulucj. Napj ma nin la tjejay yupj jinwá. Napj selé ma malala la tjejay napj. Judiopan nenem jat' javelepj pasal malala la tjejay napj, mop'in ma t'üç' way tjowelepj yupj. Mpes pjü ma polel jajütütj ne ni tjililiñ. Napj le mon jipj nin majaman jepa nt'a Roma po'ó. Jupj mveles ca ncu malala la tjejay napj —Pablo nin tjevele.

¹²Nin mpes Festo tjevele se jap'actsja jilal. 'A mulú tjowelepj tsjan más 'ücj la mijicj Pablo lal. T'üic' tjowelepj na, Festo tjevele Pablo lal: —Jipj la tjemyon napj lal napj ca jin majam jepa nt'a Roma po'ó. Mpes jin majam ca jupj nt'a.

Festo tjevele Agripa lal Pablo po'ó.

¹³P'a jawasa, ts'ac' nepénowa tepyala na, tjac' wa Agripa, Berenice lal, Cesarea nt'a ca jus nucus Festo. Agripa jepa püné waytsja jupj. ¹⁴Tsjicj way tapatja ne'aj. Festo tjevele Agripa lal Pablo po'ó. Tjevele: —Yom püs way já'asa cawilta mo'ó. Félix ma jas tjejyama, jupj p'iyá jépatjsja na. Yom niná já'asa custjay ne'aj. ¹⁵Jerusalén nt'a tjum na, sacerdote* noypan tjiquil, judiopan* jis co'müypan* tjiquil 'ots'ipj, tjowelepj yom niná pasal malala nyuca la tjiji. La tjomon napj müjütütj lo 'ünan jupj. ¹⁶Jis wala tjevelé: 'Ma polel jyütütj napj niná. Malala romanopan* jilal napj nin jyütütj la 'ünan jupj. Nun welé yom niná malala la tjiji. P'a casá vele jupj. Jupj vele ma malala la tjiji. Romanopan javelepj más 'ücj yom niná lal 'a nu mulus mwalá way p'in. Jupj ca mveles 'onin ne nin pyona ma malala la tjiji', niná jis wala tjevelé.

¹⁷Yupj tjiquil 'a jis tjimyula qui'á. Mpes ma la tjinyuc. Yaya napj 'etjel la veles ncu malala la tjiji yom niná. Tjijyütütj militarpan la cuman jupj. ¹⁸Judiopan* nenem sin tjüjünsüpj la veles tsjan la tjiji jupj. Napj nólatsja yupj mvelecj ca pasal malala nyuca la tjiji. P'a p'in tjowelepj. ¹⁹Nin tji'yüsa yupj japon malálatsja Dios lal niná la tjijá. Japon wa yom pjaní, Jesucristo ló, nasa tepe'e jupj. Pablo p'a casá vele. Vele pü'ü jupj. ²⁰Mpes ma seletsja tsjan más 'ücj la mejay. Napj la tji'yüy Pablo lal: '¿Ncu 'ücj jipj lal leque Jerusalén nt'a? Judiopan nenem javelepj pasal malala nyuca la tjejay. Jerusalén nt'a mvelé ca ncu t'üic' way malala la tjejay jipj'. ²¹Pablo ma jostsja. Jupj la tjemyona napj ca jas majamas jupj jepa nt'a Roma po'ó, jupj mveles ca ncu t'üic' way malala la tjiji. Mpes napj tjijyütütj militarpan cawilta mo'o mo'onsocj ca jupj niswá. Napj tjevelé p'a jawasa ca jas majam jepa nt'a Roma po'ó —Festo nin tjevele Agripa lal.

²²Agripa tjevele:

—Quelel velé yomen lal.

Mpes Festo wola tjevele:

—'Ücj. Ya 'ücj ca mvelen jupj lal.

Pablo tjevele Agripa lal ma malala la tjiji.

²³Mpes yaya Agripa, Berenice lal, tjac' pülücj 'a si mulú nt'a, wo pünetsja ne'aj. Sin quip pajal 'üsüs yustapj sin quípetsja. 'Üsüs way

tjowelepj gentas yupj sin po'ó. Wosis püné wama tjil. Militarpan jis jepa noypan jis capj tocoñ, jepapan ne'aj tapatja sin popé 'ots'ipj, jis capj tocoñ tjil. Festo tjijyü'ta militarpan jis la cuman Pabló. ²⁴Festo tjevele:

—Agripa, jepa püné jipj, quelel velé jipj lal, pjü jilal qui'á jatja jilal quelel velé 'ots'ipj. 'Unuca yomen. Pjü judiopan* tjowelepj napj lal pasal malala nyuca la tjiji. Nin tjowelepj Jerusalén nt'a, qui'á 'ots'ipj. Jisas napj jyütütj militarpan jis la 'ünan jupj. ²⁵Malala waytsja niná napj lal. Napj pyon ma malala la tjiji. Mpes ma tjijyütütj jis la 'ünan jupj. Jupj la tjemyona napj lal napj ca jas majam jupj jepa nt'a Roma po'ó, jupj mveles ca ncu t'üc' way malala la tjiji. Mpes tjevelé 'ücj se jam. ²⁶Se jam na, papel se jam wa jepa mpes. Custjay ma selé tsjan más 'ücj pyac jupj mpes; napj nola yom niná ma malala la tjiji. Mpes napj tjijyütütj militarpan jis la cuman niná cupj nt'a pjü way qjuis walap'a'á. Najas jipj mvelen jupj lal, jin mü'üsüs ca tsjan la tjiji jupj. Jin tji'yüsa mpes, papel ca mpac ne jas majam ca jepa nt'a Roma po'ó. ²⁷Malala se jam yomen Roma nt'a, papel tepyac tulucj. Más 'ücj papel pyac jupj la tjiji mpes. Nin mpes quina najas jipj jin mü'üsüs tsjan la tjiáj, ne ninana ca mpac napj.

26 ¹Agripa tjevele Pablo lal:
—'Ücj mvelen ca quinam.

Mpes Pablo jupj mos jas tjijyünsa; pjü ne'aj tjatja mpjacañ jostsja jupj. Tjevele:

²—Agripa, jepa püné jipj, mpes quelel velé jipj lal. Judiopan* qui'á lejeñ tjowelepj pajal la pülücj malala nyuca la tjejay napj. Najas jin 'yüsa ma t'üc' way javelepj. Mpes 'ücj najas napj polel velé jipj lal. ³Jipj selen pjü way niná judiopan japon. Selen pjü way yupj lajay. Selen wa yupj lovin la velel mpes. Nin mpes po 'ücj najas napj polel velé jipj lal. Po le mon mpjacam ca pjü velé.

⁴Judío* napj. Lovin tüpü'üs judiopan jilal p'a nt'a tüpü'üs na. Tüpü'üs Jerusalén po'ó 'ots'ipj. Mpes pjü la tjejay nin salelepj judiopan. Lovin 'üsüs la tjejay tsjictsja mpe. ⁵Salelepj fariseo* waytsja napj. Salelepj pjü la tjejay fariseopan lajay jinwá. Fariseopan más 'üsüs lajay pjü jilal judiopan jajütütj jinwá. Püs way mpes judiopan lovin nus tjunuc. Yupj 'ücj javelepj t'üc' way velé. Ma ca nin mvelecj ca nacj.

⁶Püna Dios tjevele judiopan* jilal jupj ca sin müjünsüs tecya'liñ, mpatjam ca niswá. Cupj judiopan nenem sin popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Napj pyon Dios ca nin la mijis niná. Pyon mpes p'in,

judiopan jisas jipj mvelen malala la tjejay napj. ⁷Judiopan pjü qjuis tribu dóceya sin popé japon wa Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ. Jupj nin tjevele, mpes japon. Mpes lovin jisas Dios, lovin lajay Dios jos jinwá. Napj pyon wa Dios ca sin müjünsüs tecya'liñ, mpatjam ca niswá. Pyon mpes p'in, judiopan jat' javelepj napj nin po'ó. ⁸Ma selé tsjan mpes nepénowa japon Dios ma polel sin müjünsüs tecya'liñ, jis la püt'üs niswá.

⁹"Püna p'in napj tepyon 'üsüstsja malala la tjejay Jesucristo jisastsja jilal, jupj ne Nazaret mpe 'esepj. ¹⁰Nin mpes Jerusalén nt'a malala la tjejay Jesucristo jisastsja jilal. Pülücj jilal nin la tjejay. Cawilta mo'o jis tje'yonsó. Sacerdote* noypan tjowelepj 'ücj napj nin la mejay niná, ne nin la tjejay. Quelel ja'unantsja na Jesucristo jisas, napj tjevelé 'üctsja niná napj lal. ¹¹La pülücj malala la tjejay Jesucristo jisastsja jilal judiopan* 'a si mulú nt'a. Napj jis tjijyütütj malala mvelecj Jesucristo po'ó. Pasal ts'i 'intsja yupj jilal. Tjum wa pülücj patja nt'a, ne'aj judiopan tulucj patja nt'a, malala la tjejay wa judiopan jilal ne'aj.

¹²"Quelel jumtsja Damasco nt'a nin p'iyá la mejay. Malala quelel lejajtsja wa ne'aj Jesucristo jisas jilal. Sacerdote* noypan tjowelepj 'ücj ca nin la mejay napj. Papel ntja'ayapj, papel tjevele 'ücj ca nin mejay napj. ¹³Mpes tjum. Lots'ac' culupwen nt'a tjá'asa na, jümücj casá jumtsja na, tsjun po'o pajal jaw tepyala tjinyuc. Más 'üsüs tjejawca jaw lal. Napj nt'a pajal jaw tepyala, napj t'asiyú tjejawca. Ncapj tocoñtsja nt'a tjejawca wa. ¹⁴Palá qjuis tyü'na, tepyatjaquectsja. Nepé vele pactsja jin tjapjacas. Napj ntin tjevele, hebreo* tjevele. Nla tji'yüya: 'Saulo, ¿tsjan mpes malala nyuca lejay napj lal? Napj buey tsjyac jinwá lejay jipj lal. Buey tsjyaca na ma jama, más yümücj ntsjacas jupj lal. Buey niná jinwá lejay jipj. Malala 'e palá nin lejay jipj.'

¹⁵"Napj la tji'yüy: '¿Pjacj vele napj lal?' Qjuis Jepa Jesucristo nawala tjevele: 'Napj ne Jesucristo. Malala nyuca le jay napj jisas lal. Mpes malala nyuca lejay wa napj lal. ¹⁶Jin tjijyünsa. Najas tsji' lejay napj mpes. Nin mpes lay ntepalá jipj nt'a. Najas nin ca mvelen la p'a jilal quina tjinyuc mpes. Napj ca lay ma palas jipj nt'a niswá, p'a jawas. Nin mpes ca mvelen wa. ¹⁷Ca jin majam judiopan* tulucj nt'a. Judiopan ca quelel mya süpücj, judiopan tulucj ca nin p'iyá la mijicj, newa napj ca majamá jipj. ¹⁸Ca sin mü'üsüs la mijin judiopan tulucj. Ca sin mü'üsüs mpes ma ca newa la mijicj Satanás* jyü'ta jinwá. Püste nt'a patja jinwá yupj malala lajay mpes. Jipj ca sin mü'üsüs la mijin Dios mpes, ne ca yupj la mijicj Dios jos jinwá. Nin mpes jaw nt'a patja

jinwá nsem yupj. T'üc' way napj lal mponecj ca yupj, mpes ma nola nsem malala nyuca la tjajay. Yupj Dios juts'a'á nsem ca jis mpalas. Napj 'üsüs ca jis ma'ayá, la p'a napj lal japon jinwá', niná Jesucristo nawala tjevele.

¹⁹”Mpes napj la tjejay jupj tjevelá jupj lay tepyala na napj nt'a. ²⁰Mwalá way napj tjevelé Damasco po'o patja jis lal. Jerusalén po'o patja jis lal tjevelé 'ots'ipj. Nin tjevelé jun ta'á Judea po'ó. Tjevelé judiopan* tulucj jilal 'ots'ipj. Pjü jilal tjevelé: ‘Dios jos 'aplijila nsem nun malala nyuca la tjüjü mpes. Dios quelel la müjü. Dios jos jinwá la müjü, ne la p'a ca jus nlayecj t'üc' way nujisas Dios’, nin tjevelé yupj jilal.

²¹”Niná tjevelé mpes p'in judiopan* nepenowá ntjijtjililiñ Dios wo* mo'ó. Quelel na 'ünantsja. ²²Dios lovin ncapj tjep'yá'satsja ne ma nin la tjajay. Yacjaj jipj wyalap'a'á jüs, velé jipj lal. Nepénowa qui'á noypan, nepénowa noypan tulucj. Nin p'iyá velé pjü jilal. Profetapan* tjowelepj jinwá ca mpalas. Moisés* tjevele jin mpalas wa. Nin p'iyá velé. La p'a mpes velé tulucj. ²³Yupj p'iyá tjowelepj Yom pjaní ncuwim perdonar lis mijis malala nyuca la tjajay. Tjowelepj malala ca mpalas jupj lal. Tjowelepj jupj ca jas müjünsüs tecya'liñ mpe, mpü'üm niswá. La p'a wa ma sin tjüjünsüpj tecya'liñ mpe. Jupj ca mwalá way jas müjünsüs tecya'liñ mpe. Ca sin mü'üsüs la mijis judiopan, judiopan tulucj 'ots'ipj. Yupj ca sin mü'üsüs tsjan la mijicj ne ca 'ücj mpatjam Dios lal. Nin tjevele profetapan. Nin tjevele wa Moisés.

²⁴Pablo véletsja custjay, jostsja Agripa ca jas mü'üsüs ma malala la tjiji. Custjay véletsja na, Festo yümücj tjevele:

—Pablo, imele velen! Pasal pülücj jin tji'yüsa, mpes mele velen 'e tepalá.

²⁵Pablo wola tjevele:

—Festo, püné way jipj. Napj t'üc' way tjevelé. Mele velé tulucj. ²⁶Jepa püné niná selé t'üc' way tjevelé. Mpes ma lecj jeyá nin la veles jupj lal. Napj nola jupj selé pjü tjevelé pjü nin tepyala. T'üc' way nin tepyala, pülücj tjunuc. ²⁷Agripa, jepa püné jipj. ¿Ncu pyon profetapan* tapac mpes? Napj selé pyon jipj —Pablo nin tjevele.

²⁸Agripa tjevele:

—¿Ncu pyon leñ way napj ca najas nsem Jesucristo, jipj tjevelen mpes? Nin tulucj.

²⁹Pablo tjevele:

—Napj najas Jesucristo. Napj le mon Dios lal jipj ca jyas nsem Jesucristo, pjü qui'á jatja 'ots'ipj, ca jisas nsem Jesucristo napj jinwá. Leñ

way japon jupj po'ó, 'ücj. P'a jawasa japon, 'ücj wa. Nin p'in najas ma cawilta mo'o mya 'onsocj, napj lal la tjajay jinwá —Pablo nin tjevele.

³⁰Quina jepa püné jas nisa. Jepa romano* auxiliar jas nisa wa, Berenice 'ots'ipj, pjü játjatsja yupj jilal, pjü sin tjüjünsüpj. ³¹P'a nt'a tjil jis la veles. Tjowelepj:

—Niná ma malala la tjiji. Malala yupj tjo'onsopj jupj cawilta po'ó. Cupj ca ma müjü'tücj militarpan jis la 'ünan jupj.

³²Agripa tjevele Festo lal:

—'Ücj napj lal syoctecj jupj ne jama. Quina ma polel nin li jicj. Jupj la tjemyona jipj lal jipj ca jas majaman jupj jepa nt'a Roma po'ó, jupj ne'aj mveles ca ncu t'üc' way malala la tjiji. Mpes nin ca nsem.

Jepapan jas tjajam Pablo Roma nt'a.

27 ¹Mpes tjowelepj ca jas majamacj Pablo Roma nt'a Italia po'ó. Ca jas majamacj barco* mpes. Tjum Pablo lal. La p'a wa cawilta mo'o játjatsja sin tjajam 'ots'ipj. Tjowelepj militar jepa lal 'üsüs way ca jis majamas pjü, Pablo 'ots'ipj. Niná jepa militar Julio lotsja. Jupj jépatjsja militar cien witjacj jilal. Jepa romano* militarpan waytsja yupj. ²Barco pjaní ne'aj tjac', nawaja'a Adramitio mpe. Barco niná quelel jámatsja la p'a nt'a patja nt'a, 'üsú la nt'a Asia po'ó. Mpes cupj wama tjeleque barco niná mo'ó, tjeleque Cesarea mpe. Aristarco tjemey cupj lal. Jupj Tesalónica mpe 'esepj, Tesalónica nt'a pülücj patja Macedonia po'ó. ³Yaya ne'as tjeleque Sidón nt'a. Julio 'üsüs way la tjiji Pablo lal. Tjevele 'ücj pje'á la winin la nuc jomicapan ne'aj. Tjemey na jomicapan cus tjap'acj. ⁴Tjeleque niswá barco mpes. Wola mpe jactsja lüpjú, ne ma 'üsüs polel léquetsja. Mpes tjeleque Chipre li'inyampe. Lüpjú ma wola mpe tjac' ne'aj, mpes 'ücj tjeleque. Chipre 'amá 'üsú t'asiyú. ⁵Cilicia jin tjeleque, Panfilia jin tjeleque 'ots'ipj. Ma qjuis tyantaná ne'aj. Mira nt'a ne'as tjeleque, ne'aj qjuis tyantaná. Mira nt'a pülücj patja Licia po'ó. Pje'á tjiquilaca barco mpe.

⁶Jepa militar barco* p'a wa jus tjinyuca. Niná tjac' Alejandría mpe. Quina quelel jámatsja Italia nt'a. Jepa militar tjijyü'ta wama ca nlaca barco niná mo'ó. ⁷Mpes tjeleque niswá barco mpes. Lüpjú wola mpe, t'em mpe jactsja, mpes ma leñ way polel léquetsja. Püs way tepyala na, tjeleque ne'aj way p'in Gnido mpe. Lüpjú pünetsja custjay, wola mpe, t'em mpe jactsja custjay, ne ma 'üsüs polel léquetsja. Mpes tjeleque Creta nt'a. 'Ücj polel léquetsja ne'aj; lüpjú jactsja barco cjüipepé, t'em mpe. Creta 'amá 'üsú t'asiyú. Creta nancupwepe tjeleque. Lüpjú ma

pünetsja ne'aj. Mwalá way Salmón jin tjeleque Creta po'ó, ma qjuis tyantaná ne'aj. ⁸'Üsú la nt'a ne'aj way p'in mpe tjeleque. Lüpjú barco wola mpe tjactsja niswá, mpes tülü way tjeléquetsja. Buenos Puertos ne'as tjeleque. Ne'aj way p'in pülücj patja nt'a, Lasea ló ne'aj.

⁹Ts'ac' pülücj tülü way tjeléquetsja. Mpes año quelel cyawájatsja quinam. T'üc' tepyala ts'ac' judiopan* ma jalá. Mpes t'üc' way año leñ way quelel cyawájatsja. Mpes malala barco* mim quinam; lüpjú pajal püné mpalas ca, 'üsü yümücj mim ca. Pablo tjevele yupj jilal más 'ücj ma jil quinam barco mpes. ¹⁰Tjevele: “Napj quelel velé nun jilal. Malala nin cupj leque quinam barco mpes. Napj nola malala ca qjuis mpalas. Barco mo'o jatja pjü ncawajas ca. Malala ca mpalas wa barco lal. Cupj pjü ca nca'lequec ca nacj. Mpes más 'ücj ma leque quinam”, tjevele Pablo. ¹¹Militar jepa ma quelel la tjíjitsja Pablo tjevele jin. Barco juts'a'á p'a casá tjevele, jepa 'ots'ipj barco mpes, p'a casá tjevele wa. Militar jepa quelel la tjíjitsja yupj tjowelepj jin. ¹²Buenos Puertos nt'a malala barco mpü'üm ne'aj jive na. Pasal yümücj jas nlapjünüs ca, pasal pülücj majawus ca ne'aj. Pülücj way nin yólatsja más 'üctsja jil p'a nt'a. Fenice nt'a pülücj patja nt'a Creta po'o polel jiltsja ca nacj, nin yólatsja yupj. Fenice nt'a ma yümücj si lapjüna ne'aj. Mpes 'ücj barco mpü'üm ne'aj jive na. Nin yólatsja yupj.

'Üsú nt'a lüpjú pasal püné tjelyapjünú, yümücj tjemey wa 'üsú.

¹³'Üsú mpe tsjicj way jas tjelyapjünú. 'Amá nt'a jas tjelyapjünú. Mpes 'üctsja yupj jilal yupj ca mal quinam. Mpes fierro püné viyá la tjolocjocj, barco* casá tjo'onsopj, ne tjeleque. 'Üsú la nt'a ne'aj way p'in mpe tjeleque. ¹⁴Leñ way 'amá mpe yümücj jas tjelyapjünú. 'Amá mpe li'inyampé tjac' lüpjú. ¹⁵Pasal yümücj jas tjelyapjünú barco po'ó. 'Üsú la nt'a ne'aj way p'in mpe quelel léquetsja custjay, mop'in ma polel tjeleque ne'aj. Pasal yümücj jas tjelyapjünú barco po'ó 'amá mpe. Mpes cupj qjuis barco la tjijyu'yuctsja, barco cjüip'a'a mpe yümücj jas tjelyapjünú quinam. Campa tjeleque 'amá mpe yümücj jas tjelyapjünú mpes. ¹⁶Yacjaya 'amá p'a wa ne'aj way p'in tjeleque. 'Amá niná Cauda ló. 'Üsú t'asiyú jupj. Cauda nancupwepe tjeleque. Ne'aj ma pasal yümücj si lapjúnatsja, 'ots'ots' way yümücj si lapjúnatsja. Barco lovin la tjelyó'cjatsja barco tsjicj way. Quina viyá quelel le locjoctsja niná, barco casá ca mo'onsocj. Nin la tjijicj. Costa way viyá la tjelyo'cjocj, tje'yonsocj. ¹⁷Nin la tjijicj na, barco t'asiyú tsupapj 'üpú püné mpes. Yólatsja ma lo lepta quinam barcas. Lacj tjeypatsja barco ca mim Sirte

nt'a. Ne'aj 'üsú campwila tulucj sus mpes. Lacj tjeypatsja barco ca po ntsjacas, tantan mpalas sus mpes. Mpes barco cjüip'a'a yo püné 'üsú mo'o tjo'onsopj, ne ma wü jámatsja quinam, barcas. Nin la tjijicj ne tjeleque quinam; barco cjüipepé jas tjelyapjünú custjaj.

18 Yaya yümücj jas tjelyapjünú custjaj, 'üsú pajal yümücj jámatsja. Barco* mo'o tjajam popa, pülücj 'üsüs mo'o la tocoy. Mpes barco más 'in jampjaptsja quinam, ma ca campwila mim quinam ca nacj. 19 Yaya p'a wa 'üsú mo'o la tocoy. 'Üpú la tocoy wa. Pülül püné velañ barco mo'ó, mpes si lapjüna na, 'ücj jama barcas. Pülül nenem nepenowá la tocoy wa 'üsú mo'ó. Yo mat'e pülül la valas palá la tocoy wa 'üsú mo'ó. 20 Ts'ac' pülücj mpes te tóncatsja. Püste pülücj mpes ma polel nyucuctsja pjulacj. Pasal püné tjive. Pasal yümücj jas tjelyapjünú. Pasal yümücj tjemeytsja 'üsú. Qjuiyólatsja pjü cupj nca'lequec j ca.

21 Ts'ac' pülücj ma tjalá barco* mo'o tsji' la tjajaj. Mpes Pablo quina jin ni'isa la veles yupj jilal. Tjevele: “Quelel velé nun jilal. Nawaja'a nun jilal tjevelé más 'ücj ma leque Creta mpe. Ma la tjüjÍ napj tjevelé jin. Mpes malala tepyala barco lal. Barco mo'o tjajam popa 'üsú mo'o la tocoyé. Malala nin. 22 Najas ma pajal nin nujola nsem. Pasal malala mpalas ca barco lal. Ncawajas ca jupj. Mop'in ma nca'liqué ca nun. Pjü way mpatjaqué. 23 Napj Dios popa. Tsji' lejaj Dios mpes. Püste jupj ángel* pjaní tjac' napj nt'a, tjevele napj lal. 24 Niná tjevele: ‘Po ma lecj tjejá. Dios jos jipj ca mim jepa nt'a Roma nt'a. Mpes Dios ca nu majamas nun pjü way. Ma ca mya pats'; cyapj jacoñ ma wa nca'liñ ca', jupj nin tjevele napj lal. 25 Mpes ma nujola t'as nun. Napj pyon Dios lal. Ángel tjevele, t'üc' way nin ca mpalas, nin pyon napj. 26 Nin p'in, lüpjú mpes barco yümücj mim ca 'amá nt'a, ca po ntsjacas 'amá 'üsú t'asiyú nt'a”, Pablo nin tjevele.

27 Semana mat'e nas pasal yümücj jas tjelyapjünütsja, yümücj jámatsja 'üsú. Newa 'üsú mo'o tjeleque, niná 'üsú Adriático ló. Pasal yümücj jas tjelyapjünú custjaj barco* cjüipepé. Püste culupwen nt'a tjá'asa na, barco mo'o tsji' lajaytsja yólatsja ne'aj way p'in momas. 28 'Üpú, acero tü lal tsyu'pa, 'üsú mo'o la ts'i tjuvú, tjunuc ncu campwila 'üsú. Campwílatsja, treinta y seis metros campwílatsja jupj. Tsjicj way tjil na, tjuvú niswá. Veintisiete metros campwílatsja 'üsüs. Más 'in pja waytsja. 29 Yólatsja barco pe püné mpes ca ntsjacas. Mpes barco cjüip'a'a nt'a fierro püné yulupjana 'üsüma la ts'i, 'üpú mpes tsupapj yupj. Campwila tjil, barco ma ca mim quinam yupj pajal tü way

mpes. Yupj po jisastsja leñ way majawaques, ca 'ücj nucucj. ³⁰Barco mo'o tsji' lajaytsja po quelel jiltsja 'amá niná nt'a. Barco wola nt'a barco tsjic palá tjo'onsopj 'üsú mo'ó 'üpú mpes. Tjowelepj p'a fierro püné 'üsúma palá nts'iyacj. Nin lajaytsja tulucj. Quelel jiltsja 'amá nt'a barco tsjic mpes. ³¹Pablo tjevele militar jepa lal, militarpan jilal 'ots'ipj. Tjevele: “Niyom nenem quelel jil 'amá nt'a. Yupj jil, nca'liqué ca nun. Más 'ücj ma jil.” ³²Mpes militarpan t'ü barco tsjic tsyu'patsjé, ne tjemey barcas.

³³Quina quelel jyáwcatsja. Pablo yupj jilal tjevele más 'ücj ca nlajacj yupj pjü. Tjevele: “Ts'ac' catorce mpes po nujólatsja nun, ne ma tjalajá. ³⁴Mpes po najas quina lojá. Nusin napnapj tepyala. Mpes tjalajá nun, ne ma nca'liqué. Ma malala nyuca nu mpalas ca nun”, Pablo nin tjevele yupj jilal. ³⁵Nin tjevele na, nt'ya pansas. Tjüwüi'i Dios lal pansas mpes, pjü ne'aj tjepjyacañ. Pan tjelepta, tjelyaja. ³⁶Pjü yupj 'ücj jisas tepyala Pablo tjevele mpes. Mpes tjalá wa yupj. ³⁷Cupj cjay dos cientos setenta y seis jyatjaqueetsja barco* mo'ó. ³⁸T'ü'c' tjalá na, barco más 'in jampjapj la tjajay niswá. Trigo* barco mo'o tjajam la tocoy 'üsú mo'ó, mpes más jampjapj tepyala.

Barco yümücj tsjyaca sus, la tju'u'na jupj.

³⁹Tjejyawca na 'amá tjunuc yupj. Ma salejeptsja tsjan momas niná. 'Üsú la nt'a yumal tjunuc, sus p'intjsja ne'aj, ma yümücj jámatsja 'üsú ne'aj. Mpes tjowelepj: “'Ücj leque ne'aj ca nacj, 'ücj barco* ca po ntsjacas sus ne'aj.” ⁴⁰Mpes 'üpü t'ü fierro püné po'o tsyú'patsja. Fierro püné ma jisastsja quinam. Ma jisastsja wa yo püné barco cjüip'a'a tóncatsja. Yo püné nenem tsupapj tóncatsja, quina soc yupj. Nin la tjajay na, pülül püné tjovalapj barco wolap'a'a, mpes jas tjelyapjünú pülül mo'ó quinam ne barco tjemey. Mpes 'ücj tjeléquetsja quinam, quelel léquetsja 'üsú la nt'a. ⁴¹Ma ne'as tjeleque. 'Üsú campwila tuluctsja sus mpes. Ma tjinyucucj sus niná. Mpes barco wola tsjyaca sus mpes, ne ma polel jámatsja. 'Üsú la tjepjetpjets'é, newa yümücj tjemey barco casá, mpes barco la tju'únatsja.

⁴²Niyom nepénowa cawilta po'o tjatja, militarpan tjajamapsja yupj custjay. Quina militarpan quelel ja'ünantsja yupj, Pablo quelel ja'ünantsja 'ots'ipj, yupj ma ca na'aj ntoloñ, ma ca mal 'amá nt'a. Ma jisastsja nts'equeneñ yupj. ⁴³Mop'in ma jis tjü'ünan. Militar jepa tjjjyü'ta ma mü'ü'nacj yupj. Jostsja Pablo ma pe'e. T'ü'c' tjjjyü'ta na,

Barco la tju'u'na. (Hechos 27.43)

tjevele: “Nepénowa 'ücj 'üsüma la may jil. Mpes 'üsú nt'a ntoloqué nun, lowa 'amá nt'a. ⁴⁴La p'a ma polel la may, cjüil ca mal, nepénowa tabla casá ca mal, nepénowa barco* la tju'u'na casá ca mal”, nin tjevele jupj.

Mpes pjü way cupj 'ücj ne'as tjeleque 'amá nt'a.

Pablo já'asatsja Malta po'ó.

28 ¹Pjü way cupj 'ücj ne'as tjeleque ne'aj 'amá nt'a. Qjuisin tji'yüsa Malta lotsja momas. Malta 'üsú t'asiyú pü'ü. ²Ne'aj tapatja 'üsüs la tjajay cupj mpes. Pajal jívetsja, pajal tsojósetsja, mpes 'awa jus t'ol qjuis la sis. ³Pablo yo pjwel teque'e, 'owus mo'o tepya'ta. Nin la tjiji na, latsj tjac' 'awa mpe 'yawa mpes. Tjelyaja Pablo mos, mos po'o jálatsja. ⁴Ne'aj tapatja tjunuc latsj jupj mos po'o jálatsja, tjowelepj: “T'üc' way yom niná tji'yü'na la p'a, mpes nin tepyala. Ma tepe'e 'üsú

mo'ó. Mpes 'ücj cupj dios* lal jupj pe'e quinam, malala la tjiji mpes", nin tjowelepj. ⁵Nin tuluctsja. Pablo latsj la syüpjünú, 'awa mo'o la ts'iya. Ma malala tepyala Pablo lal, 'üctsja jupj. ⁶Ne'aj tapatja yólatsja Pablo ca nt'ünt'ünüs ca nacj. Leñ way mpa'is ca nacj, nin topon. 'Üctsja jupj. Püs tepyala na, newa ma t'yünt'ünú, 'ücj tjuwine jupj. Mpes p'a casá yólatsja quinam. Tjowelepj diospan* popa pjaní jupj.

*Latsj tjelyaja Pablo mos.
(Hechos 28.3)*

⁷Jepa Malta po'ó, Publio lotsja.

'Amá tyá'atsja jupj ne'aj way p'in cupj tepyatjaquecj nt'a. Jostsja cupj ca nlaca jupj wo nt'a. Mpes tjeleque. Ts'ac' cont'e tepyatjaquecj ne'aj. 'Üsüs way la tjiji cupj mpes. ⁸Publio popay malala jostsja. Cjonicj casa'á pú'ütsja. Si 'áwatsja jupj, 'üsú pwé'etsja wa. Pablo tjemey jus la nuc. Dios lal tjevele jupj mpes. Jay pjucj po la tje'yot'a, tji'yü'sa jupj. ⁹Tji'yü'sa na, malala jisas pjü way Malta po'o tapatja tjiquil wa Pablo nt'a. Jis tji'yü'sa la tjiji wa. ¹⁰Yupj pasal 'üsüs way la tjajay cupj mpes. P'a jawasa tjeleque na p'a barco* mpes, qjuis tja'ayapj pjü way cupj qjuisastsja.

Pablo tjemey Roma nt'a.

¹¹Mes cont'e mpes tepyatjaquecj Malta po'ó. Barco* p'a wa já'asatsja ne'aj. Pajal jívetsja mpes ma tjemey. Tjac' Alejandría mpe. Tjeleque barco niná mpes. Barco niná la tjajay na, wola po'o tüpüntüpj yo jas tiquilil, sey pjucj mat'e jin jústatsja. Pjaní Cástor jay pjucj jin jústatsja. P'a wa Pólux jay pjucj jin jústatsja. Gente yólatsja dios witjactsja* yupj. La pjaní tjemya'na mát'eya jinwatsja yupj.

¹²Mwalá way tjeleque barco* mpes Siracusa nt'a, pülücj patja nt'a. Ts'ac' cont'e tepyatjaquecj ne'aj. ¹³Locopyaya nepé tjeleque Siracusa mpe, 'üsú la nt'a ne'as way p'in tjeleque lovin. Tjeleque Regio nt'a, pülücj patja nt'a wa. Yaya jas tjelyapjünú barco cjüipepé. Mpes tjeleque niswá. Yaya sipé ne'as tjeleque Puteoli nt'a, 'ots'ots' way pülücj patja nt'a. ¹⁴Ne'aj yus tjinyucucj Dios ts'uyupj nepenowá. Jisastsja cupj mpatjaquecj yupj jilal. Mpes tepyatjaquecj yupj jilal semana pjaní mpes, ne tjeleque niswá. Qjuis tsjam mpes tjeleque quinam, ma barco mpes tjeleque.

¹⁵Dios ts'uyupj Roma po'o tapatja sin tji'yüsa léquetsja cupj Roma nt'a. Mpes tjiquil la nyüjüsün jümücj nt'a. Nepénowa la nyüjüsün cupj Foro de Apio nt'a, cámpatsja ne'aj. Nepénowa la nyüjüsün cupj Tres Tabernas nt'a, nin p'iyá cámpatsja. Pablo yus tjinyuca na, tjüwüi'i Dios lal, po 'ücj jos tepyala. ¹⁶Ne'as tjeleque quinam Roma nt'a. Pablo jusapj tüpú'ütsja; 'üsüs waytsja niná romanopan* jis jepapan jilal. Militar pjaní p'in se cóncatsja jupj, ma nts'equenem.

¹⁷Ts'ac' cont'e tepyala na, Pablo la tjemyona judiopan* jis jepapan 'a jis mulus jupj lal. 'A jis tjimyula na, Pablo tjevele:

—Natjampan, napj quelel velé nun jilal. Ma malala la tjejay judiopan* jilal. Judiopan püna tapatja sin popa p'iyá püs naya pyatjaquec cupj. Ma malala tjevelé yupj la tjajay mpes. Yupj sin nin judiopan Jerusalén po'o patja ntjitjililiñ napj. Ntjaman romanopan* jis jepapan nt'a. ¹⁸Yupj tjowelepj napj lal. Yupj jus nlaytsja ma malala la tjejay napj. Mpes ma jis tjüjütütj militarpan jis la 'ünan napj. 'Ütsja yupj jilal soctsja napj. ¹⁹Judiopan ma jisastsja niná. Mpes napj la tjemyon Festo lal jupj ca nin majamas jepa nt'a Roma po'ó, jupj la veles ncu malala la tjejay napj. Mpes yupj ntucuman qui'á. Ma ca mvelé judiopan malala nyuca la tjajay. Nin p'in najas jepa püné mveles ca ncu malala la tjejay napj. ²⁰Mpes napj la tjemyon nun 'a nusí mulú napj lal, quelel veletsja nun jilal. Qui'á tsupapj 'os cadena* mpes. Judiopan la nuc Yom pjaní jac' jis capj mp'a'sas. Napj pyon jupj nasa tjac'. Nin mpes p'in tsupapj 'os cadena mpes —Pablo nin tjevele.

²¹Yupj wola tjowelepj:

—Judea po'o patja ma papel tapac jipj mpes. Ma jas tjajam papel cupj nt'a jipj mpes. Judiopan* nepenowá tjiquil; ma wa malala tjowelepj jipj po'ó. ²²Newa nin quelel pjaquec jipj jele p'in. Qjuisin tji'yüsa Jesucristo po'o japon nepenowá. Jun ta'á pülücj javelepj malala lajay yupj. Quelel pjaquec jipj jele mpes —nin tjowelepj Pablo lal.

²³Yupj tjowelepj tsjan jawas más 'ücj Pablo mveles ca yupj jilal. Nin jawas püstapj tjiquil Pablo pú'ütsja nt'a. Pasal pülücj tjiquil. Mpes Pablo tjevele yupj jilal. Ts'ac' pjaní tjevele. Sin tji'yüsa la tjiji 'onin ne jyü'ta Dios. Tjevele Moisés* tjijyü'ta mpes. Tjevele wa profetapan* tapac mpes. Jostsja sin mü'üsüs t'üc' way véletsja jupj Jesucristo po'ó. ²⁴Nepénowa topon Pablo tjevelá. Nepénowa ma topon. ²⁵Pülücj ma jisastsja yupj tjepjyacañ. Sin tjüjünsüpj, quelel jiltsja quinam. Mpes Pablo tjevele yupj jilal: “Isaías t'üc' tjevele judiopan* püna tapatja jilal. Profétatsja jupj, Isaías. Dios Cjües tjevele jupj lal, Isaías nin p'iyá

tjevele yupj jilal. Nun yupj sin popa p'iyá quina potjaqué, nin p'iyá lojí yupj la tjajay jinwá. ²⁶Dios Cjües tjevele:

‘Jipj ca mim judiopan nt'a, mvelen:

“Lovin ca mpja'aque,
newa ma ca nusin mü'üsüs.

Lovin ca nucú,
newa ma ca jus nlayé tsjan nucú.

²⁷Gente niná ma quelel sin 'yüsa Dios jos jin,
nin jis tepyala yupj.

Jis pjat la topj jinwá yupj quinam.

Yun jatsicyacj jinwá yupj.

Ma quelel salejepj tsjan niná yupj januc.

Ma quelel sin 'yüsa pjyacañ.

Nin mpes ma sin 'yüsa tsjan niná yupj januc.

Mpes wa ma jus nlay tsjan niná yupj pjyacañ.

Nin mpes ma t'üc' way sin 'yüsa yupj.

Yupj newa ma quelel sa coñ Dios,

mpes napj ma polel lejay yupj ca 'üsüs jis mpalas Dios lal.” ’

Dios Cjües nin tjevele Isaías lal. ²⁸Mpes najas nusin 'yüsa Dios jos cupj velecj judiopan tulucj jilal 'ots'ipj Jesucristo po'ó. Ca sin mü'üsüs 'onin lajay ne 'ücj mpatjam Dios lal. Po jisas nsem cupj velecj”, Pablo nin tjevele.

²⁹Pablo t'üc' tjevele na, judiopan* tjil. Nepénowa pajal la tjowelet yuwá. Nepénowa topon Pablo lal, la p'a ma topon.

³⁰Pablo año mat'e mpes tüpü'ü Roma po'ó. Jupj tüpü'ü nt'a, t'emel tje'yaya wo juts'alá lal ne 'ücj polel pú'ütsja ne'aj. Pülücj tjiquil jus la nuc. 'Ücj jos tepyala yupj tjiquil, pjü way. ³¹Tjevele yupj jilal 'onin ne nin liji, jyü'ta Dios. Sin tji'yüsa lis tjiji qjuis Jepa Jesucristo po'ó. Pablo ma lecj jéyatsja nin la veles. Romanopan* jis jepapan ma ts'a tji'in jupj lal jupj nin tjevele mpes.